

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

C 97

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 65

28 februarie 2022

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

REZOLUȚII

Comitetul Regiunilor

Interactio – în format hibrid – A 147-a sesiune plenară a CoR, 1.12.2021-2.12.2021

2022/C 97/01	Rezoluție privind programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2022 și prioritățile politice ale Comitetului European al Regiunilor pentru 2022	1
2022/C 97/02	Rezoluția Comitetului European al Regiunilor pe tema „Propunerea privind un An european al tineretului”	7

AVIZE

Comitetul Regiunilor

Interactio – în format hibrid – A 147-a sesiune plenară a CoR, 1.12.2021-2.12.2021

2022/C 97/03	Avizul Comitetului European al Regiunilor – O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației	10
2022/C 97/04	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul european de combatere a cancerului	17
2022/C 97/05	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență	21
2022/C 97/06	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Eradicarea fenomenului lipsei de adăpost în Uniunea Europeană: perspectiva locală și regională	26
2022/C 97/07	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul de acțiune al UE pentru agricultura ecologică	30
2022/C 97/08	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Economia albastră și acvacultura sustenabile	36
2022/C 97/09	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Actualizarea noii strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei	43

RO

2022/C 97/10	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Raportul Comisiei Europene privind politica în domeniul concurenței pentru anul 2020	50
2022/C 97/11	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Dimensiunea de gen a fondurilor structurale și de coeziune 2021-2027, cu accent pe pregătirea programelor operaționale	56

III *Acte pregătitoare*

Comitetul Regiunilor

Interactio – în format hibrid – A 147-a sesiune plenară a CoR, 1.12.2021-2.12.2021

2022/C 97/12	Avizul Comitetului European al Regiunilor: Abordarea europeană a inteligenței artificiale – Legea privind inteligența artificială (aviz revizuit)	60
--------------	---	----

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL REGIUNILOR

INTERACTIO – ÎN FORMAT HIBRID – A 147-A SESIUNE PLENARĂ A COR, 1.12.2021-2.12.2021

**Rezoluție privind programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2022 și prioritățile politice ale
Comitetului European al Regiunilor pentru 2022**

(2022/C 97/01)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

având în vedere:

- Programul de lucru al Comisiei pentru 2022;
- Protocolul de cooperare cu Comisia Europeană, din februarie 2012;
- Rezoluția CoR privind prioritățile pentru perioada 2020-2025 ⁽¹⁾;
- Rezoluția CoR privind propunerile referitoare la programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2022 ⁽²⁾;
- Rezoluția CoR privind Barometrul regional și local anual al UE pentru 2021 ⁽³⁾,

1. solicită Parlamentului European, Consiliului și Comisiei să țină seama, în Declarația comună privind prioritățile legislative ale UE pentru 2022, de pozițiile și propunerile incluse în prezenta rezoluție și afirmă că este pregătit să contribuie la punerea sa în aplicare;

2. reamintește angajamentul Comisiei de a monitoriza propunerile rezultate în urma Conferinței privind viitorul Europei. Consideră că platforma digitală multilingvă interactivă și grupurile de dezbateri ale cetățenilor reprezintă un instrument posibil pentru un mecanism la nivelul întregii UE pentru dialogul permanent cu cetățenii, fiind pregătite să participe semnificativ la acest proces;

3. salută Anul european al tineretului 2022 și se angajează să coopereze îndeaproape cu celelalte instituții ale UE și cu toate părțile interesate, pentru a promova participarea tinerilor de la toate nivelurile;

Apropierea Europei de cetățenii săi

4. își reiterează solicitarea adresată Comisiei de a include dimensiunea regională și locală în domeniul de aplicare a măsurilor legislative și a celor fără caracter legislativ prezentate în Planul de acțiune pentru democrația europeană și subliniază importanța protejării integrității alegerilor locale și regionale și a capacității comunităților locale în lupta împotriva discriminării și a dezinformării;

5. solicită ca viitoarea inițiativă legislativă menită să protejeze libertatea mass-mediei să țină seama de situația mass-mediei locale și regionale;

⁽¹⁾ COR-2020-01392-00-00-RES-TRA.

⁽²⁾ COR-2021-02507-00-00-RES-TRA.

⁽³⁾ COR-2021-03857-00-00-RES-TRA.

6. sprijină atenția deosebită acordată de Comisie aplicării eficiente a statului de drept, inclusiv a principiului supremației dreptului UE ca o condiție prealabilă pentru egalitatea în drepturi și securitatea juridică în exercitarea politicilor comune;
7. subliniază nevoia de a continua eforturile către o Uniune a egalității, inclusiv prin propunerea unor noi măsuri menite să prevină și să combată violența împotriva femeilor și se așteaptă, prin urmare, să fie implicat în instituirea unui nou organism interinstituțional de etică al UE;
8. este pe deplin angajat să pună în aplicare conceptul de „subsidiaritate activă” și își reiterează solicitarea privind utilizarea sistematică a grilei de evaluare a subsidiarității în cadrul propunerilor Comisiei;
9. sprijină intenția de a reduce sarcina administrativă pentru cetățeni și întreprinderi printr-o abordare de tipul numărului constant (*one in/one out*). Totuși, se așteaptă ca acest exercițiu să respecte standardele economice, sociale și de mediu ale UE și să fie fundamentat pe o abordare bazată pe date concrete și pe o evaluare a costului inacțiunii;
10. își reiterează solicitarea referitoare la revizuirea Acordului interinstituțional privind o mai bună legiferare, a orientărilor și a setului de instrumente pentru o mai bună legiferare, integrând dimensiunea pe mai multe niveluri a procesului legislativ european, astfel cum a sugerat Grupul de lucru privind subsidiaritatea;
11. salută, în acest context, angajamentul Comisiei de a consolida evoluările impactului teritorial și testarea în mediul rural, astfel încât nevoile și specificitatea diferitelor teritorii ale UE să fie avute în vedere mai atent; subliniază necesitatea de a lua în considerare și regiunile frontaliere. Prin urmare, CoR solicită Comisiei să garanteze că analizele inițiale ale impactului și evaluările impactului includ o evaluare a potențialului impact diferențiat din punct de vedere teritorial al fiecărei inițiative legislative; în plus, sprijină planurile sale de a organiza, în 2022, o conferință la scară largă privind o mai bună legiferare, acordând o atenție deosebită dimensiunii locale și regionale, ca în cazul platformei „Pregătiți pentru viitor”;
12. subliniază importanța tot mai mare a analizei prospective ca instrument politic pentru a dezvolta perspective pe termen lung și bazate pe date concrete, în multe domenii de politică în care autoritățile locale și regionale au responsabilități-cheie, precum în domeniul sprijinului economic, al demografiei, al măsurilor de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la schimbările climatice, al educației, al sănătății, al competențelor sau al infrastructurii. Prin urmare, își reiterează angajamentul de a sprijini Comisia în cartografierea capacității de analiză prospectivă la nivel local și regional, pentru a ține seama de experiența locală și regională, în special de raportul anual privind analiza prospectivă strategică.

Construirea de comunități reziliente

13. solicită organizarea sistematică a unor platforme și dialoguri pe mai multe niveluri, pentru a asigura participarea structurată și incluzivă a autorităților locale și regionale în planificarea și punerea în aplicare a inițiativelor Pactului verde;
14. subliniază imensele provocări teritoriale ale tranziției verzi, inclusiv în sectorul transporturilor, și recunoaște situația specifică a regiunilor producătoare de autovehicule; în egală măsură, solicită un dialog pe mai multe niveluri pentru o tranziție justă a sectorului autovehiculelor;
15. va continua să îndrume punerea în aplicare a unei viziuni pe termen lung pentru zonele rurale și tranziția către o agricultură mai verde, mai inteligentă și durabilă. Stabilirea unei agende rurale ar trebui să ofere baza pentru un mecanism de guvernanță a zonelor rurale, care să le protejeze identitatea și trăsăturile specifice locale, și indicatori cantitativi clari pentru o dimensiune rurală în cadrul semestrului european;
16. sprijină prioritizarea obiectivului ambițios privind reducerea la zero a poluării pentru protejarea cetățenilor și a ecosistemelor și se așteaptă ca autoritățile locale și regionale să fie avute în vedere în contextul viitorului pachet privind reducerea la zero a poluării, în special prin crearea platformei relevante a părților interesate și al unui tablou de bord regional al regiunilor UE;
17. solicită ca viitoarele propuneri privind plasticile și economia circulară să țină seama de contribuția oferită deja în avizele relevante ale CoR, inclusiv de atenția deosebită acordată competențelor autorităților locale și regionale pentru colectarea și gestionarea deșeurilor;
18. solicită Comisiei să continue promovarea utilizării tehnologiei spațiale și a disponibilității datelor la nivel local, pentru a combate schimbările climatice, a stimula tranziția energetică, a proteja mediul și a pune în aplicare Pactul verde;
19. așteaptă cu interes revizuirea Directivei privind performanța energetică a clădirilor, în vederea punerii în aplicare pe deplin a inițiativei „Valul de renovări ale clădirilor” și solicită Comisiei să se bazeze pe cooperarea consolidată permanentă cu CoR;

20. reiterează ideea că pentru reușita Pactului verde al UE este necesară revizuirea aprofundată a Regulamentului privind guvernarea uniunii energetice, corelând-o cu Agenda 2030 a ONU, cu cadrul ODD și cu punerea în aplicare structurală a guvernării pe mai multe niveluri prin dialoguri sistematice pe mai multe niveluri privind Pactul verde;
21. salută setul de instrumente de gestionare a fluctuațiilor prețurilor energiei și solicită lansarea unei acțiuni consolidate de combatere a sărăciei energetice și a vulnerabilității în fața schimbărilor climatice;
22. salută recunoașterea legăturii intrinseci dintre criza climatică și cea a biodiversității și cere cu insistență Comisiei Europene să promoveze în continuare guvernarea pe mai multe niveluri în UE și în restul lumii, pe baza Declarației de la Edinburgh, mai ales în cadrul viitoarei COP 15 a Convenției privind diversitatea biologică a ONU și al COP 27 a CCONUSC; solicită o lege privind oceanele care să implice autoritățile locale și regionale în protecția mediului marin;
23. solicită consolidarea punerii în aplicare a strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice, pe baza misiunii privind adaptarea la schimbările climatice și a mecanismului de sprijin al politicilor UE pentru adaptarea la schimbările climatice;
24. salută ambiția Comisiei de a atinge obiectivele stabilite în cadrul Busolei digitale 2030 și solicită integrarea coeziunii digitale ca dimensiune complementară a coeziunii economice, sociale și teritoriale în cadrul politicilor UE;
25. deplânge lipsa indicatorilor relevanți la nivel local și regional pentru monitorizarea obiectivelor Deceniului digital 2030; prin urmare, solicită elaborarea unor astfel de indicatori;
26. salută angajamentul Comisiei de a adopta un act european privind cipurile, pentru a reflecta asupra puternicei dependențe a UE de aprovizionarea din țări terțe cu tehnologii de ultimă generație;
27. salută inițiativa juridică anunțată privind un instrument pentru situații de urgență al pieței unice. Solicită Comisiei Europene să se asigure că rolul de frunte al ALR este reflectat în propunerea sa, în special în contextul gestionării perturbărilor pieței unice în teritoriile care se bazează pe lanțuri de aprovizionare și schimburi transfrontaliere solide;
28. salută intenția Comisiei de a revizui politica UE în domeniul concurenței. Subliniază că o posibilă revizuire a definiției pieței trebuie să examineze cu atenție măsura în care aceasta va afecta echilibrul economic dintre diferite regiuni ale UE, precum și pe cel al IMM-urilor și al consumatorilor;
29. regretă că programul de lucru al Comisiei nu prevede măsuri de abordare a schimbărilor fundamentale pe care le vor aduce industriei europene Pactul verde, digitalizarea și decarbonizarea. Prin urmare, recomandă Comisiei să asigure o legătură mai strânsă a viitoarei sale politici industriale cu evoluțiile viitoare și să țină seama de experiențele ecosistemelor regionale competitive, de importanța principalelor tehnologii favorizante și de nevoia de a găsi un echilibru între competitivitate și autonomia strategică deschisă;
30. subliniază importanța protejării drepturilor fundamentale ale cetățenilor în cadrul viitoarelor regulamente ale UE privind inteligența artificială (IA) și a consolidării cerințelor etice pentru utilizarea IA cu un grad ridicat de risc; salută, în acest sens, consultarea publică organizată de Comisia Europeană cu privire la adaptarea normelor privind răspunderea civilă la provocările specifice erei digitale și inteligenței artificiale⁽⁴⁾ [1] și se așteaptă ca rezultatul să fie un cadru actualizat, menit să asigure despăgubirea consumatorilor pentru prejudiciile cauzate de aplicațiile IA;
31. este angajat să depună eforturi pentru crearea unei uniuni europene a sănătății cu drepturi depline, care să respecte principiul subsidiarității, și solicită un rol mai clar pentru Parlamentul European și pentru regiuni în cadrul viitoarei Autorități pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară a UE, precum și în cadrul spațiului european al datelor privind sănătatea; solicită în mod explicit ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în planificarea și furnizarea de servicii de urgență în caz de criză sanitară, în cadrul propunerii privind HERA, precum și în cadrul proiectului de regulament privind amenințările transfrontaliere grave la adresa sănătății;

(4) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12979-Civil-liability-adapting-liability-rules-to-the-digital-age-and-artificial-intelligence/public-consultation_en

32. solicită Comisiei să țină seama de rolul autorităților locale și regionale în prevenirea cancerului; este pregătit să ofere consiliere privind o viitoare recomandare în materie de screening și să participe la procesul de punere în aplicare;
33. reiterează recomandările cuprinse în avizul său pe tema *Un nou Pact privind migrația și azilul*. O politică comună în domeniul migrației, bazată pe solidaritate și asigurând gestionarea eficientă a fluxurilor de migrație, astfel cum se prevede în tratate, poate fi realizată numai cu implicarea tuturor nivelurilor de guvernare, inclusiv a nivelurilor locale și regionale;
34. reiterează nevoia unui spațiu Schengen funcțional, fără frontiere interne; sprijină eforturile statelor membre și ale Comisiei de a proteja frontierele externe ale UE, respectând, în același timp, statul de drept și drepturile omului;
35. invită instituțiile UE să sprijine financiar acele state membre care protejează cu succes frontierele externe ale UE;
36. subliniază nevoia unei coordonări, cooperări și partajări de informații-cheie mai puternice între autoritățile locale și regionale, statele membre și autoritățile de aplicare a legii, pentru a aborda în mod eficient infracțiunile transfrontaliere și, mai ales, terorismul și criminalitatea organizată;
37. se așteaptă din partea Comisiei să dea curs solicitării CoR de a conferi relațiilor dintre Regatul Unit (UK) și UE o mai mare „profunzime” teritorială. CoR va contribui la facilitarea și dezvoltarea cooperării teritoriale cu națiunile descentralizate și cu autoritățile locale și regionale din Regatul Unit, inclusiv dincolo de cadrul instituțional al Acordului comercial și de cooperare;
38. solicită instituirea unui sprijin susținut și structurat de către Comisie pentru cooperarea *inter pares* dintre autoritățile locale din Balcanii de Vest și omoloagele lor din UE, în special prin comitetele consultative mixte cu Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia și prin Grupul de lucru pentru Balcanii de Vest al CoR. Salută relansarea sprijinului strategic TAIEX pentru autoritățile locale din Balcanii de Vest;
39. salută angajamentul continuu al Comisiei față de Parteneriatul estic (PaE), în special prin preluarea propunerii formulate de CoR de a lansa Academia PaE pentru administrația publică;
40. reiterează că, în cadrul parteneriatului reinnoit cu țările din vecinătatea sudică, toate instituțiile UE ar trebui să considere autoritățile locale și regionale drept parteneri-cheie pentru dezvoltarea durabilă și să creeze astfel o nouă dinamică pentru reformele în materie de descentralizare;
41. invită Comisia să recunoască rolul pe care îl pot juca autoritățile locale și regionale în contribuția la pace și prosperitate în țările terțe, prin inițiative precum Inițiativa de la Nicosia – un exemplu concret de cooperare *inter pares*;
42. solicită un plan clar pentru un angajament pe termen lung și consolidarea financiară a mecanismului de protecție civilă al UE și a instrumentelor sale, atât în ceea ce privește prevenirea dezastrelor și pregătirea pentru intervenție în caz de dezastre, cât și în ceea ce privește capacitatea colectivă de răspuns la situații de urgență; De asemenea, solicită Comisiei să includă experiența de la nivel regional și local privind gestionarea dezastrelor în Rețeaua europeană de cunoștințe în materie de protecție civilă recent creată;

Coeziunea, valoarea noastră fundamentală

43. subliniază rolul crucial al politicii de coeziune și, prin urmare, solicită să se acorde orașelor și regiunilor oportunitatea de a fructifica la maximum NextGenerationEU, în vederea consolidării investițiilor pe termen lung și durabile pe care le planifică în cadrul politicii de coeziune;
44. solicită Comisiei să raporteze cu privire la implicarea ALR în faza de punere în aplicare a Planurilor naționale de redresare și reziliență (PNRR) în cadrul „Raportului de examinare” al Comisiei privind punerea în aplicare a MRR, prevăzut pentru iulie 2022 (articolul 16 din Regulamentul privind MRR). Solicită respectarea deplină a principiului parteneriatului și punerea sa în aplicare în cadrul Fondului pentru o tranziție justă (FTJ) și al Mecanismului de redresare și reziliență (MRR), precum și aprobarea rapidă a tuturor programelor naționale de reformă;
45. salută relansarea de către Comisie a exercițiului de examinare a guvernării economice și consideră că a venit momentul pentru a regândi cadrul fiscal al UE, cu scopul de a evita ca investițiile publice și serviciile publice să devină din nou variabila de ajustare;
46. regretă că nu au fost avute în vedere, de către Comisie, o extindere de încă un an a ratei de cofinanțare de 100 % și o creștere a pragului „de minimis” în cadrul Inițiativei plus pentru investiții în răspunsul la coronavirus, ținând seama de constrângerile bugetare cu care autoritățile regionale și locale se confruntă în continuare;

47. salută decizia de a reinnoi parteneriatul strategic al UE cu regiunile ultraperiferice, pentru a lua în considerare în mod adecvat impactul pandemiei de COVID și a ajusta sprijinul UE;
48. este preocupat de ritmul lent de aprobare a acordurilor de parteneriat din statele membre, în ceea ce privește absorbția lentă a fondurilor structurale disponibile și propune o colaborare strânsă între regiunile și instituțiile UE pentru a accelera rata de aprobare, inclusiv cea a programelor operaționale;
49. solicită Comisiei să creeze, pe lângă site-ul existent pentru relațiile cu investitorii, un portal web specific pentru emisiuni de obligațiuni europene, care să conțină date agregate pentru toate obligațiunile și titlurile comercializate în cadrul NextGenerationEU și al obligațiunilor verzi NextGenerationEU;
50. subliniază nevoia unui cadru de politici al UE care să permită instituirea și gestionarea eficientă a unor servicii publice transfrontaliere. Solicită, de asemenea, un cadru juridic mai solid pentru a sprijini cooperarea dintre actorii regionali și locali din regiunile frontaliere ale UE, garantând standarde minime pentru cooperarea transfrontalieră în caz de criză, astfel încât să fie menținut un nivel suficient de servicii publice;
51. regretă că mai multe măsuri din cadrul Strategiei pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă, prevăzute pentru 2022, nu sunt reflectate în programul de lucru al Comisiei, în special în legătură cu transportul, serviciile de informații fluviale și eficiența transportului feroviar internațional combinate. Cu toate acestea, își exprimă satisfacția că „serviciile de mobilitate digitală multimodală” sunt incluse în programul de lucru și subliniază că transportul public colectiv, deseori organizat direct de către ALR ca servicii de interes economic general, trebuie să se afle în centrul acestei inițiative;
52. reiterează nevoia unei puneri în aplicare rapide a Pilonului european al drepturilor sociale și a indicatorilor „dincolo de PIB” pentru a măsura progresul economic, social și de mediu facilitând tranziția către o economie durabilă a bunăstării;
53. așteaptă cu nerăbdare recomandarea privind venitul minim, ca un pas înainte pe calea eradicării sărăciei în UE și ca o urmare atât de necesară a Directivei privind salariile minime adecvate;
54. salută crearea Platformei europene pentru combaterea fenomenului lipsei de adăpost, ca prim pas ce reflectă solicitarea făcută de CoR de-a lungul timpului pentru o politică mai eficientă privind fenomenul lipsei de adăpost;
55. îndeamnă Comisia să țină seama în mod adecvat de activitatea recentă a CoR privind lucrătorii din sistemul serviciilor de îngrijire și serviciile de sănătate în cadrul viitoarei strategii europene privind serviciile de sănătate;
56. așteaptă cu interes pachetul Comisiei privind educația și subliniază importanța asigurării sinergiilor și a coerenței cu viitoarele inițiative de îmbunătățire a competențelor digitale;
57. salută programul ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve – Orientare, Învățare, Însușire, Reușită) și subliniază nevoia de a garanta că resursele alocate programului sunt în acord cu numărul semnificativ de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educativ sau de formare din UE;
58. subliniază nevoia de a face din Spațiul european de cercetare o realitate, sprijinind ecosistemele regionale de inovare printr-o abordare strategică și coordonată a tuturor nivelurilor administrației, și așteaptă cu interes elaborarea conceptului centrelor SEC regionale împreună cu Comisia;
59. sprijină punerea în aplicare a misiunilor orizontale ca demersuri curajoase în direcția abordării provocărilor societale, dar subliniază și nevoia unui sistem eficient de guvernare pe mai multe niveluri care să combine misiunile cu strategiile de dezvoltare de la nivel local și regional, cu măsurile de redresare în urma pandemiei de COVID și cu finanțarea inovării din fonduri structurale;
60. regretă că specializarea inteligentă nu este menționată în programul de lucru, ca un concept-cheie pentru depășirea dispersiei diferitelor programe și politici pentru promovarea inovării;

61. regretă că propunerea sa pentru o nouă strategie europeană în domeniul turismului 2030-2050 nu este menționată în programul de lucru al Comisiei pentru 2022; solicită Comisiei să prezinte o nouă viziune ambițioasă pentru turismul durabil, ținând seama atât de impactul pandemiei de COVID-19, cât și de redresarea verde și de cea digitală;
62. îl însărcinează pe președinte să transmită prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Președinției slovene, Președinției franceze și Președinției cehe ale Consiliului UE, precum și președintelui Consiliului European.

Bruxelles, 1 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

Rezoluția Comitetului European al Regiunilor pe tema „Propunerea privind un An european al tineretului”

Prezentat de grupurile politice PPE, PSE, Renew Europe, CRE, AE și Grupul Verzilor

(2022/C 97/02)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

— având în vedere Propunerea Comisiei Europene de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind Anul european al tineretului 2022 ⁽¹⁾,

1. salută propunerea Comisiei Europene de a desemna anul 2022 drept „Anul european al tineretului” și sprijină obiectivele generale ale propunerii, care vizează încurajarea participării tinerilor la viața democratică și civică și sprijinirea dezvoltării personale, sociale și profesionale și a talentului tinerilor într-o Uniune mai ecologică, mai digitală și mai favorabilă incluziunii;
2. subliniază că Anul european al tineretului 2022 ar trebui să fie o ocazie de a încuraja participarea tinerilor la viața democratică, în vederea consolidării democrației participative și reprezentative, nu numai prin informarea lor cu privire la politicile care îi afectează, dar și prin conceperea, guvernarea și punerea în aplicare a acestora;
3. în acest scop, subliniază necesitatea de a-i implica pe tineri în procesul decizional de la nivel european, național, regional și local, inclusiv în ceea ce privește politicile legate de tranziția verde și cea digitală, în care se resimt divergențele dintre generații. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită plafonului de sticlă cu care se confruntă tinerii în ce privește participarea semnificativă la viața politică; în acest context, subliniază rolul-cheie al autorităților locale și regionale în promovarea participării tinerilor la democrația locală sau prin sprijinirea organizațiilor locale de tineret, a consiliilor de tineret și a parlamentelor tinerilor;
4. în acest sens, subliniază importanța Conferinței privind viitorul Europei ca mijloc de promovare a identității și cetățeniei europene bazate pe valori comune și de reducere a deficitului democratic în UE; invită Parlamentul European, Consiliul UE și Comisia Europeană să se asigure că contribuțiile tinerilor, furnizate prin diferite canale, cum ar fi Evenimentul tineretului european (EYE2021), sunt luate pe deplin în considerare;
5. consideră că, pentru a garanta o tradiție durabilă a Anului european al tineretului și pentru a recunoaște caracterul orizontal al politicii pentru tineret, un obiectiv suplimentar al Anului european ar trebui să fie integrarea perspectivei tineretului în toate domeniile de politică ale UE, la nivel european, național, regional și local;
6. este pregătit să consolideze în continuare programul „Tineri politicieni aleși” în activitatea sa și să împărtășească celorlalte părți interesate cele mai bune exemple ale acestui program; în acest sens, subliniază că dialogurile locale ale CoR reprezintă un instrument eficient de consolidare a comunicării deschise în ambele sensuri cu cetățenii, în special cu tinerii, privind agenda politică a UE și de aducere a opiniilor lor la cunoștința factorilor de decizie ai UE;
7. salută importanța acordată incluziunii și recunoaște că obiectivele Anului european al tineretului pot fi îndeplinite numai ținându-se seama de nevoile și aspirațiile tuturor tinerilor, în diversitatea lor, și cu scopul de a asigura oportunități egale, inclusiv ale tinerilor din regiuni rurale, periferice și mai puțin dezvoltate, precum și din grupuri diverse sau vulnerabile din punct de vedere social, indiferent din ce motive: mediul socioeconomic, gen, rasă, religie, orientare sexuală, origine sau handicap;
8. consideră că Anul european al tineretului nu ar trebui să se limiteze la tinerii din cele 27 de state membre ale UE, ci ar trebui să-i implice și pe tinerii migranți și pe tinerii din țările aflate în proces de aderare;
9. consideră că Anul european ar trebui să fie ocazia consolidării solidarității între generații pentru a construi o mai strânsă coeziune socială, economică și teritorială și societăți mai favorabile incluziunii; evidențiază, în acest sens, schimbările demografice tot mai importante, cu divergențe teritoriale puternice, cauzate, printre altele, de exodul creierelor și de atragerea creierelor. Anul european ar trebui să abordeze impactul foarte semnificativ al acestor schimbări asupra tinerilor în ceea ce privește solidaritatea între generații și viața profesională, precum și decalajul dintre mediul urban și cel rural;

⁽¹⁾ COM(2021) 634 final

10. subliniază că, în cazul tinerilor, criza provocată de pandemia de COVID-19 a cauzat un regres considerabil în domeniul educației, al ocupării forței de muncă, al sănătății mintale și al veniturilor financiare; solicită ca Anul european să intensifice eforturile de combatere a șomajului și a condițiilor precare de muncă în rândul tinerilor, inclusiv a stațiilor neremunerate, precum și eforturile pentru acces la locuințe, și de creare de locuri de muncă noi și decente pentru aceștia, abordând, în același timp, problema crucială a competențelor adaptate exigențelor viitorului;

11. subliniază importanța implicării autorităților locale și regionale, precum și a altor părți interesate, inclusiv a sectorului privat și a organismelor din sectorul terțiar, în punerea în aplicare a unor măsuri care să asigure integrarea tinerilor pe piața muncii; consideră că sistemele de educație și formare ar trebui să coreleze mai bine competențele tinerilor cu nevoile pieței muncii, înlesnind tinerilor dobândirea de competențe și resurse necesare pentru capacitarea lor și implicându-i în acest proces; subliniază că acest lucru trebuie asigurat în special pentru spațiile transfrontaliere;

12. solicită să se acorde o atenție deosebită antreprenoriatului în rândul tinerilor, prin sprijinirea tinerilor antreprenori, inclusiv prin facilitarea accesului la finanțare, cu un accent deosebit pe întreprinderile mici și mijlocii și pe întreprinderile nou-înființate, acestea confruntându-se adesea cu dificultăți în acest sens și promovarea unor măsuri de favorizare a angajării de către întreprinderi a persoanelor tinere, precum și pe formarea profesională; reamintește importanța educației de la o vârstă fragedă cu privire la valori și competențe precum spiritul antreprenorial, inovarea, gândirea critică, procesul decizional, toleranța la insecuritate, conducerea, cooperarea și acceptarea succeselor și eșecurilor;

13. se așteaptă ca Anul european să devină o etapă importantă pentru atingerea obiectivului stabilit în Planul de acțiune al Pilonului european al drepturilor sociale de reducere cu cinci milioane a numărului de copii expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială până în 2030 și să stimuleze punerea în aplicare a Garanției europene pentru copii, prin care statele membre garantează accesul efectiv și gratuit la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, la educație și activități școlare, la cel puțin o masă sănătoasă în fiecare zi de școală și la asistență medicală, precum și la o alimentație sănătoasă și la locuințe adecvate;

14. subliniază importanța deosebită a investițiilor europene în educație și cultură, precum și în educația civică și în alfabetizarea mediatică, acestea din urmă fiind esențiale pentru a le permite tinerilor să parcurgă în condiții de siguranță informațiile furnizate pe platformele de comunicare socială, și nu numai, și să nu cadă pradă dezinformării. Pe de altă parte, în conformitate cu cele de mai sus, este nevoie și de investiții la nivel european în cercetarea științifică desfășurată de tineri;

15. își reafirmă voința – urmărind obiectivele Anului european al căilor ferate – de a colabora cu Comisia Europeană pentru a dezvolta în continuare inițiativa DiscoverEU și pentru a o face mai incluzivă din punct de vedere geografic, de a sprijini programele regionale inspirate de DiscoverEU și de a corela aceste elemente cu evenimentele culturale și oportunitățile oferite în orașele și regiunile Europei;

16. salută angajamentul Comisiei Europene de a realiza studii și cercetări privind situația tinerilor din UE; subliniază că aceste eforturi ar trebui să abordeze lipsa de date disponibile privind tinerii la nivel local și regional, ceea ce reprezintă o provocare importantă pentru capacitatea autorităților locale și regionale de a concepe și a pune în aplicare în mod corespunzător politici pentru tineret eficiente, adaptate locului;

17. salută propunerea de a organiza reuniuni ale coordonatorilor naționali desemnați de statele membre pentru a organiza desfășurarea Anului european al tineretului și propune ca CoR să participe, în calitate de observator, la ședințele coordonatorilor naționali;

18. salută recomandările elaborate de tinerii politicieni aleși ai CoR privind Anul european al tineretului și invită Comisia Europeană să le ia cât mai mult în considerare în etapele de concepere și punere în aplicare a Anului european al tineretului;

19. recunoaște că premiul Capitala europeană a tineretului este o inițiativă care capacitează tinerii, recunoscând pe deplin rolul lor, și sensibilizează publicul de la nivel european și local cu privire la nevoile și aspirațiile lor; consideră, așadar, că ar trebui căutate complementarități între Capitala europeană a tineretului și Anul european al tineretului, pentru a le consolida eficacitatea și sfera de acțiune reciproc;

20. subliniază că alocarea bugetară a Comisiei Europene pentru Anul european al tineretului 2022 ar trebui să includă un angajament substanțial din partea programelor UE din afara Erasmus+ și a Corpului european de solidaritate, fără a compromite realizarea proiectelor existente. În plus, autoritățile locale și regionale ar trebui să aibă acces la oportunități de finanțare pentru proiectele care vizează sprijinirea inițiativelor locale pentru tineret pe parcursul anului 2022 și ulterior;

21. îndeamnă Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene să ajungă rapid la un acord privind Anul european al tineretului, pentru a permite începerea activităților în ianuarie 2022;
22. îl însărcinează pe președinte să transmită prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Președinției slovene, Președinției franceze și Președinției cehe ale Consiliului UE, precum și președintelui Consiliului European.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

INTERACTIO – ÎN FORMAT HIBRID – A 147-A SESIUNE PLENARĂ A COR, 1.12.2021-2.12.2021

Avizul Comitetului European al Regiunilor – O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației

(2022/C 97/03)

Raportor:	Piero Mauro ZANIN (IT-PPE), președintele Consiliului Regional Friuli-Venezia Giulia
Document de referință:	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor – O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației
	Bruxelles, 29 aprilie 2021
	COM(2021) 219 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Sprijinirea redresării UE printr-o mai bună legiferare

1. subliniază că sistemul pentru o mai bună legiferare al UE este considerat de OCDE ca fiind una dintre cele mai avansate abordări în materie de reglementare din lume, capabilă să producă o legislație de calitate, „adaptată exigențelor viitorului” și la înălțimea provocărilor majore în materie de transformare ecologică, digitală și socială cu care se confruntă Uniunea Europeană;
2. este de acord cu necesitatea ca legislația UE să creeze valoare adăugată, să mențină sarcinile administrative la un nivel minim și proporțional cu obiectivele urmărite de reglementarea relevantă, să fie clară și transparentă și să respecte principiile subsidiarității și proporționalității;
3. subliniază că este fundamental ca sistemul pentru o mai bună legiferare să includă dimensiunea pe mai multe niveluri a guvernantei în Uniunea Europeană, deoarece legislația europeană este pusă în aplicare de statele membre, de regiuni și de autoritățile locale: fără implicarea tuturor nivelurilor de guvernare care sunt responsabile de punerea în aplicare a normelor UE, nu poate exista o legislație de calitate, adecvată pentru atingerea obiectivelor comune. În acest sens, recomandă Comisiei Europene să acorde prioritate colaborării cu autoritățile locale și regionale (ALR), în special cu cele care dispun de competențe legislative, pe parcursul întregului ciclu de elaborare a politicilor, aplicând o metodă de lucru bazată pe guvernanta pe mai multe niveluri;
4. observă că ALR, alese în mod democratic, au în continuare o influență limitată asupra definirii legislației UE pe care trebuie să o pună în aplicare: este necesar să se recunoască rolul major care le revine acestora și Comitetului Regiunilor, care este reprezentantul lor instituțional la nivelul UE, în sistemul de guvernanță europeană;
5. salută consolidarea rolului de gardian al tratatelor al Comisiei, accentul pus de aceasta pe asigurarea unei aplicări mai eficace a legislației UE și, în acest scop, intenția sa de a intensifica eforturile în acest sens, precum și acordarea de sprijin statelor membre, regiunilor și localităților pentru punerea în aplicare efectivă și corectă a dreptului european. Un nivel mai ridicat și mai eficace de punere în aplicare reprezintă în același timp și o contribuție la „O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației”;

6. invită Comisia să exploreze modalități de a implica mai îndeaproape parlamentele regionale în procesul de elaborare a politicilor UE, folosind ca pârghie mecanismul de alertă timpurie prevăzut în tratate, astfel încât să poată aduce o contribuție pozitivă efectivă la dezvoltarea subsidiarității active ⁽¹⁾;
7. consideră că a sosit momentul să ne unim forțele pentru îmbunătățirea legislației, printr-o abordare ascendentă, îmbunătățind și apropiind instrumentele pentru o mai bună legiferare – multe dintre acestea fiind deja adoptate de regiuni –, astfel încât să fie compatibile și făcând schimb de bune practici și de date disponibile;
8. salută intenția Comisiei Europene de a implica în mai mare măsură cetățenii în procesul de elaborare a politicilor europene, prin consultări, dar îndeamnă Comisia să se bazeze, în acest scop, pe capacitatea autorităților locale și regionale și pe capacitatea CoR de a identifica, media și transmite preocupările cetățenilor;
9. este de acord cu faptul că măsurile luate la nivel politic trebuie să se bazeze pe analize aprofundate și pe contribuții științifice, capabile să evalueze în mod sistematic impactul lor economic, social, de gen și de mediu, printre altele;
10. sprijină intenția Comisiei de a integra obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) în procesele decizionale și de elaborare a politicilor UE, inclusiv prin îmbunătățirea analizei și a comunicării propunerilor privind dezvoltarea durabilă. Subliniază că punerea în aplicare a ODD nu poate fi compromisă de sarcini administrative și de reglementare și că aceasta trebuie să acorde o atenție egală dimensiunilor economică, socială, de gen și de mediu a dezvoltării durabile; invită statele membre și autoritățile locale și regionale să acționeze în același sens;
11. este de acord că principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” ar trebui aplicat în toate domeniile, în conformitate cu strategia pe termen lung a UE pentru 2050 ⁽²⁾ și cu Agenda 2030 ⁽³⁾; solicită ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în planificarea și gestionarea resurselor, dat fiind că acestea se află în prima linie în ceea ce privește punerea în aplicare a politicilor de mediu, climatice, sociale și energetice. Reamintește avizul pe care l-a elaborat cu privire la *Legea europeană a climei* ⁽⁴⁾ și recomandă să se țină seama de costul lipsei de acțiune, care poate avea consecințe pe termen lung, semnificative și nu imediat perceptibile;
12. invită Comisia, statele membre și autoritățile locale și regionale să adopte norme compatibile, capabile să elimine obstacolele și dificultățile birocratice care, prin încetinirea redresării, subminează bunăstarea cetățenilor. Solicită Comisiei să sprijine regiunile, în special regiunile transfrontaliere și mai puțin dezvoltate, în promovarea unei legislații comune, pe baza experiențelor de cooperare deja existente între teritoriile frontaliere și vulnerabile, de exemplu grupările europene de cooperare teritorială (GECT);
13. invită instituțiile UE, statele membre și autoritățile locale și regionale să pună în aplicare acea parte a recomandărilor Grupului operativ privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient” ⁽⁵⁾ care le privește. Solicită să se realizeze o actualizare a acestor recomandări, în lumina învățămintelor desprinse de pe urma pandemiei, precum și a obiectivelor tranziției verzi, digitale și sociale și ale construirii unor economii și societăți mai echitabile, mai reziliente și mai egalitare în cadrul NextGenerationEU (NGEU);
14. solicită, de asemenea, revizuirea Acordului interinstituțional privind o mai bună legiferare, precum și a orientărilor și a setului de instrumente pentru o mai bună legiferare, integrând dimensiunea pe mai multe niveluri a procesului legislativ european, astfel cum a sugerat Grupul de lucru privind subsidiaritatea ⁽⁶⁾. Subliniază importanța diseminării cunoștințelor legate de instrumentele pentru o mai bună legiferare în rândul statelor membre și al autorităților locale și regionale, în special în rândul celor care dispun de competențe legislative, și a promovării utilizării acestor instrumente. Solicită să se depună eforturi intense pentru luarea în considerare a aspectului lingvistic, a uniformizării terminologiei utilizate și a corectitudinii traducerilor, care reprezintă elemente esențiale pentru urmărirea obiectivelor comune ale unei mai bune legiferări la toate nivelurile de guvernare;

⁽¹⁾ Avizul CoR pe tema *O mai bună legiferare: bilanțul activității și menținerea angajamentului nostru*, CdR 2579/ 2019.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_ro

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/international-partnerships/sustainable-development-goals_en

⁽⁴⁾ <https://cor.europa.eu/ro/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1361-2020>

⁽⁵⁾ Raport referitor la Grupul de lucru privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient”, https://ec.europa.eu/info/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_ro

⁽⁶⁾ Recomandarea nr. 8.

Un efort comun

15. este de acord cu faptul că nu poate exista o legislație de calitate fără a lua în considerare realizările legislației anterioare. Subliniază că numeroase regiuni au inclus clauze de evaluare în legislațiile lor pentru a asigura disponibilitatea datelor privind efectele legislației. Recunoaște că schimbul de date colectate într-un registru comun al contribuțiilor este o responsabilitate a tuturor instituțiilor, europene, naționale, regionale și locale;

16. subliniază utilitatea creării unui portal legislativ comun și recomandă ca acesta să fie făcut cunoscut prin inițiative de comunicare în toate statele membre;

17. consideră că site-urile web instituționale ale autorităților locale și regionale pot contribui la o mai bună publicitate a consultărilor publice ale Comisiei, difuzând cereri de contribuții și, după caz, promovând rețele stabile de persoane de contact, pentru a colecta observațiile și cererile utilizatorilor finali, a căror contribuție este esențială pentru atingerea obiectivelor de creștere și dezvoltare;

O mai bună comunicare cu părțile interesate și cu publicul larg

18. salută intenția Comisiei Europene de a îmbunătăți în continuare consultările și de a le face mai specifice, mai clare și mai ușor de utilizat, inclusiv prin chestionare mai echilibrate, structurate, mai puțin tehnice și ușor de înțeles. Salută aducerea laolaltă a consultărilor publice și a foilor de parcurs în cadrul unei singure „cereri de contribuții” pe portalul web „Exprimați-vă părerea”. Insistă asupra necesității ca chestionarele să fie traduse simultan în toate limbile UE pentru a face posibilă participarea părților interesate de pretutindeni și de la toate nivelurile;

19. propune ca, având în vedere particularitățile lor, autoritățile locale și regionale să facă mai frecvent obiectul unor consultări specifice. Recomandă Comisiei să consulte CoR la elaborarea de consultări deschise și de foi de parcurs pentru propunerile care au un impact semnificativ asupra nivelurilor subnaționale de guvernare, și să implice autoritățile locale și regionale, prin intermediul CoR, într-o campanie de informare descentralizată și sistematică cu privire la programele de lucru anuale ale Comisiei Europene;

20. consideră că Conferința privind viitorul Europei reprezintă o oportunitate excelentă de dialog cu cetățenii. Reamintește avizul său pe tema „Autoritățile locale și regionale în dialog permanent cu cetățenii” și faptul că Conferința privind viitorul Europei reprezintă o oportunitate de a regândi și de a reforma modul în care UE funcționează și este percepută de cetățenii săi (?). Reafirmă necesitatea ca însuși CoR să fie un actor-cheie în cadrul Conferinței privind viitorul Europei și nevoia de a consolida rolul autorităților locale și regionale, în special al celor cu competențe legislative, în funcționarea democratică a UE și dimensiunea teritorială a politicilor europene;

21. subliniază importanța promovării participării cetățenilor la procesul de elaborare a politicilor UE. Reamintește, în acest sens, propunerea sa privind crearea unei rețele paneuropene de dialog, bazată pe participarea voluntară a cetățenilor (CitizEN), care, după ce va fi testată în cadrul Conferinței privind viitorul Europei, va putea duce la instituirea unui mecanism structural menit să garanteze că cetățenii sunt corect informați și implicați, promovând angajamentul lor politic pe termen lung;

O transparență sporită

22. recomandă ca procesul legislativ să devină cât mai transparent cu putință, garantându-se că, pentru orice propunere legislativă, cetățenii au acces deplin la datele, contribuțiile, studiile și evaluările disponibile;

23. consideră că accesul CoR la anumite documente ale trilogurilor, cu condiția să fi emis deja un aviz sau să elaboreze un aviz cu privire la propunerea în cauză în temeiul articolului 307 din TFUE, ar fi esențial pentru a evalua dacă modificările discutate în cadrul acestor reuniuni sunt relevante din perspectivă regională sau locală și se justifică elaborarea unui nou aviz. Un astfel de acces ar permite CoR să își îndeplinească rolul de organ consultativ și ar asigura eficacitatea sau efectul util („*effet utile*”) al dispozițiilor tratatelor referitoare la CoR;

24. invită Comisia să creeze legături între bazele de date, registre, arhive și portaluri, inclusiv MIDAS, făcându-le cunoscute publicului prin intermediul unor inițiative de comunicare și de formare, inclusiv prin intermediul CoR și al asociațiilor autorităților locale și regionale;

(?) Avizul CoR pe tema „Autoritățile locale și regionale în dialog permanent cu cetățenii”, <https://cor.europa.eu/ro/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-4989-2019>

25. salută intenția Comisiei de a depune eforturi sporite pentru a îmbunătăți consultările publice și gestionarea feedback-ului cu privire la astfel de consultări. În prezent, nu este clar modul în care Comisia evaluează răspunsurile individuale la consultări, însă această informație este necesară pentru a asigura transparența democratică în domeniile respective. În orice caz, contribuțiile administrațiilor publice regionale responsabile pentru domeniile menționate în consultare ar trebui luate în considerare în mod special de către Comisie, atunci când își prezintă propunerile legislative;

Noi instrumente de simplificare suplimentară și de reducere a sarcinii administrative

26. este de acord că a sosit momentul să se acorde mai multă atenție impactului legislației în ceea ce privește costurile financiare și sarcinile administrative tot mai mari pe care trebuie să le suporte autoritățile locale și regionale, cetățenii, familiile și întreprinderile, în special microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii, care constituie coloana vertebrală a structurii economice europene;

27. invită Comisia Europeană ca, atunci când aplică abordarea bazată pe principiul numărului constant, care constă în compensarea noilor sarcini ce rezultă din propunerile legislative printr-o reducere echivalentă a celor impuse de legislația existentă în sectorul respectiv, să garanteze că evaluările inițiale ale impactului și evaluările de impact includ o evaluare a efectelor diferențiate la nivel teritorial pe care le-ar putea avea fiecare inițiativă legislativă. Se așteaptă ca aplicarea acestui principiu să mențină obiectivele legislației și standardele economice, sociale și de mediu ridicate ale UE. Se așteaptă, de asemenea, ca metodologiile utilizate pentru măsurarea și reducerea sarcinilor să adopte o abordare bazată pe dovezi în ceea ce privește compensarea sarcinilor administrative și a costului lipsei de acțiune, astfel încât să devină ulterior patrimoniul comun al factorilor de decizie politică de la toate nivelurile și să însoțească propunerile legislative pe tot parcursul procesului de adoptare a acestora, până la punerea lor în aplicare la nivel național, regional și local;

28. subliniază că noile inițiative legislative europene ar trebui să genereze valoare adăugată europeană și, în plus, consideră că ar fi esențial să se garanteze că măsurile și obligațiile propuse sunt simple și pot fi aplicate în mod eficace și eficient pentru a atinge obiectivele politice convenite. Solicită creșterea transparenței și a responsabilității, precum și reducerea sarcinilor administrative pentru întreprinderi, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). Subliniază că UE ar trebui să adopte un obiectiv de reducere a sarcinii globale de reglementare pe care o impune întreprinderilor;

29. subliniază că, în sialul inițiativei în favoarea întreprinderilor mici („Small Business Act”), unele state și unele regiuni au pus deja în aplicare metode de evaluare a sarcinilor pe care legislația le generează pentru întreprinderi. Încurajează schimbul de bune practici privind măsurile compensatorii, instrumentele, metodologiile și datele colectate;

30. consideră că, pentru a reduce sarcinile și a simplifica procesele, este esențial să se investească în adoptarea de soluții digitale capabile să modernizeze sistemele administrațiilor publice, adaptându-le la viteza și nevoile sectoarelor de producție;

31. invită Comisia și statele membre să sprijine întreprinderile, în special microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii, în ceea ce privește investițiile, inclusiv în termeni de formare, perfecționare și recalificare, necesare pentru a îndeplini standardele impuse de legislația europeană în acest sector;

32. recunoaște necesitatea revizuirii și simplificării reglementărilor, eliminând obstacolele din calea aplicării legii, inclusiv la nivel transfrontalier, și făcând legislația mai eficace, mai transparentă și mai ușor de înțeles pentru utilizatorii finali, indiferent dacă aceștia sunt cetățeni sau întreprinderi. Salută, prin urmare, activitatea desfășurată în cadrul Analizei anuale a sarcinii de reglementare pentru 2020, care, în conformitate cu Acordul interinstituțional din 2016 privind o mai bună legiferare, reflectă măsurile luate pentru a reduce sarcinile administrative și a simplifica legislația;

33. împărtășește obiectivul Programului privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT), care este consolidat, în prezent, prin instituirea platformei „Pregătiți pentru viitor” (Fit4F). Salută faptul că a obținut un rol consolidat în cadrul platformei, dispunând de trei reprezentanți în grupul reprezentanților guvernelor, ceea ce răspunde, în parte, preocupărilor sale cu privire la guvernarea și eficacitatea platformei REFIT anterioare, și că este asociat rețelei RegHub (Rețeaua de centre regionale pentru evaluarea punerii în aplicare a politicilor UE). Își reafirmă sprijinul în favoarea platformei Fit4F și angajamentul de a-și intensifica cooperarea cu Comisia Europeană. reamintește că este bine plasat pentru a colecta în mod sistematic contribuțiile autorităților locale și regionale, prin intermediul membrilor săi, al rețelelor sale și al altor inițiative specifice, cum ar fi RegHub⁽⁸⁾;

⁽⁸⁾ Rețeaua de centre regionale pentru evaluarea punerii în aplicare a politicilor UE <https://cor.europa.eu/ro/engage/Pages/network-regional-hubs-implementation-assessment.aspx>

34. subliniază valoarea adăugată pe care rețeaua RegHub o aduce, grație consultărilor cu părțile interesate, în elaborarea unei baze de date europene privind efectele punerii în aplicare a legislației UE. Subliniază că RegHub promovează, de asemenea, punerea în aplicare a legislației UE, prin diseminarea de informații și crearea unui mediu favorabil schimbului de bune practici, precum și evaluării progreselor și a rezultatelor. Observă că, pentru a asigura continuitatea și coerența în ceea ce privește simplificarea, ar putea fi util să se activeze rețeaua RegHub cu privire la directivele și regulamentele care au făcut deja obiectul unei consultări și al unei revizui, pentru a sprijini punerea lor în aplicare. Invită Comisia să ia în considerare acordarea unui sprijin financiar pe termen lung pentru dezvoltarea și consolidarea RegHub ca instrument pentru o mai bună reglementare;

35. consideră că este esențial să se extindă cât mai mult cu putință participarea regiunilor, provinciilor și orașelor la RegHub, și invită, totodată, statele membre să utilizeze rețeaua pentru a pune în aplicare sisteme de obținere a datelor și informațiilor de la nivelul teritoriilor;

Îmbunătățirea setului nostru de instrumente

36. consideră că, printre învățămintele desprinse în urma pandemiei, se numără necesitatea de a identifica, cât mai devreme posibil, semnalele fenomenelor viitoare, garantând astfel un răspuns rapid care să poată cel puțin să limiteze efectele lor cele mai devastatoare. Subliniază că este important ca factorii de decizie politică să dispună de date științifice complete și actualizate pentru a formula strategii care să fie la înălțimea provocărilor. Reiterează necesitatea unei cooperări strânse și continue cu comunitatea științifică și de cercetare;

37. speră ca metodologia de integrare a analizei prospective strategice în procesul de elaborare a politicilor să fie specificată în setul de instrumente privind o mai bună legiferare, ținând seama de perspectiva locală și regională. Reamintește că autoritățile locale și regionale și CoR sunt bine plasate pentru a contribui la analiza prospectivă strategică;

38. solicită Comisiei să primească contribuțiile CoR la crearea portalului legislativ comun, inclusiv avizele, evaluările impactului teritorial (EIT), rapoartele RegHub, studiile și documentația privind propunerile legislative și revizuirile. Solicită, de asemenea, să fie în măsură să participe la îmbunătățirile tehnice ale portalului web „Exprimați-vă părerea”, pentru a contribui la o mai bună înțelegere a specificităților locale și pentru a facilita accesul autorităților locale și regionale;

39. speră că Comisia Europeană va pune mai bine în evidență natura teritorială a impactului politicilor prin revizuirea orientărilor privind o mai bună legiferare și actualizarea setului de instrumente în ceea ce privește instrumentele și metodologiile utilizate pentru a identifica impactul, în general, și a evalua impactul teritorial, în special, făcându-le suficient de flexibile, astfel încât să poată fi utilizate în diferite contexte și la toate nivelurile;

40. reamintește că concepte precum evaluarea impactului asupra mediului rural, evaluarea impactului urban și evaluările impactului transfrontalier fac, toate, parte din conceptul mai larg de evaluare a impactului teritorial și că diferențierea conceptuală nu poate fi contrară obiectivului de elaborare a politicilor pe baza unor date locale și concrete;

41. salută eforturile continue ale Comisiei Europene (în special ale Centrului Comun de Cercetare și ale DG Politică Regională și Urbană) și ale programului GECT ESPON de a dezvolta în continuare instrumente metodologice de evaluare a impactului teritorial. Recomandă ca, chiar și în cazul în care o evaluare completă a impactului teritorial nu este posibilă sau nu este considerată relevantă, să se realizeze alte tipuri de evaluări ale impactului, la cel mai scăzut nivel de analiză teritorială permis de datele statistice existente;

42. reiterează faptul că scăparea din vedere a teritoriilor are efecte negative asupra calității procesului de elaborare a politicilor. Lipsa de suficiente date subnaționale în cadrul multor indici și tablouri de bord importante [cum ar fi indicele economiei și societății digitale (*Digital Economy and Society Index – DESI*)] și absența sau calitatea insuficientă a analizei previziunilor la nivel subnațional de către instituțiile europene pot avea efecte negative și de durată asupra Uniunii în ansamblu, asupra spiritului de coeziune între teritorii și asupra vieții cetățenilor. Prin urmare, orientările și setul de instrumente pentru o mai bună legiferare ar trebui să ofere semnale clare și să furnizeze instrumente utile pentru a face astfel încât evaluările impactului teritorial să fie utilizate pe scară largă pe parcursul întregului ciclu de elaborare a politicilor, garantându-se că se efectuează și alte tipuri de evaluări ale impactului (sociale, economice, de mediu sau de altă natură) la nivel subnațional;

43. recomandă o mai mare implicare a autorităților locale și regionale, în scopul de a pune la dispoziție, pentru evaluarea impactului teritorial, date și informații dificil de accesat la nivel european. Invită Comisia Europeană să disemineze, în rândul autorităților locale și regionale, prin intermediul CoR și al RegHub, cunoștințele cu privire la diferitele modele de realizare a acestei evaluări bazate pe cele dezvoltate de ESPON. Acest lucru va promova o cultură a evaluării și a elaborării de politici bazate pe date concrete și pe realitățile teritoriale, și în etapa de transpunere și de punere în aplicare, aplicând o metodă de lucru bazată pe governanța pe mai multe niveluri;

44. susține importanța justificării eventualei absențe a evaluării impactului dintr-o propunere legislativă, în special în cazul propunerilor cu un posibil impact teritorial;

45. este de acord cu recomandările Grupului de lucru⁽⁹⁾ de a înțelege în mod activ subsidiaritatea, întrucât luarea deciziilor la nivelul cel mai apropiat de cetățeni contribuie la creșterea vizibilității acțiunilor și a legitimității democratice a Uniunii. Invită Comisia să ia în considerare, atunci când examinează subsidiaritatea, formele de descentralizare existente în UE, inclusiv cea fiscală, întrucât o astfel de monitorizare trebuie să se bazeze pe repartizarea competențelor între diferitele niveluri de guvernare;

46. invită colegiitorii și statele membre să folosească în mod sistematic grila de subsidiaritate. Încurajează parlamentele regionale să utilizeze această grilă la verificarea măsurii în care propunerile legislative ale UE respectă principiului subsidiarității, în sensul Protocolului nr. 2 la TFUE;

47. îndeamnă Comisia și statele membre ca, pentru a atinge obiectivele tranziției verzi și digitale, să implice autoritățile locale și regionale în fiecare etapă a procesului decizional, atât la nivel european – în consultările și evaluările *ex ante* și *ex post* –, cât și la nivel național – în elaborarea politicilor, de la legislație la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor și programelor și a instrumentelor de politică care au cel mai mare impact la nivelul orașelor și regiunilor –, în vederea asigurării coerenței acțiunilor întreprinse. Sprijină, în conformitate cu recomandările Grupului de lucru⁽¹⁰⁾, actualizarea modalităților prin care statele membre implică regiunile în punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență și a obiectivelor Pactului verde, aplicând o metodă de lucru bazată pe governanța pe mai multe niveluri, pentru realizarea tranziției verzi, digitale și sociale juste;

48. salută eforturile depuse pentru a crește calitatea evaluărilor prin audituri independente, și salută înființarea Comitetului de control normativ (CCN)⁽¹¹⁾, care, prin caracterul său permanent, noua sa componență și extinderea mandatului său, aduce, în parte, un răspuns la preocupările exprimate de CoR cu privire la eficiența sa. Își reiterează apelul în favoarea includerii în CCN a unui membru permanent numit de CoR. Invită Comisia Europeană să pună la dispoziție proiectele de evaluare și de evaluare a impactului prezentate CCN, pentru a evalua mai bine și a orienta în mod mai eficient contribuțiile CoR la programul pentru o mai bună legiferare. Invită CCN să aibă în vedere utilizarea rapoartelor RegHub de punere în aplicare ca instrument pentru examinarea propunerilor legislative, și subliniază că este dispus să își consolideze cooperarea cu CCN;

Rolul-cheie al asigurării respectării legii

49. își ia angajamentul de a reuni toate instrumentele și metodologiile sale de căutare și de analiză a datelor teritoriale într-un singur pachet pentru o mai bună legiferare, care să cuprindă și consultările RegHub, creând o mai bună legătură cu setul de instrumente pentru o mai bună legiferare al Comisiei și cu instrumentele Serviciului de Cercetare al Parlamentului European. Încurajează Comisia și statele membre să extindă la autoritățile locale și regionale măsurile de sprijin prevăzute de acestea în ceea ce privește transpunerea directivelor, punerea în aplicare a regulamentelor și aplicarea corectă a normelor UE;

50. recomandă ca, în conformitate cu cele deja subliniate de Grupul de lucru privind subsidiaritatea⁽¹²⁾, autoritățile locale și regionale să coopereze în cadrul procesului de pregătire a unor planuri naționale de punere în aplicare, care pot avea o valoare adăugată față de cele ale Comisiei Europene;

⁽⁹⁾ Raport referitor la Grupul de lucru privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient”, https://ec.europa.eu/info/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_ro

⁽¹⁰⁾ Recomandarea nr. 4.

⁽¹¹⁾ Avizul pe tema „Agenda UE privind o mai bună legiferare”, <https://cor.europa.eu/ro/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-4129-2015>

⁽¹²⁾ Recomandarea nr. 5 a Grupului de lucru privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient”.

51. este de acord cu Comisia în ceea ce privește necesitatea de a sensibiliza statele membre și regiunile cu privire la fenomenul suprareglementării și, în cazul în care se consideră că sunt neapărat necesare reguli suplimentare la nivel național pentru punerea în aplicare a legislației europene, recomandă identificarea acestora, prin intermediul actelor de transpunere sau al documentelor conexe, în conformitate cu termenii Acordului interinstituțional privind o mai bună legiferare⁽¹³⁾. În plus, se recomandă să nu se utilizeze suprareglementarea, în special la punerea în aplicare a programelor în cadrul gestiunii partajate și a normelor naționale privind achizițiile publice, menite să evite tocmai suprareglementarea.

Bruxelles, 1 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹³⁾ Punctul 43 din acord.

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul european de combatere a cancerului

(2022/C 97/04)

Raportoare:	Birgitta SACRÉDEUS (SE-PPE), membră a Consiliului comitatului Dalarna
Document de referință:	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Planul european de combatere a cancerului COM(2021) 44 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. își reafirmă angajamentul „de a acorda prioritate sănătății la nivel european și de a sprijini autoritățile locale și regionale în lupta împotriva cancerului și a epidemiilor în cadrul cooperării transfrontaliere în materie de sănătate și în eforturile lor de modernizare a sistemelor de sănătate”⁽¹⁾;
2. ia act de faptul că, deși statele membre dețin competențele principale pentru politica în domeniul sănătății, UE poate completa și sprijini măsurile naționale și poate legifera în anumite domenii, respectând principiile subsidiarității și proporționalității și ținând seama de structurile de sănătate diferite și de preferințele naționale în fiecare stat membru;
3. subliniază că politica în domeniul sănătății rămâne o competență principală a statelor membre. Cu toate acestea, discuțiile la nivelul UE în contextul Conferinței privind viitorul Europei ar trebui să reflecteze asupra competențelor în domeniul sănătății;
4. invită instituțiile UE să se asigure că în cadrul juridic al viitoarei Uniuni Europene a sănătății se ține seama de responsabilitatea autorităților locale și regionale în domeniul sănătății publice, având în vedere că 19 din cele 27 de state membre au ales să acorde autorităților locale și regionale responsabilitatea principală pentru furnizarea de servicii de sănătate; în același timp, strategiile statelor membre în domeniul sănătății trebuie să reflecte nevoile specifice ale regiunilor și să sprijine la maximum eforturile autorităților locale și regionale de îmbunătățire a asistenței medicale;
5. ia act de faptul că, în mod evident, cancerul reprezintă o amenințare enormă la adresa cetățenilor și a sistemelor de sănătate din UE, cu 2,7 milioane de persoane diagnosticate cu cancer și 1,3 milioane de decese cauzate de cancer în 2020 (estimările Centrului Comun de Cercetare, 2020). Este important de remarcat faptul că vârsta medie a populației UE crește și, drept urmare, crește și numărul de pacienți care vor fi diagnosticați cu cancer, dat fiind că cancerul este mai des întâlnit în rândul persoanelor vârstnice;
6. atrage atenția asupra riscului ca criza provocată de pandemia de COVID-19 să fie urmată de o criză a cancerului, deoarece această criză a redus semnificativ numărul testelor de depistare, al diagnosticelor și al tratamentelor împotriva cancerului, înrăutățind starea de sănătate a multor persoane și creând întâzieri de diagnosticare care vor duce, încă mult timp de acum înainte, la o rată ridicată a cazurilor de cancer. Conform sondajului realizat de Organizația Europeană de Luptă împotriva Cancerului (OECI), 1,5 milioane de pacienți bolnavi de cancer au fost tratați mai puțin și 100 de milioane de teste pentru depistarea cancerului nu au fost efectuate din cauza pandemiei. Aproximativ un milion de pacienți cu cancer nu au putut fi diagnosticați, iar unul din doi pacienți cu cancer din Europa nu a primit tratamentul chirurgical sau chimioterapie necesară. Unul din cinci pacienți așteaptă încă aceste tratamente;
7. solicită organizarea unei dezbateri cu privire la modalitățile de îmbunătățire a cunoștințelor cetățenilor în materie de sănătate, astfel încât să se evite întru totul sau să se reducă expunerea la factorii de risc și pacienții să poată face alegeri optime în ceea ce privește prevenirea, diagnosticarea și alternativele de tratament, să sprijine asistența medicală pentru persoana proprie și să dezvolte o mai bună abilitate de a duce o viață independentă; consideră că este important ca autoritățile locale și regionale să fie implicate în această dezbatere pentru a îmbunătăți cunoștințele cetățenilor UE în materie de sănătate;

⁽¹⁾ JO C 440, 18.12.2020, p. 131.

Planul european de combatere a cancerului

8. sprijină ferm abordarea adoptată de Comisia Europeană în Planul european de combatere a cancerului, care urmărește să răspundă nevoilor pe întregul parcurs al bolii, de la prevenire, depistare precoce, diagnosticare și tratament (acordând atenție specială categoriilor vulnerabile ale populației, cum ar fi persoanele în vârstă), la calitatea vieții pacienților și supraviețuitorilor cancerului;
9. subliniază importanța Planului de combatere a cancerului ca strategie importantă de abordare a provocării reprezentate de creșterea numărului de cazuri de cancer și de punere în aplicare și oferire a măsurilor de prevenire – cu scopul de a elimina sau atenua efectele nocive –, depistare precoce, diagnosticare și tratament, precum și de îmbunătățire a calității vieții persoanelor afectate și a aparținătorilor;
10. salută obiectivul Planului european de combatere a cancerului de a valorifica la maximum oportunitățile de schimb de date medicale și științifice și de digitalizare; salută, de asemenea, faptul că viitorul spațiu european al datelor medicale va permite atât pacienților bolnavi de cancer, cât și furnizorilor de servicii medicale să extragă și să partajeze în condiții de siguranță date medicale electronice pentru prevenire și tratament la nivel transfrontalier în UE. statele membre trebuie să garanteze disponibilitatea acestor date la nivel local și regional;
11. subliniază și importanța stimulării dezvoltării unei strategii de îngrijire paliativă, care să aibă în vedere o abordare multidisciplinară, inclusiv îndrumare și îngrijire nu numai a pacientului, ci și a persoanelor care se ocupă de îngrijirea sa sau a rudelor care locuiesc cu acesta. Pacienților minori diagnosticați cu cancer, în cazul cărora evoluția bolii poate compromite calitatea și speranța de viață, ar trebui să li se acorde îngrijire de către persoane cu formare specifică;
12. sprijină inițiativa Comisiei de a crea un centru de cunoștințe privind cancerul pentru a facilita coordonarea la nivelul UE a inițiativelor științifice și tehnologice împotriva cancerului, cum ar fi colectarea de date prin intermediul registrelor naționale privind cancerul, posibilitatea ca pacienții bolnavi de cancer să acceseze și să transfere datele lor medicale sau utilizarea inteligenței artificiale (IA) pentru a îmbunătăți depistarea cancerului;
13. consideră că un centru de cunoștințe este o inițiativă laudabilă, dar care ar trebui extinsă pentru a include coordonarea terapierilor rare și tratamentul cancerelor rare și adaptarea tratamentelor la persoanele în vârstă cu cancer, în cadrul unei strategii de medicină personalizată axată pe individ, nu doar pe trăsăturile specifice tumorii;
14. subliniază că depistarea și diagnosticarea trebuie să se afle în centrul Planului european de combatere a cancerului, având în vedere că, potrivit OMS, între 30 și 50 % din cazurile de cancer și multe decese ar putea fi prevenite prin diagnosticarea timpurie și printr-o mai bună îngrijire a pacienților bolnavi de cancer;
15. insistă pe măsurile de evidențiere a beneficiilor unui stil de viață sănătos și de abordare a principalilor factori de risc, cum ar fi fumatul, consumul nociv de alcool, obezitatea și lipsa de activitate fizică, poluarea, expunerea la substanțele cancerigene, la radiații și la diverse infecții; sprijină, de asemenea, măsurile menite să scoată în evidență beneficiile prevenirii și ale reducerii efectelor nocive;
16. consideră că măsurile menite să promoveze cunoștințele despre expunerea la un mediu poluat și la substanțe cancerigene ar trebui aliniată la „Calea către o planetă sănătoasă pentru toți – Plan de acțiune al UE: «Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului»” [COM(2021) 400 final] și la „Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice – Către un mediu fără substanțe toxice” [COM(2020) 667 final], pentru a crea sinergii prin realizarea obiectivelor Planului de combatere a cancerului;
17. consideră că economia, împreună cu autoritățile locale și regionale, joacă un rol important în promovarea unui stil de viață sănătos și în reducerea expunerii la poluare și la substanțe cancerigene;
18. salută măsurile luate de Comisie pentru a crea o „generație fără fum de tutun” și solicită stabilirea unor obiective similare pentru reducerea consumului de alcool; sprijină propunerea privind o declarație nutrițională obligatorie în cazul produselor de consum, precum și introducerea unor avertismente pe etichetele băuturilor alcoolice;
19. solicită o mai bună cooperare între serviciile de sănătate și cele sociale, în special la nivel local și regional, pentru a-i sensibiliza pe cetățeni cu privire la stilurile de viață sănătoase și pentru a le oferi informații cu privire la modalitățile de reducere a riscului de cancer. În prezent, doar 3 % din bugetele pentru sănătate sunt alocate promovării sănătății și prevenirii bolilor;
20. salută campania „Un stil de viață sănătos pentru toți” (*HealthyLifestyle4All*) lansată în 2021. Aceasta promovează activitatea fizică și alimentația sănătoasă și va contribui la obiectivele programului privind cancerul, precum și la Deceniul de îmbătrânire în condiții bune de sănătate, inițiativă propusă de OMS și aflată în desfășurare;

21. salută obiectivul Comisiei de a intensifica campaniile de vaccinare a fetelor și băieților împotriva virusului papiloma uman, prin intermediul unor campanii de informare extinse, și încurajează, în plus, oferta obligatorie a unui vaccin împotriva HPV atât pentru băieți, cât și pentru fete, deoarece aceasta poate reduce drastic incidența cancerului de col uterin și a anumitor tipuri de cancer al gurii, gâtului și laringelui;
22. consideră că depistarea timpurie a cancerului de sân, intestinal și uterin este laudabilă. Cu toate acestea, dacă este justificat pe baza cunoștințelor științifice și a analizelor cost-beneficiu, ar trebui să se ia în considerare cât mai curând posibil extinderea screeningului țintit la alte tipuri de cancer, cum ar fi cancerul de prostată și cel pulmonar. Nu numai diagnosticarea cât mai timpurie a cancerului este importantă, ci și construirea unei infrastructuri și a unui lanț de aprovizionare funcționale;
23. atrage atenția asupra diferențelor mari în ceea ce privește incidența cancerului și mortalitatea între statele membre și în interiorul acestora și subliniază că toate persoanele, indiferent de locul lor de domiciliu, ar trebui să aibă drepturi egale în materie de asistență specializată, diagnostic și tratament și acces egal la medicamente;
24. critică lipsa de date defalcate la nivel regional privind incidența cancerului și mortalitatea cauzată de acesta, astfel de date fiind necesare pentru a analiza tendințele și/sau a elimina inegalitățile în ceea ce privește screeningul și tratamentul cancerului; invită Comisia să lanseze cât mai curând posibil Registrul planificat privind inegalitățile în domeniul cancerului;
25. invită statele membre să revizuiască procedurile în domeniul terapiei oncologice din cadrul sistemelor lor de sănătate pentru a reduce inegalitățile în ceea ce privește accesul, recuperarea costurilor, rambursarea, contribuțiile la asigurările de sănătate și coplățile;
26. atrage atenția asupra sistemului bazat pe „terapia standardizată”, care a fost introdus ca bună practică în unele state membre (de exemplu, Suedia și Danemarca) pentru a accelera diagnosticarea și începerea tratamentului;
27. salută accentul sporit pus pe cercetarea în domeniul cancerului și legătura dintre strategie și misiunea de cercetare în domeniul cancerului din cadrul programului Orizont Europa, prin care ar trebui să se valorifice potențialul reprezentat de digitalizare și de noile instrumente, cum ar fi inițiativa europeană privind procedurile imagistice în domeniul oncologic sau sistemul european consolidat de informații privind cancerul, pentru a salva vieți;
28. subliniază potențialul medicinei personalizate, care se concentrează nu numai pe trăsăturile moleculare ale tumorii, ci și pe trăsăturile persoanei afectate de tumoare, prin progrese rapide în domeniul cercetării și inovării, care să permită diagnosticări și tratamente inovatoare și strategii de prevenire a cancerului adaptate mai bine pacienților individuali și tipurilor de cancer;
29. salută crearea unei rețele a UE de centre de excelență care facilitează cooperarea transfrontalieră și mobilitatea pacienților, îmbunătățește accesul la diagnostice și tratamente de calitate și facilitează formarea, cercetarea și trialurile clinice;
30. invită fiecare stat membru să promoveze acreditarea a cel puțin unui centru de combatere a cancerului la nivel național, în conformitate cu standardul Organizației Europene de Luptă împotriva Cancerului (OECI);
31. sugerează că Directiva privind asistența medicală transfrontalieră ar trebui să prevadă recomandări privind standardele aplicabile pentru screeningul, imagistica și tratamentul cancerului în alt stat membru decât cel de domiciliu;
32. subliniază că penuria de medicamente era o problemă mai veche a sistemelor de sănătate, care s-a agravat în timpul pandemiei de COVID-19; subliniază, în contextul garantării aprovizionării cu medicamente sau inovații esențiale, că există o nevoie urgentă de măsuri de promovare a disponibilității medicamentelor generice și biosimilare ⁽²⁾;
33. salută propunerea de a examina posibilitatea re poziționării medicamentelor, dar subliniază, în acest sens, necesitatea de a se asigura dovezi clinice suficiente privind eficacitatea medicamentelor și siguranța pacienților, pentru persoanele în vârstă fiind necesar să se ia în considerare și alte aspecte relevante specifice, pe lângă șansele de supraviețuire. Acest lucru este important nu doar pentru pacienți, ci și pentru sectorul asistenței medicale și pentru organismele care suportă costurile, pentru a-și forma o opinie cu privire la utilizarea unor terapii noi; reamintește că prețurile accesibile pentru medicamente reprezintă o condiție prealabilă pentru ca pacienții să primească tratamentele medicale necesare și pentru ca sistemele de sănătate să rămână sustenabile pe termen lung;
34. propune analiza posibilității de a extinde sistemul comun de achiziții publice al UE, de a purta negocieri comune privind prețurile și de a crea o rezervă strategică pentru medicamentele împotriva cancerului. În acest sens, trebuie să se țină seama de nevoile diferite ale statelor membre și ale regiunilor, și de diferitele circumstanțe socioeconomice;

(²) <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2020-05525-00-00-ac-tra-ro.docx/content>.

35. solicită includerea „dreptului de a fi uitat” în cadrul legislației europene. Antecedentele medicale ale pacienților și supraviețuitorilor cancerului nu ar trebui să fie înregistrate de bănci și de societățile de asigurări, astfel încât pacienții și supraviețuitorii cancerului să poată avea un acces echitabil la servicii financiare;
36. salută propunerea privind un pașaport electronic pentru persoanele care au supraviețuit cancerului și utilizarea unor proceduri eficiente și durabile de asistență și monitorizare a supraviețuitorilor în vârstă, pentru a îmbunătăți comunicarea și/sau coordonarea dintre personalul medical și pacienți, în special în ceea ce privește experiențele proprii ale pacienților;
37. subliniază că multe persoane suferă în continuare din cauza problemelor fizice și mentale, mai ales din cauza înrăutățirii funcționale și cognitive pe care tratamentul cancerului le-o induce persoanelor în vârstă, mult timp după diagnosticarea cancerului și tratamentul inițial. Prin urmare, este important să se înțeleagă modul în care individul răspunde la tratament, în funcție de gradul său de vulnerabilitate; ca atare, este esențial să se dezvolte modele de îngrijire pentru persoanele în vârstă bolnave de cancer, care să promoveze o evaluare globală și utilizarea unor instrumente care permit stabilirea capacităților lor intrinseci. De asemenea, este important să se înțeleagă modul în care terapia afectează sănătatea psihică, pentru a spori eficacitatea asistenței medicale și a reabilitării și pentru a adapta asistența în toate domeniile în funcție de aceste cunoștințe;
38. subliniază că sprijinirea și îngrijirea pacienților bolnavi de cancer de către persoane care acordă servicii de îngrijire informale, cum ar fi părinții și membrii familiei, este necesară, dar împovărătoare în același timp. Prin urmare, ar trebui să se prevadă măsuri de sprijin social local pentru a îmbunătăți echilibrul dintre viața profesională și cea privată a acestor persoane care oferă servicii de îngrijire informale;
39. solicită ca toate inițiativele care vizează rudele, în special membrii familiei, să includă preocupările copiilor și să țină cont de situația și nevoile specifice ale fraților și surorilor, în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului;
40. salută accentul pus de Comisie pe cancerul la copii, dar consideră că aceasta ar trebui să acorde atenție specială și cazurilor de cancer la persoanele în vârstă, care prezintă trăsături specifice ca și cancerul la copii. Cu toate acestea, Planul de combatere a cancerului trebuie să fie completat de inițiative care promovează dezvoltarea unor registre viabile de monitorizare a pacienților post-terapie în statele membre ale UE. De asemenea, este important să se garanteze că autoritățile de reglementare, cum ar fi Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA), pot accesa în orice moment date privind eficacitatea și efectele secundare ale medicamentelor;
41. consideră că studiul propus privind supraviețuitorii adulți ar trebui, de asemenea, să identifice condițiile necesare și obstacolele ce trebuie înlăturate pentru ca supraviețuitorii tineri să revină la școală și la universitate și să intre pe piața forței de muncă. Inițiativele de reintegrare pe piața muncii ar trebui să includă în domeniul lor de aplicare tinerii supraviețuitori ai cancerului;
42. solicită strategii de abordare a provocărilor legate de competențe în domeniul sănătății, în special în ceea ce privește cancerul și factorii săi de risc, având în vedere că incidența cancerului va crește, între altele, ca urmare a schimbărilor demografice. Strategiile pot include elemente rezultate din abordări diferite, precum crearea unor medii sănătoase sau atractivitatea angajatorului, soluții, forme de cooperare, de metode și tehnologii de lucru noi și de condiții de muncă sustenabile.

Bruxelles, 1 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență

(2022/C 97/05)

Raportor: domnul Rob JONKMAN (NL-CRE), membru al Consiliului Executiv Opsterland**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale

1. salută Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), considerându-l un instrument ambițios și oportun pentru ca UE să iasă mai puternică din criza provocată de pandemia de COVID-19 și să accelereze tranziția verde și cea digitală. Împărtășește opinia Comisiei Europene potrivit căreia majoritatea statelor membre au obținut rezultate bune în ceea ce privește elaborarea planurilor naționale de redresare și reziliență (PNRR), într-o perioadă de timp relativ scurtă;
2. este conștient de faptul că PNRR din mai multe state membre sunt doar o parte a planurilor naționale de redresare mai ample și subliniază necesitatea unui schimb mai intens de experiență și a unei abordări cuprinzătoare la nivel european pentru a ieși din criză și pentru a face economia UE mai solidă și mai durabilă pentru viitor;
3. avertizează că semestrul european, ca mecanism de guvernanta al fondului (denumit „mecanism”), rămâne în continuare un exercițiu centralizat și descendent, care nu este adecvat pentru un instrument menit să consolideze coeziunea economică, socială și teritorială; observă că este foarte importantă punerea în aplicare corespunzătoare a PNRR, cu obiectivitate și transparență în distribuirea fondurilor și în strânsă colaborare cu autoritățile locale și regionale, cu partenerii sociali și cu ONG-urile, pe baza principiului subsidiarității, a guvernantei pe mai multe niveluri, a abordării integrate și ascendente. Șansele de succes ale punerii în aplicare a PNRR într-un stat membru sunt direct proporționale cu gradul de asumare a responsabilității;
4. subliniază că autoritățile locale și regionale (ALR) s-au aflat, încă de la începutul pandemiei, în prima linie în lupta împotriva crizei provocate de pandemia de COVID-19 și a consecințelor sale socioeconomice, atât prin propriile lor politici, cât și prin punerea în aplicare și asigurarea respectării deciziilor luate de guvernele naționale;
5. atrage atenția asupra faptului că, pentru multe localități și regiuni, criza provocată de pandemia de COVID-19 a dus la o scădere a veniturilor și la o creștere a cheltuielilor. Acest fenomen amintește de situația creată în perioada crizei creditelor (2008-2011). Nivelul investițiilor realizate de autoritățile locale și regionale nu a revenit încă la nivelul anterior acestei crize economice și financiare;
6. amintește că o treime din totalul cheltuielilor publice și mai mult de jumătate din investițiile publice din UE se află sub responsabilitatea ALR ⁽¹⁾, care beneficiază adesea de competența conferită de normele constitutive ale statelor în anumite domenii de politică esențiale pentru Mecanismul de redresare și reziliență. Este esențial ca autoritățile locale și regionale să fie direct implicate în elaborarea și punerea în aplicare a PNRR, realizând cu succes reformele și investițiile care sunt de competența lor, în conformitate cu gradul de autonomie economică, bugetară și financiară care decurge din cadrul lor juridic național și din principiul subsidiarității;

⁽¹⁾ OCDE, *Key data on Local and Regional Governments in the European Union* (broșură), 2018. Disponibilă online la adresa: <https://www.oecd.org/regional/EU-Local-government-key-data.pdf>

Implicarea autorităților locale și regionale în pregătirea PNRR

7. ia notă că, astfel cum se poate observa din studii ale CoR, ale EPC, Konrad Adenauer Stiftung și CPRM⁽²⁾, ALR nu au fost implicate suficient în procesul de elaborare a planurilor naționale de redresare și reziliență și că măsura în care contribuția lor a fost integrată în aceste planuri nu poate fi stabilită;
8. conchide că, prin urmare, gradul de implicare a autorităților locale și regionale în pregătirea PNRR variază mult și că, deși proiectele de planuri au făcut obiectul unei consultări oficiale a autorităților locale și regionale sau a asociațiilor acestora în mai multe state membre, este în general neclar modul în care a avut loc, în mod practic, consultarea și modul în care au fost luate în considerare contribuțiile descentralizate la elaborarea planurilor;
9. regretă, de asemenea, că elaborarea PNRR a fost un proces descendent în majoritatea statelor membre, ceea ce antrenează riscul de centralizare a unor investiții publice importante și afectează succesul final al Mecanismului de redresare și reziliență. Acest lucru contravine importanței acordate guvernancei pe mai multe niveluri, principiului subsidiarității și procesului de descentralizare care s-a desfășurat în multe state membre în ultimele decenii, nu în ultimul rând în ceea ce privește programele fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI);
10. susține că modul în care au fost elaborate PNRR și au fost implicate autoritățile locale și regionale nu favorizează asumarea responsabilității pentru planurile de redresare. Învățămintele desprinse din trecut în ce privește semestrul european arată că multe recomandări specifice fiecărei țări nu au fost urmate din cauza lipsei unei abordări clare și a neasumării responsabilității; subliniază că acest lucru se datorează, de asemenea, lipsei de recunoaștere a rolului autorităților locale și regionale în cadrul semestrului european;
11. își exprimă dezamăgirea cu privire la faptul că, în general, avizul Comitetului privind implicarea directă și ca autorități subnaționale a ALR în elaborarea PNRR nu a fost luat în considerare în mod corespunzător⁽³⁾. CoR regretă că solicitarea de la considerentul 34 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, care subliniază importanța implicării ALR în elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de redresare, a fost luată în considerare doar parțial. Procesele de pregătire a PNRR pun, de asemenea, sub semnul întrebării respectarea principiului subsidiarității;
12. reamintește cazul specific al regiunilor ultraperiferice, a căror nevoie de o atenție deosebită în cadrul semestrului european a fost recunoscută de Comisia Europeană;
13. reiterează faptul că ALR sunt autoritățile cele mai apropiate de cetățeni și de întreprinderi și, prin urmare, sunt cele mai conștiente de nevoile, problemele și ambițiile lor. În ultimă instanță, ele sunt responsabile ca punerea în aplicare la nivel local a majorității strategiilor naționale, care sunt formulate de obicei printr-o abordare descendentă și, prin urmare, nu reflectă necesitățile locale. În plus, ALR furnizează cea mai mare parte a serviciilor publice cetățenilor și întreprinderilor și investesc în domenii de politică care se regăsesc în planurile de redresare. Prin urmare, redresarea economică și socială, precum și tranziția verde și cea digitală, – în special digitalizarea administrației publice – pot avea succes numai dacă autoritățile locale și regionale sunt direct implicate în elaborarea și punerea în aplicare a PNRR. Fără implicarea structurală a autorităților locale și regionale, nivelul politic cel mai apropiat de cetățeni va fi lăsat deoparte, astfel încât obiectivele de etapă și țintele stabilite nu vor putea fi atinse. Prin urmare, se sugerează ca ALR sau asociațiile naționale care le reprezintă să fie implicate în comisiile de planificare și, de asemenea, să participe la negocierile cu Comisia Europeană;
14. ajunge, de asemenea, la concluzia că majoritatea PNRR nu includ nicio referire la contribuțiile lor la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), deși UE a decis deja că politicile sale ar trebui să contribuie la acest lucru în mod sistematic. Prin urmare, se sugerează stabilirea de către Comisia Europeană a unor indicatori clari, care trebuie să fie respectați de statele membre;

(2) EPC și Konrad Adenauer Stiftung Europe: Documentul de reflecție *National Recovery & Resilience Plans: Empowering the green and digital transitions?* (aprilie 2021)

Studiul CoR realizat de Alessandro Valenza, Anda Iacob, Clarissa Amichetti, Pietro Celotti (t33 Srl), Sabine Zillmer (Spatial Foresight) și Jacek Kotrasinski: *Regional and local authorities and the National Recovery & Resilience Plans* [„Autoritățile locale și regionale și Planurile naționale de redresare și reziliență”] (iunie 2021), disponibil la adresa: https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Regional_and_local_authorities_and_the_National_Recovery_and_Resilience_Plans/NRRPs_study.pdf

CPRM *analysis on the National Recovery & Resilience Plans – Technical Note* (iunie 2021).

(3) Avizul Comitetului Regiunilor: „Planul de redresare pentru Europa în contextul pandemiei de COVID-19: Mecanismul de redresare și reziliență și Instrumentul de sprijin tehnic” (COR-2020-03381).

15. subliniază că statele membre și instituțiile UE trebuie să aplice și să respecte cu strictețe principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ” în toate investițiile și reformele, în special în investițiile sustenabile care contribuie la îndeplinirea obiectivelor legate de climă și biodiversitate; insistă ca Comisia Europeană să se asigure că există un sistem de raportare și că dimensiunea teritorială și expertiza ALR sunt luate în considerare în cadrul evaluării fiecărei măsuri la nivel național;

Implicarea autorităților locale și regionale în punerea în aplicare a PNRR

16. subliniază, în lumina celor de mai sus, că punerea în aplicare a PNRR la nivel local și regional este esențială și invită Comisia să încurajeze statele membre să implice activ și în mod structural autoritățile locale și regionale în acest proces și să prezinte orientări în acest sens;

17. subliniază, în acest sens, că rolul esențial al autorităților locale și regionale este nu numai de a pune în aplicare planuri de redresare, ci și de a planifica și evalua în continuare PNRR;

18. invită asociațiile europene, cum ar fi CLRE, Eurocities și CRMP (*), să continue să informeze, împreună cu Comitetul, autoritățile locale și regionale și asociațiile acestora, cu privire la PNRR (punerea lor în aplicare) și la rolul pe care ALR îl pot juca în acest sens;

19. invită statele membre să definească, în acordurile încheiate cu Comisia Europeană privind modalitățile operaționale [în conformitate cu articolul 20 alineatul (6) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență] și în angajamentele juridice individuale cu statele membre privind contribuțiile financiare (în conformitate cu articolul 23 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență), rolul autorităților locale și regionale în punerea în aplicare, planificarea și evaluarea în continuare a planurilor de redresare – ținând seama de relațiile constituționale și de repartizarea competențelor în statele membre, mai ales pentru că, în unele state membre, implementarea Mecanismului de redresare și reziliență cade, în parte, în sarcina autorităților subnaționale. Statele membre ar trebui să includă în rapoartele lor privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență o secțiune privind implicarea autorităților locale și regionale, în conformitate cu considerentul 34 din respectivul regulament;

20. subliniază că tabloul de bord pentru măsurarea progreselor și furnizarea de informații despre punerea în aplicare a PNRR ar trebui să fie operaționale până la 31 decembrie 2021, astfel cum se stabilește la articolul 30 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, servesc drept bază pentru dialogul privind redresarea și reziliența și ar trebui să țină seama de interesele regionale și locale. solicită Comisiei Europene să garanteze că „dimensiunea teritorială” și rolul ALR sunt reflectate în mod corespunzător în tabloul de bord bianual. Pentru a asigura un proces de monitorizare incluziv și o viziune obiectivă asupra punerii în aplicare, este esențială înțelegerea obiectivelor atinse la nivel local și regional, fără ca acest lucru să ducă la sarcini administrative excesive pentru ALR;

21. invită Comisia Europeană să se asigure în continuare că statele membre continuă să țină seama de trăsăturile tuturor tipurilor și felurilor de regiuni atunci când își pun în aplicare planurile naționale de redresare și reziliență, pentru a permite punerea în aplicare a PNRR în funcție de regiuni;

22. salută includerea „dialogurilor privind redresarea și reziliența” în Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență. În acest sens, Comitetul ar dori să atragă atenția Parlamentului European asupra dreptului de a invita Comisia, o dată la două luni, să prezinte situația redresării, planurile statelor membre și progresele înregistrate în punerea în aplicare, în conformitate cu articolul 26 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență;

23. invită Comisia Europeană să consulte periodic statele membre și regiunile și să se asigure că toate cerințele și principiile, mai ales principiile subsidiarității și guvernanței pe mai multe niveluri, sunt respectate cât mai îndeaproape posibil în timpul punerii în aplicare a PNRR și că servesc drept punct de referință în discuțiile privind rapoartele intermediare bianuale;

24. având în vedere importanța implicării locale și regionale în punerea în aplicare a PNRR, solicită Parlamentului și Comisiei să implice în mod sistematic Comitetul European al Regiunilor în „dialogurile privind redresarea și reziliența”, pentru a promova dialogul între toate instituțiile și organele consultative ale UE, astfel încât să se asigure în mod corespunzător dimensiunea regională și locală;

25. îi invită pe cei 27 de membri și supleanți ai grupului de lucru comun ECON-BUDG privind revizuirea Mecanismului de redresare și reziliență al Parlamentului European să își joace pe deplin rolul de gardieni ai punerii în aplicare a planurilor de redresare și să implice în mod regulat în aceste dialoguri Comitetul și alți reprezentanți ai ALR. Subliniază că Comitetul se poate baza, de asemenea, pe expertiza grupului său de lucru privind Pactul verde și a Platformei pentru comunicații în bandă largă pentru a sprijini monitorizarea principalelor obiective ecologice și digitale;

(*) Consiliul localităților și regiunilor europene (CLRE) (<https://www.ccre.org>)
Eurocities (<https://eurocities.eu>)
CRMP – Conferința regiunilor maritime periferice (<https://cpmr.org>)

Coeziunea teritorială

26. salută ancorarea Mecanismului de redresare și reziliență în coeziunea economică, socială și teritorială, temeiul juridic fiind articolul 175 din TFUE, și introducerea coeziunii ca unul dintre pilonii definiți la articolul 3 din regulamentul final;

27. susține că statele membre ar trebui să implice autoritățile locale și regionale în analiza cost-beneficiu a investițiilor publice și a reformelor din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență în domeniul coeziunii, al sustenabilității și al digitalizării și să execute schemele de finanțare prin MRR în gestiune partajată sau directă, după caz;

28. insistă că este esențial ca Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență să fie pus în aplicare cu respectarea deplină a articolului 4 alineatul (2) din TUE, a principiilor referitoare la atribuirea competențelor, obiectivitate, nediscriminare și egalitate de tratament; subliniază că, astfel cum a fost convenit în Concluziile Consiliului European din decembrie 2020, bugetul Uniunii (inclusiv *NextGenerationEU*) trebuie să fie protejat împotriva oricărui tip de fraudă, act de corupție și conflict de interese, pentru a proteja buna gestiune financiară și interesele financiare ale Uniunii;

29. constată, cu toate acestea, că coeziunea teritorială este abordată doar într-o anumită măsură în PNRR. Unele PNRR furnizează informații la nivel local și regional și abordează aspecte sociale, digitale și de mediu dintr-o perspectivă teritorială. Abordarea teritorială nu este totuși sistematic luată în considerare în toate domeniile de politică;

30. consideră că acest lucru este cauzat de abordarea descententă a majorității PNRR și de lipsa de implicare a autorităților locale și regionale și, prin urmare, îndeamnă Comisia și statele membre să respecte și să pună în aplicare principiul parteneriatului înscris în Codul european de conduită referitor la parteneriat în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene;

31. subliniază că abordarea centralizată a trecut cu vederea diferențele teritoriale, atât în ceea ce privește provocările, cât și oportunitățile. Prin urmare, PNRR riscă să fie mai puțin eficiente și să aibă un impact mai redus decât se dorește. Astfel, regiunile deja mai puțin dezvoltate înainte de izbucnirea pandemiei riscă să se confrunte cu un decalaj și mai mare din acest punct de vedere, în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, nivelul de educație, sprijinul pentru întreprinderi, digitalizarea, mobilitatea sau în alte domenii de politică esențiale;

32. constată, de asemenea, că sinergiile potențiale cu politica de coeziune riscă să lipsească dacă autoritățile locale și regionale nu sunt implicate suficient în pregătirea PNRR. Există riscul suprapunerii investițiilor din cadrul planurilor de redresare și al programelor finanțate din fondurile ESI, creând concurență între aceste instrumente. Faptul că PNRR nu necesită cofinanțare națională și fac obiectul unui regim special de ajutoare de stat este în detrimentul programelor finanțate din fondurile ESI. Obiectivele politicii de coeziune de a reduce diferențele dintre diversele regiuni și decalajul teritoriilor celor mai defavorizate nu ar trebui puse în pericol;

33. își exprimă surprinderea că, până în prezent, nu a existat o coordonare clară între PNRR și programele finanțate din fondurile ESI, în măsura în care este vorba de o obligație, în temeiul articolului 17 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență. Prin urmare, Comitetul solicită Comisiei să atragă atenția asupra acestui aspect în acordurile încheiate cu statele membre privind PNRR. Sinergia dintre PNRR și programele finanțate din fondurile ESI ar trebui, de asemenea, să fie abordată în rapoartele anuale ale Comisiei privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență și controlul exercitat de Parlament;

34. atrage atenția, de asemenea, asupra coordonării cu celelalte programe finanțate prin *NextGenEU* (de exemplu REACT-UE). Punerea efectivă în aplicare de către autoritățile locale și regionale este îngreunată de diferitele termene de realizare a programelor de redresare și de lipsa de armonizare între programele existente ale UE și noile programe, finanțate prin *NextGenEU*, în ceea ce privește obiectivele referitoare la o tranziție verde și digitală;

35. constată, de asemenea, că PNRR nu prea fac referire la alte programe europene (de exemplu, MIE), ceea ce înseamnă că este încă nevoie de o mai bună coordonare a PNRR cu aceste programe ale UE;

Capacitatea administrativă

36. subliniază că, deși în multe PNRR, capacitatea administrativă face obiectul unor reforme în cadrul recomandărilor specifice fiecărei țări, unele state membre nu acordă suficientă atenție consolidării capacității administrative la nivel local și regional; subliniază că, având în vedere în special multitudinea de programe europene și posibilitățile de sprijin financiar, ar trebui consolidată capacitatea administrativă a multor autorități locale și regionale;

37. subliniază că, pentru a asigura punerea în aplicare corespunzătoare a PNRR și un nivel adecvat de absorbție a fondurilor MRR, statele membre pot îmbunătăți procesul de creare și/sau extindere a capacității administrative a autorităților locale și regionale – dacă este posibil, în strânsă cooperare cu acestea – pentru a ajunge la utilizarea eficientă a resurselor furnizate de guverne, prin elaborarea în comun și sprijinirea unor mecanisme de coordonare a politicilor, de cooperare, de transfer de informații și a unor sisteme de formare specifică și continuă;

38. consideră, prin urmare, că instrumentul de sprijin tehnic ar trebui să fie mai ușor accesibil pentru a sprijini autoritățile locale și regionale, în special regiunile mai puțin dezvoltate care se confruntă cu cel mai mare deficit de capacitate, ceea ce le împiedică să utilizeze în mod optim sprijinul acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență în punerea în aplicare a investițiilor și a reformelor;

Semestrul european

39. subliniază că ALR, în calitate de autorități subnaționale, joacă un rol important, prin investiții, reforme și legislație, în realizarea reformelor puse în aplicare prin intermediul PNRR, pe baza recomandărilor specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european; încurajează Comisia Europeană, în cooperare cu CoR, să facă publice și să împărtășească bunele practici și experiența privind implicarea ALR în semestrul european;

40. invită Comisia Europeană să sprijine activ autoritățile locale și regionale care au întâmpinat probleme în ceea ce privește absorbția fondurilor UE în trecut în vederea îmbunătățirii absorbției, astfel încât punerea în aplicare a PNRR în întreaga Uniune Europeană să poată fi încununată de succes;

41. își reiterează, prin urmare, solicitarea formulată în avizele anterioare ⁽⁵⁾, privind elaborarea unui cod de conduită pentru implicarea autorităților locale și regionale în cadrul semestrului european. Acest cod este mai urgent și mai necesar ca oricând, pentru a face semestrul mai transparent, mai incluziv și mai democratic, dar și mai eficace prin implicarea autorităților locale și regionale. Pe această cale se poate asigura o mai mare asumare la nivel local și regional, îmbunătățind astfel punerea în aplicare a reformelor dorite în statele membre;

42. conchide că un cod de conduită pentru parteneriat în cadrul semestrului european ar fi evitat abordarea descendentă în elaborarea PNR. Implicarea directă a ALR ca parteneri și autorități subnaționale ar fi asigurat o mai bună ancorare a obiectivului de coeziune economică, socială și teritorială în PNRR;

43. face trimitere la Comunicarea Comisiei privind subsidiaritatea, din 23 octombrie 2018 ⁽⁶⁾, care – între altele – recunoaște că autoritățile locale și regionale diferă de alți actori interesați pentru că joacă un rol de prim-plan în implementarea dreptului Uniunii și că, „în multe cazuri, statele membre ar putea ține seama mai mult, în cadrul procedurii legislative, de punctele de vedere ale parlamentelor naționale și regionale și de cele ale autorităților locale și regionale”; invită Comisia Europeană să îmbunătățească, în viitor, implicarea acestora;

44. conchide, de asemenea, că, în ceea ce privește dimensiunea teritorială a semestrului european, Comisia a luat măsuri pentru a include mai multe elemente regionale în recomandările specifice fiecărei țări și pentru a stabili o legătură cu programele finanțate din fondurile ESI. Prin urmare, Comitetul consideră că instituirea unui cod de conduită care să oficializeze implicarea autorităților locale și regionale în semestrul european ar fi un pas logic și necesar;

45. solicită cel puțin statelor membre să raporteze în viitor, în programele lor naționale de reformă (PNR) anuale din contextul semestrului european, cu privire la consultările lor cu autoritățile locale și regionale și cu părțile interesate, în spiritul articolului 18 alineatul (4) litera (q) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, și să descrie în detaliu impactul concret al acestor consultări;

46. consideră că pentru o punere în aplicare corectă a PNRR, împreună cu ALR implicate în mod sistematic, este necesară o reformă profundă a semestrului european, nu numai în lumina învățămintelor desprinse în urma elaborării PNRR, ci și pentru ca acesta să devină un adevărat instrument pentru atingerea obiectivelor pe termen lung ale UE, în contextul pachetului de măsuri „Pregătiți pentru 55”, al tranziției digitale, al realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) până în 2030, precum și pentru realizarea neutralității climatice până în 2050.

Bruxelles, 1 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁵⁾ Avizul Comitetului Regiunilor: Planul de redresare pentru Europa în contextul pandemiei de COVID-19: Mecanismul de redresare și reziliență și Instrumentul de sprijin tehnic (COR-2020-03381).

Avizul Comitetului Regiunilor „Semestrul european și politica de coeziune: adaptarea reformelor structurale la investițiile pe termen lung” (aprilie 2019, COR-2018-05504).

Avizul Comitetului Regiunilor „Îmbunătățirea guvernancei semestrului european: un cod de conduită pentru implicarea autorităților locale și regionale” (mai 2017, COR-2016-05386).

⁽⁶⁾ COM(2018) 703 final.

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Eradicarea fenomenului lipsei de adăpost în Uniunea Europeană: perspectiva locală și regională

(2022/C 97/06)

Raportor: Mikko AALTONEN (FI-PSE), membru al unei adunări locale: Consiliul Local Tampere
--

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Context – puncte de plecare

1. constată că lipsa de adăpost este probabil cea mai gravă manifestare a excluziunii sociale în Europa. Aceasta este o problemă societală urgentă, care necesită o atenție sporită din partea responsabililor de elaborarea politicilor de la toate nivelurile relevante, inclusiv de la nivel local, regional, național și de la nivelul UE;
2. subliniază că lipsa de adăpost este o problemă în toate statele membre ale UE. Amploarea și natura lipsei de adăpost diferă, dar niciun stat membru nu a putut rezolva această problemă;
3. arată că lipsa de adăpost este o realitate dinamică, ce nu afectează doar persoanele fără adăpost care locuiesc pe stradă. Între cei fără locuință ar trebui să fie incluse și persoanele care trăiesc în adăposturi sau în locuri ce nu sunt proiectate pentru a fi locuite de oameni, persoanele care urmează să părăsească o instituție și nu au opțiuni de locuit și persoanele fără destule resurse financiare și/sau care depind de prieteni sau familie pentru cazarea ocazională. Reducerea realității complexe a lipsei de adăpost la lipsa de adăpost a oamenilor străzii nu reprezintă decât o intervenție precară în materie de politică. Este important să se facă distincția între situațiile de lipsă totală de adăpost și cele în care există o rețea minimă de sprijin, întrucât intervenția trebuie să fie adaptată la diverse împrejurări, pentru a optimiza eficiența măsurilor politice;
4. constată cu îngrijorare că gentrificarea, închirierea pe termen scurt pentru turiști în orașe și financiarizarea, combinate cu consecințele crizelor financiare și economice mondiale din ultimele decenii au condus la o situație în care oferta de locuințe accesibile a scăzut considerabil, în special în orașele și zonele metropolitane aflate în expansiune, dar fără a subestima provocările cu care se confruntă orașele mai mici și zonele rurale, exacerbând astfel lipsa de adăpost. Ca atare, sunt necesare mai multe investiții și un cadru mai bun pentru investițiile în locuințe accesibile, ca instrument esențial de prevenire a lipsei de adăpost;
5. subliniază că lipsa de adăpost este o problemă multidimensională, care afectează o mare varietate de persoane, în funcție de diversele grupuri avute în vedere (femei, tineri, copii, imigranți și solicitanți de azil etc.) care locuiesc în condiții vulnerabile și precare. Cauzele și factorii declanșatori ai lipsei de adăpost sunt multipli și includ aspecte de natură structurală precum lipsa unor locuințe accesibile, șomajul, lacunele de acoperire de la nivelul sistemului de protecție socială, discriminarea și carențele politicilor în materie de migrație, dar și factori personali, precum sănătatea psihică precară, dependențele și problemele la nivelul relațiilor personale. Orice politică eficace trebuie să abordeze natura multidimensională a lipsei de adăpost;
6. constată că, potrivit estimărilor ONG-ului european FEANTSA, în 2019 cel puțin 700 000 de persoane au dormit în fiecare noapte pe stradă sau în adăposturi, ceea ce reprezintă o creștere cu 70 % în 10 ani. Comitetul este foarte îngrijorat în ceea ce privește creșterea rapidă a numărului de persoane care se confruntă cu lipsa de adăpost în UE în ultima vreme;
7. arată că lipsa de adăpost reprezintă o încălcare a drepturilor omului, precum dreptul la locuință, astfel cum este consacrat în Carta socială europeană revizuită a Consiliului Europei. De asemenea, lipsa de adăpost poate constitui o încălcare a mai multor drepturi civile și politice, precum dreptul de a fi protejat împotriva tratamentelor inumane și degradante și dreptul la viața privată și de familie și, în unele cazuri, chiar o încălcare a dreptului la viață;
8. salută faptul că lipsa de adăpost devine treptat o prioritate în materie de politică socială în Europa și la nivel internațional. Mai multe organizații internaționale, precum ONU și OCDE, dar și instituțiile UE s-au ocupat recent de problema lipsei de adăpost. Comitetul salută această atenție internațională și speră că aceasta va ajuta statele membre ale UE să îmbunătățească în continuare modul în care abordează problema lipsei de adăpost;

9. arată că pandemia de COVID-19 a pus în evidență că lipsa de adăpost are o componentă ce ține de domeniul sănătății publice. Persoanele fără adăpost care locuiesc în adăposturi sunt mai susceptibile să fie infectate, să fie spitalizate și să decedeze în urma unei infecții, din cauza condițiilor de trai și a afecțiunilor preexistente;

10. consideră că problema lipsei de adăpost se poate rezolva dacă este pus în aplicare în mod susținut și sistemic un mix de politici adecvat, format din măsuri de prevenție specifice și coordonate. Un astfel de mix de politici ar trebui să implice o cooperare strânsă între serviciile sociale și cele legate de locuințe, împreună cu sistemul judiciar, și soluții care să vizeze locuințele, precum abordarea „Housing First” („Locuințele pe primul loc”). Astfel de soluții locative, menite să combată condițiile precare de locuit și să promoveze incluziunea socială a persoanelor și a familiilor cu dificultăți socioeconomice, ar putea fi optimizate prin forme locative inovatoare, finanțate prin investiții public-privat și din sectorul terțiar. Există suficiente dovezi pentru a concluziona că gestionarea lipsei de adăpost doar prin sistemul de adăposturi este ineficientă, ineficace și costisitoare;

11. este de acord că „soluțiile axate pe locuințe ar trebui înțelese ca un drept, mai degrabă decât să fie condiționate de răspunsuri și/sau realizări comportamentale”⁽¹⁾. În același timp, asigurarea unei locuințe ar trebui să facă parte dintr-o abordare cuprinzătoare care să asigure furnizarea de servicii de sprijin atât structurale, cât și personalizate, care să îndrume persoanele fără adăpost și să abordeze în mod eficace cauzele profunde ale acestora, pe bază individuală. Cooperarea strânsă dintre serviciile sociale și de sănătate este esențială, nu în ultimul rând în contextul pandemiei. Comitetul subliniază că este important să se pună accentul și pe prevenire, prin introducerea unor măsuri specifice care să ajute persoanele cele mai vulnerabile și care riscă să ajungă fără adăpost;

12. susține că existența unor statistici actualizate privind profilul și natura lipsei de adăpost este esențială pentru elaborarea unor politici corecte și pentru prestarea unor servicii adecvate. Comitetul regretă absența unor date oficiale ale UE privind lipsa de adăpost și solicită să se ia măsuri urgente pentru remedierea situației;

13. sugerează că, în lipsa unei definiții europene a lipsei de adăpost, statele membre și instituțiile UE ar trebui să folosească drept definiție-cadru clasificarea ETHOS, care acoperă problema lipsei unui acoperiș, a lipsei de adăpost, a traiului într-o locuință nesigură și a traiului într-o locuință necorespunzătoare. Aceasta ar facilita cooperarea europeană;

14. își reiterează apelul de a se acorda o atenție deosebită și problemei tinerilor LGBTIQ fără adăpost, de a se sensibiliza opinia publică și de a se promova crearea de centre de îngrijire a tinerilor și de adăposturi în comunitățile locale⁽²⁾;

15. subliniază că autoritățile locale și regionale sunt actori esențiali în lupta împotriva lipsei de adăpost, însă acestora le lipsesc deseori pârghiile esențiale în materie de politică și sprijinul financiar necesar pentru a fi eficace. Prin urmare, politicile privind lipsa de adăpost ar trebui să implice toate nivelurile de guvernare relevante;

16. arată că abordarea „Housing First”, susținută și sistemică, poate constitui temelia abordării cu succes a problemei lipsei de adăpost, așa cum s-a întâmplat în alte state membre ale UE, precum Finlanda;

17. salută Platforma europeană pentru combaterea lipsei de adăpost, care a fost lansată de Comisia Europeană și de președinția portugheză a UE în iunie 2021. Comitetul sprijină cu convingere includerea platformei în Planul de acțiune al UE pentru punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, deși „regretă, în acest sens, că planul de acțiune nu stabilește niciun obiectiv cantitativ pentru combaterea lipsei de adăpost”⁽³⁾;

18. susține, de asemenea, solicitarea adresată de șefii de stat și de guvern, ca problema lipsei de adăpost să fie abordată drept o prioritate de politică socială pentru UE în toate eforturile de combatere a excluziunii sociale și a sărăciei, astfel cum se stipulează în Declarația de la Porto din mai 2021;

(1) „Combaterea lipsei de adăpost și a excluziunii în materie de locuințe în Europa – un studiu al politicilor naționale”, Rețeaua europeană de politici sociale (2019) (<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=21629&langId=en>).

(2) SEDEC-VII/015, Avizul CoR pe tema „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025”.

(3) Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „Punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale dintr-o perspectivă locală și regională” (COR-2021-01127).

Recomandări ale Comitetului European al Regiunilor

19. invită Comisia Europeană să joace un rol activ în coordonarea platformei și să aloce suficiente resurse ale UE pentru a asigura o guvernare eficientă și un impact vizibil la nivel de politici. Comitetul așteaptă cu interes implicarea activă a statelor membre, prin intermediul tuturor nivelurilor lor de guvernare, inclusiv al autorităților locale și regionale, în cadrul platformei, și eforturile acestora de a pune capăt lipsei de adăpost până în 2030, după cum se stipulează în Declarația de la Lisabona privind platforma europeană pentru combaterea lipsei de adăpost, în conformitate cu Agenda 2030 a ONU privind obiectivele de dezvoltare durabilă. Trebuie remarcat că problema lipsei de adăpost subminează realizarea mai multor obiective de dezvoltare durabilă, și anume obiectivele 1, 2, 3, 6, 8, 10 și 11, care presupun politici transversale pentru o abordare eficientă a problemei;

20. se angajează să joace un rol activ în cadrul platformei, inclusiv ca membru al Comitetului director, evidențiind provocările cu care se confruntă autoritățile locale și regionale în lupta împotriva lipsei de adăpost. În acest sens, îndeamnă platforma să recunoască pe deplin rolul autorităților locale și regionale și să faciliteze implicarea lor deplină în acest demers;

21. sugerează să se țină cont de interesele și de preocupările populației fără adăpost în viitoarele sale activități în materie de politică și să integreze activitățile legate de platformă în programele de lucru ale comisiilor relevante, precum SEDEC. Comitetul ar putea organiza în mod regulat o conferință europeană privind politicile locale și regionale privind lipsa de adăpost care țin de competența sa;

22. sugerează ca în coordonarea și/sau gestionarea platformei să se confere un rol important FEANTSA, acesta fiind singurul centru european existent pentru cunoștințe și practici transnaționale din Europa, iar expertiza sa fiind recunoscută pe scară largă și fiind deja folosită în dezvoltarea politicilor privind lipsa de adăpost la nivelul UE și la nivelul statelor membre. Expertiza sa va fi esențială pentru a transforma platforma dintr-o idee în realitate;

23. constată că există patru cursuri de acțiune importante pentru platformă: facilitarea schimburilor transnaționale și a învățării reciproce; promovarea accesului la oportunități de finanțare din partea UE; colectarea de date și monitorizarea progresului politicilor; și identificarea și contribuția la extinderea inovațiilor promițătoare, precum „Housing First”;

24. sugerează ca „Housing First” să devină o temă prioritară pentru platformă, având în vedere creșterea rapidă a interesului în rândul mai multor părți interesate, precum administrațiile naționale și locale, ONG-urile și furnizorii de locuințe. Comitetul consideră că „Housing First”, care ar trebui să fie completat în mod imperativ de servicii de asistență socială de înaltă calitate pentru a-i ajuta pe oameni să facă față provocărilor personale, ar trebui să conducă la o schimbare sistemică în ceea ce privește modul de abordare a lipsei de adăpost și nu să fie promovat pur și simplu la nivel de proiect;

25. invită Comisia Europeană să garanteze că este pus accentul pe problema lipsei de adăpost în toate inițiativele relevante de politică ale UE, precum Garanția UE pentru copii, Strategia UE privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Strategia UE privind egalitatea pentru persoanele LGBT, Strategia UE privind egalitatea de gen, Cadru UE pentru populația romă, Garanția UE pentru tineret, Planul de acțiune pentru economia socială, Programul EU4Health, Pactul UE pentru migrație și Inițiativa UE pentru locuințe accesibile;

26. invită statele membre să exploateze oportunitățile fără precedent de finanțare din partea UE pentru a aborda problema lipsei de adăpost, în special pe cele legate de FSE+, de FEDR și de Mecanismul de redresare și reziliență. Comisia ar trebui să promoveze în mod activ utilizarea fondurilor structurale în rândul autorităților de management, al autorităților locale și regionale și al sectorului terțiar. Comitetul invită Banca Europeană de Investiții să sprijine autoritățile locale și regionale prin elaborarea unor propuneri de investiții care ar putea fi finanțate în cadrul Programului InvestEU, ca parte a Platformei europene de consiliere în materie de investiții;

27. invită Comisia să dezvolte în continuare cooperarea transnațională dintre orașe și autoritățile locale și regionale și să valorifice activitatea desfășurată deja în ceea ce privește lipsa de adăpost în cadrul Programului URBACT și al Acțiunilor urbane inovatoare (inițiativa UIA);

28. invită statele membre și Comisia să pună și mai mult accentul pe problema lipsei de adăpost în procesul Semestrului european și să ia în considerare emiterea de recomandări specifice fiecărei țări în ceea ce privește lipsa de adăpost pentru statele membre în care lipsa de adăpost a devenit o urgență socială;

29. invită Consiliul Europei, în conformitate cu articolul 31 alineatul 2 din Carta socială europeană, actualizată⁽⁴⁾, să acorde o atenție deosebită situației de urgență legate de lipsa de adăpost și să aibă în vedere inițierea de activități privind persoanele fără adăpost, având în vedere impactul său devastator asupra persoanelor și a structurii sociale în general. Solicită, în special, implicarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale, întrucât lipsa de adăpost este una dintre cele mai urgente încălcări ale drepturilor omului în Europa; a Fundației Europene pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă, întrucât lipsa de adăpost este cea mai extremă formă de nivel de trai precar; a Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor, întrucât persoanele fără adăpost sunt afectate în mod disproporționat de bolile infecțioase; a Autorității Europene a Muncii, întrucât lipsa de adăpost în rândul cetățenilor mobili ai UE care se deplasează în scopuri profesionale este o problemă din ce în ce mai mare în mai multe state membre ale UE; și a Observatorului European pentru Droguri și Toxicomanie, întrucât lipsa de adăpost poate fi factorul declanșator sau consecința dependenței;
30. solicită statelor membre și Comisiei să integreze în politicile lor dezvoltarea și finanțarea inovării sociale aplicate problematicii lipsei de adăpost, ca în abordarea Ghidului Comisiei Europene pentru inovare socială, unul dintre mijloacele de prevenire a lipsei de adăpost;
31. invită toate statele membre să dezvolte strategii naționale de combatere a lipsei de adăpost, în consultare cu autoritățile regionale și locale, care să aibă la bază o abordare solidă, bazată pe realitatea zonei, ce vizează asigurarea unei locuințe, pentru a aborda în mod eficient provocările specifice cu care se confruntă diferitele orașe și regiuni. Comitetul invită Comisia să creeze un set european de instrumente, pentru a sprijini statele membre în planificarea lor strategică;
32. invită autoritățile locale și regionale din UE să pună capăt imediat incriminării și penalizării oamenilor străzii, în conformitate cu jurisprudența privind drepturile omului și conform solicitărilor Parlamentului European.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁴⁾ Articolul 31 alineatul 2: să prevină și să atenueze lipsa locuințelor în vederea eliminării progresive a acestei situații (<https://rm.coe.int/the-european-social-charter-treaty/1680a078c9>).

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul de acțiune al UE pentru agricultura ecologică

(2022/C 97/07)

Raportor: domnul Uroš BREŽAN (SI-GRUPUL VERZILOR), primarul localității Tolmin**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută planul de acțiune al UE pentru agricultura ecologică și aprobă abordarea sa cuprinzătoare, structurată pe trei componente, vizând stimularea cererii și a producției și îmbunătățirea contribuției agriculturii ecologice la provocările legate de sustenabilitate și de mediu;
2. consideră că, datorită impactului său pozitiv asupra mediului și a climei în ceea ce privește îmbunătățirea sechestrării carbonului și a sănătății solului, conservarea biodiversității și bunăstarea animalelor, agricultura ecologică va contribui la îndeplinirea obiectivelor Pactului verde european și a țintelor strategiei „De la fermă la consumator” și ale strategiei privind biodiversitatea ale UE;
3. printre aceste obiective, salută ținta ambițioasă la nivelul UE a Strategiei „De la fermă la consumator” ca 25 % din terenurile agricole să fie dedicate agriculturii ecologice până în 2030, obiectiv al cărui impact ar trebui determinat de Comisie. Propune stabilirea unor obiective naționale obligatorii, pentru a ține seama de diversitatea agriculturii în diferitele țări europene și regiunile acestora;
4. regretă că PAC nu este pe deplin coerentă cu obiectivele Planului de acțiune al UE pentru agricultura ecologică, ale Pactului verde, ale strategiei UE „De la fermă la consumator” și ale celei privind biodiversitatea și că nu-i poate recompensa într-o măsură suficientă pe fermierii care depun eforturi suplimentare pentru a realiza tranziția ecologică în cadrul propriilor ferme, de exemplu prin utilizarea terenurilor pentru agricultură ecologică;
5. salută cele opt tipuri de intervenții propuse în domeniul dezvoltării rurale pentru noua PAC 2023-2027 pentru că includ plăți pentru angajamente privind mediul, clima și alte angajamente în materie de gestiune. Acest tip de intervenție este obligatoriu pentru statele membre, ele trebuind să aloce cel puțin 30 % din resursele FEADR pentru intervențiile legate de obiectivele de mediu și climă. Printre aceste tipuri se numără și agricultura ecologică, care, prin urmare, poate fi finanțată atât în cadrul programelor ecologice, cât și în angajamentele de agromediu și climă din cel de-al doilea pilon sau din ambele;
6. subliniază că provocarea de a aloca agriculturii ecologice 25 % din terenurile agricole până în 2030 trebuie să se coreleze cu realitatea productivă a regiunilor și trebuie să i se răspundă prin instrumente de politică care sprijină dezvoltarea echilibrată atât a producției, cât și a cererii ecologice, puse în aplicare în mod corespunzător la nivelul UE și la nivel național, regional și local;
7. consideră că acțiunea trebuie să se concentreze, printre altele, pe stimularea ofertei, încurajând totodată cererea de produse ecologice prin creșterea gradului de sensibilizare cu privire la beneficiile sale și a încrederii consumatorilor în logoul ecologic;
8. ar dori să se adopte măsuri mai concrete și să se sprijine conceperea unor măsuri pentru agricultura ecologică în zonele rurale care să vizeze promovarea unei egalități sporite de acces și de venituri între femei și bărbați în acest sector și care să încurajeze și să atragă tinerii fermieri;
9. regretă lipsa unui buget dedicat și specific pentru fiecare inițiativă și solicită ca diversele instrumente financiare disponibile pentru punerea în aplicare a planului de acțiune la nivelul UE și la nivel național, și anume LEADER/DLRC, politica de promovare a UE și Orizont Europa să fie utilizate în mod consecvent în acest scop; în plus, solicită ca acest plan de acțiune să fie mai bine finanțat din fonduri suplimentare europene, naționale, regionale și locale;
10. subliniază situația regiunilor ultraperiferice care, din cauza situației lor specifice, se confruntă cu constrângeri serioase în dezvoltarea producției ecologice, ceea ce trebuie luat în considerare cum se cuvine prin intermediul unor măsuri specifice, însoțite de o finanțare sporită;

11. salută intenția Comisiei Europene de a organiza anual în UE o „Zi a produselor ecologice”;
12. aprobă propunerea de a include activități de monitorizare și de evaluare încă de la început, de a evalua punerea în aplicare a planului de acțiune, de a intensifica colectarea datelor de piață și de a extinde analiza observatoarelor piețelor UE pentru a include produsele ecologice;
13. îndeamnă statele membre să adopte planuri de acțiune naționale pentru sectorul ecologic, pentru a răspunde provocărilor specifice de la nivel atât național cât și local. Acestea ar trebui să fie rezultatul unui proces consultativ deschis și democratic, bazat pe o abordare ascendentă, care să implice toate părțile interesate, în special fermierii și asociațiile din sectorul agriculturii ecologice, autoritățile locale și regionale (ALR), reprezentanții consumatorilor și industria ospitalității;
14. salută faptul că planul de acțiune pentru sectorul ecologic menționează pentru prima oară „costul real al alimentelor” și intenția Comisiei de a dedica un studiu acestui aspect, care este esențial pentru sprijinirea tranziției către un sistem alimentar mai echitabil și sustenabil. Studiul ar trebui să contribuie la recunoașterea valorii agriculturii ecologice în generarea de bunuri publice;
15. subliniază că reziduurile de pesticide sunt aproape omniprezente în mediu și pot afecta și produsele ecologice. Întrucât fermierii din sectorul agriculturii ecologice garantează standarde de mediu ridicate în ceea ce privește producția, aceștia nu trebuie să fie împovărați cu riscuri pentru care nu sunt responsabili. Prin urmare, CoR subliniază că o abordare cu toleranță zero în ceea ce privește reziduurile de pesticide de pe produsele ecologice ar afecta în mare măsură acest sector.
16. Comitetul sugerează că, pentru a combate această problemă, Comisia Europeană ar trebui:
 - să prezinte inițiative vizând simplificarea autorizării substanțelor active și produselor de protecție a plantelor adecvate pentru agricultura ecologică, în cazurile în care s-a demonstrat că acestea sunt sigure pentru natură, mediu și oameni. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită producțiilor din regiunile ultraperiferice, majoritatea acestora având dimensiuni și caracteristici diferite față de agricultura practică pe continent;
 - să promoveze în continuare armonizarea gestionării constatărilor referitoare la reziduurile de pesticide, luând în considerare avantajele și dezavantajele diferitelor abordări adoptate de statele membre;
 - să promoveze studierea și cercetarea în vederea găsirii unor noi tratamente compatibile cu producția ecologică;
17. încurajează statele membre să analizeze modul în care poate fi pus în aplicare principiul „poluatorul plătește”, pentru a permite fermierilor care practică sistemul de agricultură ecologică să primească compensații pentru pierderile de venituri rezultate din contaminarea accidentală a produselor lor ecologice;

Rolul autorităților locale și regionale în punerea în aplicare și evaluarea planului de acțiune

18. subliniază că ALR sunt cel mai bine poziționate pentru a cunoaște și a aborda nevoile reale ale sectoarelor ecologice locale; astfel, pentru a atinge obiectivele noului plan de acțiune pentru sectorul ecologic, acestea ar trebui să fie implicate îndeaproape atât în punerea în aplicare, cât și în evaluarea acțiunilor sale;
19. subliniază că ALR joacă un rol-cheie în contribuția la structurarea sectorului ecologic în ceea ce privește producția, logistica și comerțul, facilitând crearea unei cooperări structurate între producători și consumatori, crescând gradul de sensibilizare a consumatorilor de la nivel local, informându-i pe consumatori cu privire la impactul pozitiv al agriculturii ecologice și elaborând programe educaționale pentru învățământul preșcolar și școlar;
20. subliniază că ALR au fost implicate de mult timp în sprijinirea dezvoltării agriculturii ecologice, în special prin gestionarea și punerea în aplicare a programelor regionale de dezvoltare rurală;
21. regretă implicarea limitată a ALR în punerea în aplicare a planurilor de acțiune pentru sectorul ecologic anterioare, care nu și-au atins obiectivele, astfel cum se indică în evaluarea intermediară efectuată de Comitetul European al Regiunilor;
22. solicită Comisiei Europene să instituie o platformă de monitorizare și de evaluare a punerii în aplicare a planului de acțiune, reunind toate părțile interesate, în special reprezentanții ALR;
23. subliniază că, în momentul implicării ALR, este necesară o abordare bazată pe realitatea zonei, în conformitate cu prevederile Agendei teritoriale 2030, pentru a răspunde diferitelor nevoi ale zonelor rurale, periurbane și urbane din întreaga Europă;

24. recomandă ca ALR să asigure coordonarea și buna guvernare între toate nivelurile administrative. Sprijinirea acțiunilor transversale de la nivel local este esențială, la fel ca implicarea tuturor părților interesate locale legate de sectorul ecologic;

25. solicită Comisiei să pună un accent mai mare pe conservarea resurselor de apă și solicită un schimb de experiență pentru a încuraja ALR să pună în aplicare aceste bune practici;

Promovarea consumului

26. salută recunoașterea „eco-districtelor” ca instrumente de succes pentru dezvoltarea rurală și apreciază intenția Comisiei de a sprijini dezvoltarea și punerea în aplicare a acestora în statele membre;

27. recomandă Comisiei să implice ALR în punerea în aplicare a acestei inițiative;

28. subliniază că „eco-districtele” reprezintă pentru ALR o importantă ocazie de a sprijini dezvoltarea sistemelor alimentare sustenabile, bazându-se pe colaborarea dintre fermieri, cetățeni/consumatori, administrațiile publice locale, asociații și întreprinderi din sectorul comercial, al turismului și cultural care acționează în conformitate cu principiile și metodele de producție ecologică și de consum ecologic;

29. subliniază că abordarea integrată și multifuncțională a „eco-districtelor” oferă beneficii importante și în ceea ce privește sustenabilitatea mediului, economică și socială;

30. prin urmare, solicită ALR să se implice în crearea de „eco-districte”, sprijinind dezvoltarea inițiativelor de tip ascendent care pot contribui la dezvoltarea zonelor rurale și la creșterea consumului de produse ecologice locale;

31. recomandă Comisiei Europene să adopte un cadru comun și o serie de orientări comune la nivelul UE pentru a garanta implementarea armonizată a „eco-districtelor” la nivelul statelor membre, având grijă să se mențină natura lor integrată și multifuncțională, pentru a asigura o adoptare reușită;

32. recomandă Comisiei Europene să creeze o rețea a „eco-districtelor” la nivelul UE, pentru a oferi sprijin și servicii comune tuturor „eco-districtelor”;

33. recomandă ca ALR să promoveze consumul local de produse ecologice cu sprijin financiar propriu, național și din partea UE pentru piețele locale și vânzările directe, precum și cu campanii de informare și comunicare privind piețele existente și operatorii înregistrați pentru vânzări directe;

34. subliniază beneficiile nutriționale și de mediu ale consumului de alimente ecologice și solicită să se abordeze problema accesibilității consumului de produse ecologice, atât din punctul de vedere al prețurilor, cât și din punctul de vedere al disponibilității produselor ecologice la puncte de vânzare accesibile cu ușurință de către consumatori, pentru a permite tuturor consumatorilor să achiziționeze alimente ecologice;

35. salută majorarea bugetului UE de promovare pentru produsele ecologice și solicită Comisiei să îl mențină în cursul anilor următori;

36. în ceea ce privește revizuirea actuală a politicii UE de promovare, recomandă Comisiei să acorde prioritate produselor ecologice produse în UE, de la materii prime agricole la prelucrare;

37. propune modificarea logoului ecologic al UE prin adăugarea cuvintelor „ecologic al UE” sub frunza verde și posibilitatea de a indica regiunea de producție, pentru a crește nivelul de recunoaștere în rândul consumatorilor;

38. salută propunerea de a lua în considerare opțiunile de etichetare privind bunăstarea animalelor în cadrul strategiei „De la fermă la consumator” și solicită să se avanseze cu aceasta, pentru că consideră că o etichetare clară, omologată și obligatorie a metodei de creștere ar putea încuraja consumatorii să cumpere produse ecologice;

39. salută intenția Comisiei de a promova cantinele ecologice și de a analiza aplicarea criteriilor privind achizițiile publice ecologice (APE) și de a crește gradul de utilizare a acestora și salută obiectivul de stabilire a unor criterii minime obligatorii privind achizițiile publice sustenabile de alimente în scopul de a promova regimuri alimentare sănătoase și sustenabile. Cadrul juridic pentru achizițiile publice ar putea necesita o revizuire pentru a permite autorităților publice să solicite utilizarea alimentelor produse aproape de consumatori și să crească cererea de astfel de alimente; ar trebui să se acorde o atenție și un sprijin deosebite dezvoltării unor lanțuri de aprovizionare scurte în regiunile ultraperiferice;

40. sugerează ca școlile și instituțiile de învățământ să le ofere elevilor produse ecologice, ceea ce ar contribui la crearea unor obiceiuri alimentare sănătoase din primii ani și, prin urmare, ar facilita sensibilizarea cu privire la importanța alimentelor locale, tradiționale și sănătoase;

41. subliniază rolul ALR în ceea ce privește încurajarea unei absorbții mai mari de alimente ecologice locale și regionale în cadrul achizițiilor publice de alimente, contribuirea la informarea și educația colectivă și creșterea gradului de sensibilizare și de încredere a consumatorilor în producția ecologică. Prin achizițiile publice, ALR pot dezvolta parteneriate pe termen lung cu producătorii lor locali din sectorul ecologic și îi pot încuraja pe fermierii convenționali să treacă la producția ecologică;

42. subliniază, de asemenea, că ALR se confruntă cu mai multe bariere în calea aprovizionării cantinelor publice cu produse ecologice locale și regionale: bariere logistice, și anume lipsa unor spații adaptate; bariere structurale, precum nevoia de a structura piața și de a consolida lanțul de aprovizionare pentru a reconcilia cererea și oferta de la nivel local; și lipsa resurselor umane și tehnice;

43. observă că este nevoie de un angajament politic puternic și de sprijin la nivel național și regional pentru a încuraja consumul adecvat de alimente ecologice în cantinele publice și private, în cadrul serviciilor de catering și în restaurante;

44. sugerează că ar putea fi elaborate criterii comune la nivelul UE, care să servească drept bune practici, pentru a stabili norme de inspecție corespunzătoare pentru cantinele publice;

45. observă că o creștere a cererii încurajează dezvoltarea producției regionale și, prin urmare, solicită etichetarea cantinelor și a restaurantelor, atât în sectorul public, cât și în cel privat, indicând procente minime de alimente utilizate în procesele de producție, care să fie sănătoase, ecologice și produse pe plan local;

46. solicită statelor membre și ALR să își verifice achizițiile publice și dreptul bugetar pentru a se asigura că produsele ecologice utilizate în cantinele publice sunt certificate;

47. recunoaște că ALR nu dispun încă de cunoștințe privind posibilitățile oferite de APE și le încurajează să depășească bariera criteriului de preț și să utilizeze criterii de sustenabilitate;

48. sugerează dezvoltarea unei platforme comune la nivelul UE pentru producătorii de produse ecologice din statele membre, care ar facilita schimbul de bune practici, înțelegerea reglementărilor UE, formarea și posibilitățile de parteneriat pentru manifestări și proiecte, pentru a da doar câteva exemple;

49. în acest sens, insistă asupra importanței punerii la dispoziție a unui program adecvat de formare și de consolidare a capacităților atât pentru autoritățile de achiziționare (naționale, regionale și locale), cât și pentru producătorii și prelucrătorii din sectorul ecologic, pentru a aborda barierele structurale și logistice și pentru a promova utilizarea criteriilor APE;

Stimularea componentei de producție

50. observă că în 2019, UE a avut o suprafață utilizată pentru producția ecologică de aproximativ 9 %, doar 64 % din suprafața ecologică certificată primind plăți pentru sprijinirea sectorului ecologic ⁽¹⁾;

51. subliniază că agricultura ecologică este subfinanțată în cadrul actualei PAC; în timp ce 8 % din suprafața agricolă totală a UE este gestionată prin agricultură ecologică, subvențiile pentru agricultura ecologică reprezintă doar 1,5 % din totalul bugetului UE pentru agricultură. Ar trebui să se acorde o atenție și un sprijin deosebite dezvoltării zonelor rurale mici și regiunilor mai puțin dezvoltate, unde principalul sector economic este reprezentat de activitățile agricole;

52. subliniază că, pentru a tripla suprafața UE utilizată pentru producția ecologică până în 2030, este necesară o creștere de trei până la cinci ori a cheltuielilor PAC pentru agricultura ecologică, ceea ce înseamnă că până la 15 % din cheltuielile PAC ar trebui să fie dedicate sectorului ecologic ⁽²⁾;

⁽¹⁾ IFOAM Organics Europe.

⁽²⁾ Ibid.

53. cu toate acestea, observă cu regret că acordul încheiat cu privire la următoarea PAC nu include ținta ambițioasă privind sprijinul financiar pentru agricultura ecologică;

54. constată cu îngrijorare că, având în vedere obiectivele la nivelul UE care trebuie atinse în ceea ce privește agricultura ecologică, unele dintre proiectele disponibile de planuri strategice naționale PAC nu prevăd subvenții adecvate pentru fermierii din sectorul agriculturii ecologice în comparație cu perioada de programare anterioară;

55. recomandă ca statele membre și ALR să acorde prioritate și sprijin financiar adecvat pentru a aborda nevoile specifice ale sectorului ecologic de la nivel regional și local în planurile lor strategice;

56. recomandă Comisiei să evalueze în detaliu planurile strategice naționale prezentate de statele membre pentru a monitoriza dacă acestea vor contribui la atingerea obiectivului de 25 % din terenul agricol destinat agriculturii ecologice până în 2030;

57. sprijină abordarea de a evalua, în cadrul noii PAC, circumstanțele și nevoile specifice ale statelor membre în ceea ce privește creșterea sectorului ecologic și de a se asigura că statele membre utilizează în mod optim posibilitățile oferite de noua PAC pentru a sprijini sectorul ecologic de la nivel național și, în special, condițiile dificile de producție din regiunile ultraperiferice. Comisia ar trebui să acorde o atenție deosebită sprijinirii acelor state membre/regiuni care au rămas în urmă, oferind totodată orientări suplimentare celor care au contribuit deja la atingerea țintei de 25 %. Fiecare stat membru ar trebui să contribuie la atingerea țintei comune până în 2030;

58. recomandă ca statele membre și ALR să integreze mai bine agricultura ecologică în programele de formare și în programa facultăților cu profil agricol și să elaboreze materiale de învățare și formare privind agricultura ecologică, care să răspundă nevoilor producției primare, precum și celor ale prelucrării și transformării;

59. recomandă ca ALR să accelereze rata de conversie la agricultura ecologică, oferind sprijin și consiliere pentru înființarea, conversia sau transferul fermelor care optează pentru agricultura ecologică;

60. subliniază importanța dezvoltării agroindustrii ecologice de la nivel regional și local pentru a consolida creșterea producției primare. Promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare cu alimente poate fi benefică atât pentru fermierii din sectorul agriculturii ecologice, cât și pentru consumatori: aceasta reduce costurile de transport și crește sustenabilitatea, dezvoltând totodată economia rurală și adăugând valoare în zona de producție;

61. prin urmare, recomandă ca statele membre și ALR să includă măsuri specifice pentru operatorii implicați în prelucrarea și comercializarea alimentelor ecologice, pentru a facilita dezvoltarea armonioasă a producției și pentru a crea un mediu favorabil lanțurilor scurte de aprovizionare din toate regiunile. În consecință, propune:

— încurajarea agroindustriilor la scară mică legate de ferme;

— creșterea instalațiilor mobile de prelucrare pentru fermele mici (abatoare, unități de prelucrare, mori etc.) și încurajarea utilizării în comun a instalațiilor de prelucrare de la nivel local, pentru a depăși barierele juridice create de standardele în materie de sănătate și siguranță și de sănătate animală;

— încurajarea implicării cooperativelor agricole în comercializarea și transformarea produselor ecologice, inclusiv participarea la achizițiile publice de alimente;

62. subliniază importanța organizării economice, a unor instrumente eficiente de reglementare a piețelor și a finanțării organizațiilor de producători pentru atingerea țintei de 25 %. De exemplu, pentru a li se asigura un venit minim stabil, producătorilor ar trebui să li se garanteze un preț minim care să depășească costul mediu de producție al agriculturii ecologice. În cazul unui dezechilibru al pieței în care creșterea cererii nu permite absorbția creșterii ofertei, Comisia ar trebui să fie abilitată să activeze mecanismul special de intervenție publică pentru produsele ecologice;

63. observă că intensificarea concurenței nelocale din partea produselor ecologice din afara UE ar putea slăbi sectorul și recomandă Comisiei Europene să garanteze un comerț echitabil, echilibrat și transparent, solicitând reciprocitate în ceea ce privește obligațiile și normele aplicabile producției ecologice pentru produsele importate în UE, cu scopul de a asigura egalitatea de tratament și protecția eficientă a consumatorilor europeni. Din aceleași motive, cele menționate anterior ar trebui să se aplice și acvaculturii, pentru a extinde protecția mediului și gestionarea durabilă a oceanelor și mărilor la țările din afara UE;
64. recomandă Comisiei Europene să sprijine lansarea unei platforme comune la nivelul UE care să faciliteze posibilitățile de import-export ale fermierilor locali din agricultura ecologică, prin dezvoltarea de servicii de comercializare online în UE și prin acordarea de sprijin pentru logistică și parteneriate de succes în acest domeniu;
65. recomandă ca statele membre să introducă un sistem bonus-malus în cadrul programelor ecologice ale noii PAC, astfel cum se prevede în avizul său anterior pe tema „Agroecologia”;
66. observă că noul regulament al UE privind agricultura ecologică se va aplica de la 1 ianuarie 2022 și va aduce modificări majore anumitor sectoare ale producției ecologice. Pentru a asigura punerea în aplicare cu succes, este esențial un echilibru între armonizarea la nivelul UE și adaptarea la nivel regional, fără derogări de la principiile ecologice;
67. prin urmare, solicită Comisiei să monitorizeze impactul noului regulament, pentru a răspunde în mod eficient la orice dificultate cauzată de aplicarea noilor norme;
68. recunoaște interesul și potențialul ridicat al conversiei la agricultura ecologică în sectorul creșterii animalelor;
69. salută intenția Comisiei de a consolida acvacultura ecologică. Sectorul se confruntă cu o concurență acerbă din partea țărilor din afara UE, întrucât UE importă aproape 80 % din peștele consumat pe piața internă ⁽³⁾;
70. prin urmare, recomandă Comisiei să asigure un sprijin adecvat și să majoreze finanțarea C & I pentru sectorul agriculturii, cel al acvaculturii ecologice și cel al creșterii animalelor din UE, pentru a face față lipsei unor factori de producție adecvați, și anume o hrană cu proteine ecologice, semințe ecologice certificate și vitamina B pentru animale, și pentru a reduce dependența de importuri;
71. salută propunerea Comisiei de a majora finanțarea C & I dedicată agriculturii ecologice în cadrul Orizont Europa și subliniază în special importanța dedicării unor cereri de propuneri și bugete separate pentru producția ecologică.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽³⁾ Opiniile Copa-Cogeca privind Comunicarea intitulată *Un plan de acțiune pentru dezvoltarea producției ecologice*.

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Economia albastră și acvacultura sustenabile

(2022/C 97/08)

Raportor: domnul Bronius MARKAUSKAS (LT-AE), primarul municipalității Klaipėda**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Observații generale**Economia albastră durabilă**

1. salută Comunicarea Comisiei Europene pe tema „O nouă abordare pentru o economie albastră durabilă în UE. Transformarea economiei albastre a UE pentru un viitor durabil”, care prezintă viziunea generală a Comisiei și stabilește o strategie pentru o economie albastră sustenabilă în sectoarele și industriile maritime. Salută, în acest sens, trecerea de la conceptul de „creștere albastră” la cel de „economie albastră”;
2. este de acord că obiectivele Pactului verde și tranziția către o economie mai durabilă și mai ecologică nu pot fi realizate fără economia albastră. Punerea în aplicare a obiectivelor Pactului verde și dezvoltarea durabilă în toate sectoarele necesită schimbări radicale pentru a reduce impactul activității umane asupra mărilor și oceanelor și pentru a proteja resursele și biodiversitatea, precum și compatibilizarea acestor eforturi cu durabilitatea economică și socială a activităților legate de mare;
3. susține, prin urmare, că politicile verzi și albastre ar trebui să fie mai bine corelate. Oceanele constituie unul dintre principalele rezervoare de biodiversitate din lume. Ele reprezintă peste 90 % din spațiul de viață al planetei și absorb anual aproximativ 26 % din emisiile antropice de dioxid de carbon, precum și peste 90 % din excesul de căldură din atmosferă. Numeroase studii demonstrează rolul vital al biodiversității marine pentru sănătatea planetei și bunăstarea socială;
4. subliniază că oceanele dinamice reprezintă o condiție prealabilă pentru o economie albastră prosperă și că această economie albastră trebuie să funcționeze în limite ecologice, în conformitate cu conceptul de limite planetare. Gestionarea durabilă a oceanelor și mărilor ar trebui, prin urmare, să fie o prioritate-cheie, bazată pe cunoaștere, sensibilizare și cooperare transfrontalieră, în vederea atingerii obiectivelor agendei strategice a UE. Schimbul de date actualizate și urmărirea obiectivelor comune sunt, de asemenea, importante;
5. constată că economia albastră are un impact social și economic semnificativ, nu numai asupra regiunilor costiere și maritime, ci și asupra Uniunii Europene în ansamblu, și poate asigura o redresare ecologică și favorabilă incluziunii în urma pandemiei de COVID-19, în special în sectoarele cele mai afectate, cum ar fi turismul și pescuitul. În multe țări, economia albastră are un impact pozitiv enorm asupra PIB-ului;
6. ia act de faptul că energia marină poate juca un rol important în sporirea fiabilității și securității aprovizionării cu energie; utilizarea energiei marine, atunci când este compatibilă cu activitățile preexistente și respectă habitatele marine, ar reduce dependența țărilor de combustibili fosili, ar contribui la atenuarea schimbărilor climatice și ar promova crearea de noi locuri de muncă de calitate, în special în regiunile de coastă europene, unde șomajul este adesea ridicat;
7. subliniază contribuția industriilor maritime la tranziția energetică și la combaterea schimbărilor climatice, în special prin sectorul energiei regenerabile, prin decarbonizarea transporturilor maritime și prin economia circulară, inclusiv prin reciclarea plasticului din oceane;
8. atrage încă o dată atenția asupra faptului că emisiile generate de transportul maritim au crescut cu aproape 32 % în ultimii 20 de ani. Dezvoltarea unei industrii navale durabile ar putea contribui semnificativ la realizarea obiectivelor UE în materie de climă. Sprijină, în acest sens, obiectivele Comisiei Europene privind posibilitatea reducerii cu până la 80 % și, respectiv, 20 % în termen de 10 ani, a emisiilor de SO₂ și NO_x generate de transportul maritim internațional. Cu toate acestea, este esențial să se țină seama de nevoile regiunilor ultraperiferice, care, din cauza distanței și a dependenței lor majore de transportul aerian și maritim care le asigură conectivitatea și aprovizionarea, necesită măsuri adaptate la caracteristicile lor structurale;

9. insistă asupra faptului că, în vederea protejării și creării de locuri de muncă durabile și de bună calitate, în special în domeniul construcțiilor navale, este necesară protejarea Europei de concurența neloială, care îi afectează grav structura industrială;

10. încurajează o abordare transversală a industriilor maritime, care să integreze toate activitățile maritime – atât cele istorice, cât și cele noi, civile și militare – și care să ia în considerare provocările transversale esențiale ale tranzițiilor ecologice și digitale și ale Industriei 4.0;

11. salută intenția Comisiei Europene de a crea un forum albastru pentru a pune în comun cunoștințele și experiența, a crea sinergii, a găsi soluții creative, a promova dezvoltarea sectorului și a face propuneri de coordonare a utilizării fondurilor financiare în acest domeniu;

12. constată lipsa unei abordări constructive din partea guvernelor naționale în ceea ce privește dezvoltarea economiei maritime. Sprijinul pentru această economie există doar pe hârtie în majoritatea statelor costiere, iar planurile și strategiile naționale de specializare inteligentă nu acordă suficientă atenție economiei maritime, sprijinul financiar este insuficient, iar normele și criteriile de acordare a acestuia sunt prea complexe;

Acvacultura

13. constată că acvacultura a devenit recent un domeniu important al economiei albastre. Acest sector are un potențial imens atât pentru economie, cât și pentru mediu; în plus, are potențialul de a crea locuri de muncă, de a oferi noi oportunități de dezvoltare economică pentru populația din zonele costiere și rurale, iar unele practici de acvacultură, cum ar fi fermele de midii, contribuie la atenuarea efectelor schimbărilor climatice și la protejarea ecosistemelor prin folosirea unor practici cu impact redus;

14. salută Comunicarea Comisiei privind orientările strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE și subliniază contribuția importantă a acvaculturii la abordarea provocării reprezentate de furnizarea de alimente de înaltă calitate și de asigurarea aprovizionării cu produse marine și de apă dulce pe o piață în creștere, cu condiția să nu aibă un impact negativ asupra stocurilor de pește sălbatic și să promoveze punerea în aplicare a Pactului verde european și a Strategiei „De la fermă la consumator” și dezvoltarea unei economii albastre sustenabile;

15. salută prezentarea strategiei privind bunăstarea animalelor, în special în ceea ce privește definirea indicatorilor verificabili, furnizarea de formare pentru producători, cercetarea privind parametrii de bunăstare specifici fiecărei specii și diversificarea față de monoculturi; subliniază că acum depinde de statele membre să își actualizeze planurile naționale în conformitate cu noile orientări;

16. subliniază importanța obiectivelor specifice stabilite în Strategia „De la fermă la consumator” pentru acvacultură, în special în ceea ce privește reducerea vânzărilor de substanțe antimicrobiene și creșterea semnificativă a acvaculturii ecologice; salută intenția Comisiei de a lua măsuri pentru a reduce cu 50 % vânzările totale de substanțe antimicrobiene pentru animale de fermă și acvacultură până în 2030;

17. ia act de faptul că strategiile UE și alte documente juridice conțin orientări și recomandări pentru dezvoltarea sectorului, dar subliniază că autoritățile locale și regionale care nu au competențe exclusive în acest domeniu nu dispun de o analiză mai detaliată cu privire la modalitățile de dezvoltare a acvaculturii, pe baza cunoștințelor practice, a unor date mai exacte și a unor măsuri concrete;

18. subliniază că dezvoltarea durabilă este principala condiție pentru dezvoltarea acvaculturii; prin urmare, solicită stabilirea unei definiții clare a conceptului de „acvacultură sustenabilă”, ținând seama de criteriile de mediu, sociale și economice. O abordare strategică pe termen lung a creșterii sustenabile a acvaculturii din UE ar contribui la redresarea sectorului în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19 și ar asigura sustenabilitatea și reziliența pe termen lung;

19. reiterează că acvacultura ar trebui recunoscută ca un domeniu de politică specific, cu o finanțare suficientă pentru a veni în completarea pescuitului tradițional; observă că Fondul european pentru pescuit, afaceri maritime și acvacultură prevede de mulți ani promovarea activităților sustenabile de acvacultură, precum și prelucrarea și comercializarea produselor de acvacultură; consideră, de asemenea, că acvacultura ecologică trebuie promovată prin sprijinirea piețelor locale pentru produse de acvacultură europene și prin reducerea sarcinii administrative care împiedică dezvoltarea eficientă a sectorului și că este necesar să se stabilească orientări generale pentru accesul rațional la spațiul destinat acestei dezvoltări, în special în zonele de coastă, în așa fel încât aceste orientări să fie compatibile cu alte politici, cum ar fi cele de mediu;

20. salută solicitarea Comisiei adresată statelor membre ale UE de a include creșterea producției de acvacultură ecologică în planurile lor strategice naționale pentru acvacultură și de a alocă o parte din resursele Fondului european pentru pescuit afaceri maritime și acvacultură în acest scop;

21. reiterează necesitatea de a accelera tranziția către o piscicultură sustenabilă, împreună cu schimbările din agricultură, întrucât pescuitul și acvacultura sunt elemente importante ale sistemelor alimentare durabile; sprijină, de asemenea, obiectivul de promovare a pescuitului ecologic și de refacere a populațiilor de pește și de protejare a ecosistemelor marine prin consolidarea activităților de pescuit durabile din punct de vedere ecologic, mai viabile din punct de vedere economic și social și mai competitive;

22. solicită obiective obligatorii din punct de vedere juridic la nivelul UE pentru refacerea și conservarea biodiversității marine și refacerea ecosistemelor degradate; autoritățile locale și regionale pot contribui la identificarea și desemnarea unor zone marine protejate suplimentare, împreună cu statele membre, Comisia și Agenția Europeană de Mediu;

Sprijin financiar și investiții

23. subliniază că investițiile durabile sunt esențiale pentru dezvoltarea cu succes a economiei albastre. Este important să se creeze un mediu favorabil care să faciliteze și să stimuleze investițiile publice și private în dezvoltarea economiei albastre. Este necesar să se finanțeze inovarea – digitală și de altă natură – și dezvoltarea de noi produse, să se investească în tehnologii inovatoare și în soluții inteligente și să se sprijine noile tehnologii, cum ar fi energia marină din surse regenerabile, industriile maritime sau bio-întreprinderile din economia albastră, pentru ca acestea să se poată dezvolta în limitele planetei;

24. îndeamnă Comisia Europeană, în ceea ce privește investițiile durabile în sectorul maritim și, în special, în industriile maritime, să se sprijine mai mult pe regiuni, pe strategiile lor de specializare inteligentă și pe ecosistemele lor economice pentru a forma rețele de cooperare la nivel european capabile să concureze cu actorii internaționali. Aceste rețele, sub marca „European Sea Tech”, ar trebui să poată răspunde unor cereri de propuneri lansate de Comisia Europeană pentru dezvoltarea și finanțarea primelor etape ale proiectelor lor cu grad ridicat de risc;

25. face trimitere la solicitarea, exprimată deja în avizul său anterior privind creșterea albastră, privind faptul că în actualul program-cadru pentru cercetare, 10 % din proiecte ar trebui să contribuie în mod semnificativ la temele majore ale cercetării marine și maritime;

26. reamintește că, în Comunicarea privind o nouă abordare pentru o economie albastră durabilă în UE, Comisia pornește de la principiul că Pactul verde european se angajează să acorde o atenție deosebită rolului regiunilor ultraperiferice ale UE; îndeamnă Comisia să pună în practică acest angajament prin elaborarea unui plan de acțiune concret, care să prevadă resursele financiare aferente;

27. regretă faptul că potențialul economiei albastre, printre altele posibilă contribuție majoră la realizarea obiectivelor Pactului verde, nu a fost luat suficient în considerare în revizuirea planurilor de redresare finanțate prin instrumentul Next Generation EU, cum ar fi finanțarea directă, la nivel european, a unor proiecte structurale și a unor proiecte riscante, precum și instituirea unor platforme de investiții regionale;

28. consideră că noțiunea de investiții durabile trebuie înțeleasă ca necesitănd eforturi comune, atât din partea industriei, cât și a guvernelor naționale, în ceea ce privește progresul tehnologic și cercetarea științifică, pentru a investi în proiecte care combină beneficiile sociale, economice și de mediu. Cooperarea dintre mediul academic și mediul de afaceri este deosebit de importantă în acest domeniu;

29. salută planurile Comisiei de a intensifica cooperarea cu instituțiile financiare europene pentru a promova investițiile publice și private și atrage atenția asupra importanței Platformei *BlueInvest* și a resurselor alocate pentru fondurile UE și programele specifice ale bugetului UE pentru dezvoltarea sectorului și propune evaluarea opțiunii creării unui fond sau instrument unic pentru un acces coordonat la fonduri;

30. salută apelul Comisiei adresat statelor membre de a include investițiile într-o economie albastră sustenabilă în planurile lor naționale de reziliență și redresare și în programele operaționale naționale ale diferitelor fonduri ale UE;

31. consideră că este deosebit de important să se promoveze utilizarea instrumentelor financiare inovatoare în dezvoltarea acvaculturii sustenabile, să se sprijine investițiile în tehnologii avansate, să se creeze condiții favorabile pentru implicarea sectorului privat și să se aloce fonduri pentru cercetare și dezvoltare tehnologică pentru a promova diversificarea și inovarea în domeniul acvaculturii sustenabile;

32. solicită revizuirea normelor de finanțare ale UE și consideră că inovarea și crearea de valoare și, cel mai important, punerea în aplicare a soluțiilor durabile ar trebui să fie principalele criterii de acordare a sprijinului;

33. consideră că este necesar să se analizeze posibilitatea de a clasifica acvacultura cu impact redus ca fiind ecologică și să se ofere sprijin financiar pentru dezvoltarea ulterioară a acesteia, cu condiția ca aceste sisteme să îndeplinească criteriile relevante în ce privește consumul de energie și de resurse, bunăstarea animalelor și reciclarea durabilă a deșeurilor. În prezent, este dificil pentru acvacultură să beneficieze de fonduri UE, deși s-a demonstrat în practică că tehnologiile inovatoare utilizate permit îndeplinirea celor mai înalte cerințe de mediu în procesele tehnice (de exemplu, deșeurile generate, cum ar fi nămolurile, pot fi utilizate în agricultură, apele reziduale sunt curățate și reutilizate la cele mai înalte standarde etc.);

34. subliniază că aspectele legate de finanțare sunt deosebit de importante pentru țările mici cu mai puține investiții, cu un PIB mai scăzut și cu oportunități mai limitate de inovare, și observă că ar fi oportun să se evalueze nevoile țărilor mici și să se adopte scheme speciale de sprijin;

Rolul autorităților locale și regionale

35. subliniază rolul important al autorităților locale și regionale în tranziția către o economie ecologică. Prin participarea activă la luarea deciziilor și gestionarea eficace a fondurilor de coeziune și de inovare în domeniul mediului, guvernele regionale ar putea aduce o contribuție semnificativă la realizarea obiectivelor Pactului verde;

36. regretă că, în majoritatea țărilor, guvernele regionale nu sunt implicate în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor naționale și că există o abordare centralizată, în care nivelul cel mai înalt stabilește nevoile și ia decizii fără consultarea regiunilor cu privire la dezvoltarea economiei maritime; prin urmare, solicită Comisiei Europene și guvernelor naționale să trateze autoritățile locale și regionale ca parteneri egali la nivel central atunci când pun în aplicare măsuri suplimentare în acest domeniu;

37. își reiterează solicitarea adresată Comisiei Europene de a prezenta statelor membre o propunere de reglementare a modului în care autoritățile locale și regionale ar trebui implicate în identificarea, dezvoltarea, planificarea și gestionarea politicilor și de a le oferi acestora competențe mai clare și mai extinse. O mai mare implicare a autorităților locale ar asigura o mai bună dezvoltare a unei economii albastre sustenabile prin dezvoltarea unor ecosisteme dinamice și sustenabile ale economiei albastre, prin promovarea inovării, prin aplicarea de soluții inteligente și prin crearea de locuri de muncă;

38. salută intenția Comisiei Europene de a sprijini orașele și regiunile de coastă în gestionarea transformării verzi și digitale la nivel local și în utilizarea pe deplin a fondurilor și a stimulentei oferite de UE prin elaborarea unui pachet de sprijin pentru redresare (un „plan pentru pacte verzi la nivel local”) și a unor orientări strategice (de exemplu, inițiativa „Orașe inteligente – o provocare”);

39. propune dezvoltarea unui cadru de reglementare și bugetar care să încurajeze elaborarea și dezvoltarea de strategii regionale și locale pentru economia albastră, care să țină seama de diversitatea activităților din acest domeniu, pe baza principiului compatibilității reciproce, în special cu cele preexistente. În special, ar trebui să se reflecte importanța evoluțiilor tehnologice legate de industriile maritime și de producția de energie, precum și a producției de proteine marine de înaltă calitate, ca element de competitivitate globală;

40. subliniază că autoritățile locale și regionale joacă un rol important în dezvoltarea acvaculturii europene. În domeniul pescuitului, autoritățile locale și regionale sunt adesea responsabile de procedura de autorizare și de gestionarea și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii care își desfășoară activitatea pe teritoriul lor, acumulând o experiență semnificativă în aceste domenii, care trebuie recunoscută, coordonată și valorificată, dată fiind apropierea lor de sector;

41. consideră că autoritățile locale ar trebui să se implice mai mult în dezvoltarea politicii în domeniul acvaculturii și reiterează faptul că regiunile au nevoie de orientări clare pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii din UE și de un plan de acțiune concret;

42. regretă faptul că bugetul Interreg pentru cooperare teritorială a fost redus, deoarece ar fi putut stimula cooperarea dintre regiunile de coastă și insulele cu nevoi comune în cadrul aceluiași bazin maritim, pentru a elabora strategii de adaptare și abordări comune în ceea ce privește gestionarea zonelor costiere, pentru a investi în sisteme sustenabile de apărare a zonelor costiere și pentru a adapta activitățile economice costiere. Consideră, însă, că, în contextul restricțiilor bugetare, eficacitatea politicilor a fost îmbunătățită prin lansarea de acțiuni-pilot și de investiții și prin coordonarea cu programele aflate în gestiune directă, care oferă sectorului posibilitatea de a valorifica idei noi;

43. în acest sens, solicită, acolo unde este posibil și în funcție de interesul autorităților locale și regionale, generalizarea strategiilor privind bazinele maritime, care sunt cadre de referință esențiale. Ele constituie unul dintre elementele care trebuie luate în considerare în vederea elaborării de strategii de specializare inteligentă și a programării fondurilor europene;

44. consideră că este esențial să se urmărească obiectivul privind porturile cu emisii zero, astfel cum este prevăzut în Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă prezentată de Comisia Europeană, și propune recunoașterea deplină a porturilor ca platforme ale economiei albastre și ca pârghii de dezvoltare pentru industria maritimă;

Amenajarea spațiului maritim și importanța porturilor

45. constată că dezvoltarea unei economii albastre sustenabile, inclusiv a acvaculturii, a pescuitului și a culegerii crustaceelor, este posibilă numai dacă există zone adecvate, iar întreprinderile au acces la ape. Accesul la zonele în care sunt posibile activități economice și accesul la ape rămân provocări majore pentru dezvoltarea acvaculturii europene. Prin urmare, este extrem de important să se asigure o amenajare adecvată a spațiului maritim prin coordonarea și implicarea părților interesate relevante cât mai curând posibil;

46. solicită elaborarea de propuneri pentru planificarea spațiilor maritime și stabilirea unei rețele de zone marine și coridoare ecologice protejate, conform obiectivelor strategiei privind biodiversitatea, care să permită inversarea declinului biodiversității, să contribuie la atenuarea schimbărilor climatice și la consolidarea rezilienței în fața acestui fenomen, asigurând, totodată, beneficii financiare și sociale considerabile, pentru a realiza obiectivele de asigurare a echilibrului între recoltarea resurselor piscicole și capacitatea mării de a le reproduce;

47. solicită stabilirea de obiective obligatorii din punct de vedere juridic la nivelul UE pentru refacerea și conservarea biodiversității și a ecosistemelor marine; autoritățile locale și regionale pot contribui la identificarea și desemnarea unor zone marine protejate suplimentare;

48. reamintește rolul important al porturilor, în special în regiunile îndepărtate, precum regiunile ultraperiferice, în dezvoltarea și promovarea economiei albastre, în gestionarea economiei circulare și în punerea în aplicare a unor soluții ecologice care contribuie la realizarea obiectivelor Pactului verde;

49. consideră, de exemplu, că, pe durata tranziției verzi, este indispensabil să crească sprijinul acordat investițiilor în porturi pentru realimentarea navelor cu GNL și, în general, pentru infrastructura care contribuie la reducerea amprentei ecologice a navelor (conexiune electrică bord-cheiuri pe baza unor tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon);

50. solicită, în fine, ca dezvoltarea producției de hidrogen verde în porturi să fie mai bine sprijinită și integrată în politica energetică a UE și în coridoarele de hidrogen în curs de implementare;

51. reamintește importanța rolului pe care îl pot juca porturile, având în vedere diversitatea activităților legate de mare, în promovarea economiei albastre și în elaborarea de strategii în acest domeniu;

52. consideră că porturile, ca verigi importante ale lanțurilor de transport și ale circuitelor economice dintre țări, ar trebui să devină centre energetice care utilizează în același timp surse regenerabile de energie și sisteme cu emisii scăzute de CO₂, contribuind astfel la dezvoltarea economiei circulare, respectiv îmbunătățind condițiile de viață ale persoanelor care locuiesc în zonele portuare. Prin urmare, este necesar să se dezvolte în continuare infrastructura porturilor maritime și să se deschidă noi zone adecvate pentru activitățile de transport de marfă și pentru activitățile maritime potențial noi (de exemplu, turbinele eoliene offshore, acvacultura sustenabilă);

Reducerea sarcinilor administrative și îmbunătățirea competitivității

53. regretă că dezvoltarea eficientă a acvaculturii și a altor activități legate de mare este împiedicată de o serie de probleme interne, cum ar fi procedurile de autorizare excesiv de lungi și complicate și accesul limitat la ape și la zonele în care sunt posibile activități economice. Complexitatea procedurilor de autorizare și lipsa de transparență reprezintă obstacole în calea dezvoltării depline a acvaculturii europene, motiv pentru care normele aplicabile ar trebui simplificate și clarificate, astfel încât ele să fie coerente;

54. propune înființarea cât mai rapidă a unui ghișeu unic pentru licențele de acvacultură, pentru a accelera procesul de autorizare și pentru a facilita comunicarea între părțile interesate și diferitele autorități de la diferite niveluri; recomandă, de asemenea, introducerea unor module de formare pentru autoritățile locale în vederea acordării de autorizații, pentru aplicarea mai rapidă a normelor UE;

55. constată că, pentru a consolida competitivitatea și sustenabilitatea acvaculturii, este esențial să se respecte standardele de bunăstare și sănătate a animalelor, de protecție a climei și să se ofere consumatorilor informații exacte și suficiente pe etichete;

56. reamintește că a propus deja o etichetă ecologică europeană în avizele sale anterioare; reiterează această propunere și subliniază că o etichetă ecologică și un sistem eficient de certificare ar juca un rol important în creșterea valorii și a consumului produselor de acvacultură din UE; etichetarea clară și obligatorie a metodei de creștere, a metodei de capturare și a condițiilor de muncă ar permite producătorilor să obțină recunoașterea practicilor lor îmbunătățite și consumatorilor să ia decizii în cunoștință de cauză; subliniază că criteriile pentru o astfel de etichetă ecologică ar trebui să fie mai stricte decât cerințele legale actuale. Această etichetă ar putea fi implementată pentru activitățile de pescuit desfășurate în conformitate cu reglementările privind conservarea și gestionarea, acționând ca un element de ratificare a legalității și a respectării mediului marin și a sustenabilității resurselor;

57. solicită ca viitorul mecanism de ajustare la frontieră în funcție de carbon să acopere și produsele pescărești și din acvacultură, pentru a asigura condiții de concurență echitabile între diferitele produse vândute pe piața internă, fără a aduce atingere eventualelor derogări specifice pentru regiunile ultraperiferice în temeiul articolului 349 din TFUE. Invită Comisia Europeană să propună acte legislative pentru a preveni importurile de produse asociate cu încălcarea drepturilor omului și să instituie norme mai eficiente pentru a se asigura că introducerea de pește pe piața UE are loc cu respectarea unor standarde echivalente cu cele europene. Astfel se asigură protecția consumatorilor europeni și se extinde protecția mediului și gestionarea durabilă a oceanelor și mărilor la țările din afara UE. La nivelul UE și la nivel național, trebuie să se acorde prioritate sprijinului destinat producătorilor locali și lanțurilor scurte de aprovizionare. Aceasta este singura modalitate de a asigura în viitor dezvoltarea eficientă a acvaculturii, a culegerii de crustacee și a pescuitului, în special a pescuitului costier la scară mică;

58. recomandă diversificarea acvaculturii, cu un accent deosebit pe creșterea algelor, care nu trebuie să fie destinate doar consumului uman și animal, ci pot fi utilizate și pentru anumite procese de producție industrială sau de producere a energiei și pot contribui la dezvoltarea unor activități durabile, deoarece pentru creșterea algelor nu este nevoie de furaje și nu se generează deșeuri. Recomandă, de asemenea, promovarea unor sisteme de acvacultură integrată care să permită crearea unor modele economice circulare în cadrul lanțului de producție;

Cooperare, dezvoltarea competențelor, informare, implicarea publicului

59. reiterează importanța implicării tuturor părților interesate în acvacultură, pescuit și culesul de crustacee pentru a crea o economie albastră sustenabilă. Cooperarea între știință, sectorul public și economie este deosebit de importantă; cunoștințele științifice și inovarea eficientă, orientată și pe termen lung în economie îmbunătățesc eficacitatea muncii și asigură dezvoltarea economică și competitivitatea;

60. subliniază necesitatea de a consolida competențele autorităților care își desfășoară activitatea în aceste țări și de a aborda deficitul de profesioniști din sectorul maritim și sectorul acvaculturii. Pentru aceasta, Uniunea Europeană, statele membre și regiunile trebuie să coopereze pentru a consolida cunoștințele și atractivitatea profesiilor maritime, pentru a îmbunătăți condițiile de muncă și de carieră; trebuie să dezvolte mobilitatea la nivel european pentru tinerii în formare și să ofere cursuri de formare complementară pe tot parcursul vieții pentru a „maritimiza” profesiile existente și a deschide profesiile maritime istorice către noi oportunități. În special în ceea ce privește formarea, va fi necesar să se adapteze și să se promoveze acțiuni de formare în domeniul maritim și al pescuitului care să faciliteze reinnoirea generațiilor în sectorul pescuitului, al acvaculturii și al conchilioculturii;

61. constată lipsa implicării publice în dezvoltarea economiei albastre. Investițiile durabile pe termen lung trebuie să promoveze punerea în aplicare a unor măsuri multidisciplinare pentru a proteja biodiversitatea marină și pentru a oferi cetățenilor noi surse de venit. De asemenea, este important ca publicul să fie implicat în punerea în aplicare a măsurilor strategice și în procesul decizional prin crearea de grupuri de acțiune locală și de diverse alte inițiative;

62. se angajează să promoveze și să sprijine inițiativele participative locale (cum ar fi grupurile de dezvoltare locală înființate de comunitățile locale, grupurile locale de acțiune în domeniul pescuitului etc.) care combină regenerarea resurselor marine cu conservarea mijloacelor de subsistență locale și conservarea tradițiilor și a patrimoniului cultural din zona în cauză, precum și diversificarea și complementaritatea economiei legate de mare. Astfel, trebuie încurajat și recunoscut modelul practicat de grupurile locale de acțiune în domeniul pescuitului, care au implicat societatea și autoritățile locale și regionale în sectorul maritim și al pescuitului pentru promovarea economiei albastre pe teritoriile lor;

63. consideră că ar trebui acordată mai multă atenție campaniilor de informare la nivel regional, național și european pentru, pe de o parte, o mai bună înțelegere de către consumatori a produselor de acvacultură, pescuit și crustaceelor, a beneficiilor acestora și a contribuției lor la securitatea aprovizionării, la securitatea alimentară și la crearea de locuri de muncă, precum și la beneficiile pe termen lung ale acvaculturii, pescuitului și culegerii de crustacee asupra mediului și, pe de altă parte, difuzarea cunoștințelor științifice referitoare la compatibilitatea acvaculturii cu mediul marin și conservarea acestuia.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Actualizarea noii strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei

(2022/C 97/09)

Raportoare:	Jeannette BALJEU (NL-Renew Europe), membră a Consiliului Executiv al provinciei Olanda de Sud
Document de referință:	COM(2021) 350 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Introducere

1. salută, din perspectivă generală, actualizarea strategiei industriale propuse de Comisia Europeană, dar recomandă Comisiei să asigure o legătură mai strânsă cu Pactul verde european și cu angajamentul aferent până în 2050 în favoarea neutralității climatice, prin stabilirea unor obiective concrete pe termen scurt, mediu și lung pe care industria UE ar trebui să le atingă, pentru a contribui la acest obiectiv general. Subliniază că unele aspecte ar trebui clarificate din perspectiva administrațiilor locale și regionale și, ca atare, sunt abordate în prezentul aviz;
2. salută punerea accentului pe ecosistemele industriale și pe rolul de lider în domeniul tehnologiei și subliniază importanța consolidării dimensiunii teritoriale: ecosistemele industriale europene sunt formate din ecosisteme interconectate de inovare regională, cu strategii dinamice de specializare inteligentă, care se bazează pe o abordare ascendentă și au scopul de a stimula inovarea regională, de a contribui la creștere și prosperitate, ajutând regiunile și permițându-le să se concentreze asupra punctelor lor forte. Platformele de specializare inteligentă și parteneriatele facilitează deja cooperarea teritorială între aceste sisteme de inovare regională. Ele vor fi forța motrice a creșterii și a redresării sustenabile în Europa, printr-o cooperare nouă și consolidată la nivelul lanțului valoric strategic. Aceasta va ajuta Europa să dobândească autonomie strategică, iar regiunile și orașele își pot asuma în sfârșit tranziția verde și digitală a industriilor lor;
3. salută în acest sens în special Forumul industrial, la care contribuie în mod activ Comitetul Regiunilor;
4. subliniază necesitatea unei strategii industriale incluzive, care să creeze valoare la nivelul regiunilor europene și care să țină seama de realitatea unică a fiecărei regiuni, cum ar fi, de exemplu, regiunile ultraperiferice; UE are nevoie de un flux de inovații industriale pe întreg teritoriul său. De asemenea, strategia industrială trebuie adaptată la nevoile actuale ale statelor membre, în funcție de nevoile de dezvoltare locale și regionale. În acest scop trebuie depuse mai multe eforturi pentru o mai mare securitate a aprovizionării, reziliență și independență prin diversificarea lanțurilor de aprovizionare;
5. recunoaște intensificarea preocupărilor cu privire la redresarea neuniformă în urma pandemiei în diferite regiuni europene. UE trebuie să își intensifice eforturile pentru a elimina acest decalaj prin sprijinirea întreprinderilor, inclusiv a celor din zonele rurale și mai puțin dezvoltate, digitalizarea industriei și consolidarea sustenabilității acesteia și introducerea unui cadru de reglementare adecvat pentru era digitală și pentru durabilitate; în acest sens, trebuie adoptate abordări legate de ecosisteme bazate pe o perspectivă nu numai industrială, ci și teritorială, care să țină seama de diversitatea teritorială a UE;
6. subliniază că industria se va confrunta cu provocări în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor pachetului „Pregătiți pentru 55” și că autoritățile locale și regionale ar trebui să fie implicate în discuțiile privind modalitățile de asigurare a punerii în aplicare cu succes a propunerilor de infrastructură pentru transportul din surse regenerabile, conducerea autonomă și eventualele măsuri de reconversie profesională;
7. subliniază necesitatea de a consolida abordarea ecosistemică regională, astfel încât să implice în mod eficace actorii-cheie de la nivel local și regional, precum administrațiile, clusterele și organizațiile de cluster, partenerii sociali, precum și instituțiile din domeniul cunoașterii (inclusiv universitățile de științe aplicate cu legături puternice cu IMM-urile). Acest aspect este esențial pentru îmbunătățirea competitivității industriale a multor industrii și pentru stimularea inovațiilor deschise. În plus, CoR ar dori să se acorde o atenție sporită colaborării bilaterale între cluster, stabilirii de noi forme de parteneriate public-privat pentru a aprofunda cooperarea dintre sectorul public și cel privat, și dezvoltării de cluster în economia socială;

8. salută monitorizarea tendințelor industriale și a competitivității, astfel cum a fost anunțată, întrucât Europa trebuie să analizeze și să abordeze dependențele tehnologice și industriale strategice împreună;

9. subliniază necesitatea de a obține indicatori mai buni privind inovarea, aceștia fiind acum axați pe investițiile C&D (și pe resurse) și pe brevete (ceea ce sugerează, parțial, adoptarea inovațiilor). Lipsește o viziune clară asupra reînnoirii economiei și a datelor relevante. Un prim pas ar consta în monitorizarea tipului de investiții de C&I realizate. Ar trebui să se pună accentul în special pe investițiile legate de capacitățile tehnologice, pe infrastructurile tehnologice și pe competitivitate în ceea ce privește dubla tranziție către piețele viitorului;

Întărirea rezilienței pieței unice

10. sprijină urmărirea unei piețe unice funcționale și eforturile continue de abordare a restricțiilor și a barierelor. În acest context, ar trebui să se acorde atenție deosebită condițiilor din regiunile de frontieră și nevoilor lor specifice, în special în ceea ce privește furnizarea de servicii transfrontaliere și libera circulație a lucrătorilor;

11. salută intenția Comisiei de a publica rapoarte strategice anuale și planuri de acțiune privind piața unică; subliniază importanța evidențierii dependențelor din cadrul lanțurilor valorice, înainte de a adopta măsuri și restricții pentru protejarea pieței unice;

12. Grupul operativ pentru asigurarea respectării normelor privind piața unică (SMET) poate fi important, ca un „parcurs” esențial către autonomia strategică. Totuși, CoR ar dori să sublinieze și faptul că o strategie industrială de succes ar trebui, de asemenea, să reflecte diversitatea ecosistemelor regionale și faptul că parcursurile către autonomia strategică se vor dezvolta diferit în ecosisteme diferite;

13. o piață internă funcțională este esențială pentru redresarea după criza provocată de pandemia de COVID-19. Este extrem de important să se prevină restricționarea exporturilor de către statele membre individuale și o nouă închidere a frontierelor în interiorul UE, așa cum s-a întâmplat la începutul epidemiei de coronavirus. Sectorul industrial al UE trebuie să respecte reglementările UE și trebuie să facă față unor concurenți din țări terțe care beneficiază de reglementări comerciale parțial diferite. Subliniază importanța stabilirii reciprocității cerințelor aplicabile sectorului industrial în acordurile comerciale cu țări terțe, astfel încât industria europeană să se bucure de condiții de concurență echitabile pe piața internațională. Finalizarea pieței unice, inclusiv în ceea ce privește serviciile, devine o chestiune din ce în ce mai urgentă;

14. subliniază că piața internă ar trebui să se diversifice și din punctul de vedere al partenerilor, al produselor și al serviciilor, astfel încât UE să poată furniza serviciile și produsele indispensabile locuitorilor săi. Acest lucru îi va crește și reziliența; în această privință, epidemia de coronavirus a demonstrat că creșterea producției în Europa, în special în domeniul dispozitivelor medicale, și, prin urmare, o independență față de piețele externe, este extrem de importantă;

15. consideră că este nevoie de norme privind ajutoarele de stat la nivel național, regional și local, proiectate cu atenție; subliniază importanța unei concurențe loiale în UE și pentru a preveni relocarea întreprinderilor în interiorul UE cu sprijinul statului; CoR este de părere că PIIEC pot fi un vehicul important la nivelul lanțurilor valorice pentru care piața nu poate oferi inovații disruptive de una singură. De asemenea, PIIEC vor sprijini instituirea unor noi forme flexibile de parteneriate public-privat. În acest sens, CoR evidențiază importanța participării statelor membre, a IMM-urilor și a autorităților locale și regionale (ALR);

16. consideră că explorarea avantajelor unei propuneri legislative pentru reglementarea principalelor servicii pentru întreprinderi, sprijinită de standarde armonizate, este extrem de importantă, întrucât dubla tranziție presupune, de asemenea, noi modele de afaceri și trecerea de la produsele deținute la serviciile livrate;

17. își exprimă interesul față de propunerea unui regulament pentru a aborda efectele de denaturare ale subvențiilor externe, care să asigure că vor fi verificate și abordate în mod corespunzător subvențiile cu efecte de denaturare acordate de guvernele țărilor terțe întreprinderilor care doresc să achiziționeze o întreprindere din UE sau să liciteze în cadrul procedurilor de achiziții publice;

18. evidențiază importanța analizării modalităților de a aborda efectele de denaturare asupra clusterelor, pe care le provoacă achiziționarea de către investitorii susținuți de stat a întreprinderilor inovatoare (necotate la bursa de valori) esențiale pentru clusterelor respective;

19. încurajează Comisia Europeană să aplice principiul reciprocității în acordurile comerciale. Întreprinderilor din țări care nu sunt semnatare ale acordului plurilateral privind achizițiile publice nu li se va permite să participe la achiziții publice europene;

20. afirmă necesitatea și beneficiile unei colaborări transregionale în jurul acestor clustere;
21. subliniază că ALR-urile sunt importante pentru instituirea unei colaborări industriale pe scară largă între clustere, menită să consolideze lanțurile valorice europene;
22. subliniază rolul avut în vedere pentru ALR-uri în governanța pieței unice și în asigurarea respectării normelor privind piața unică în general, contribuția acestora fiind esențială pentru punerea eficace în aplicare a normelor privind piața unică;
23. se pronunță împotriva concurenței neloiale dintre clusterelor europene prin intermediul ajutoarelor de stat acordate de statele membre sau de autoritățile locale și regionale. Îndeamnă la reducerea la minimum a diferențelor dintre cuantumurile ajutoarelor de stat pe care autoritățile locale și regionale le pot oferi prin crearea unor condiții de concurență echitabile în cadrul Orientărilor privind ajutoarele regionale;
24. salută viziunea potrivit căreia standardele sunt unul dintre instrumentele esențiale pentru punerea în aplicare a strategiei, însă subliniază că toate părțile interesate ar trebui să fie implicate în consultare, pentru a crea aceste instrumente;
25. subliniază importanța unei concurențe loiale în UE și pentru a preveni relocarea întreprinderilor în interiorul UE cu sprijinul statului; în special, concurența loială presupune ca întreprinderilor să li se permită să își ofere produsele pe întreaga piață europeană numai dacă respectă standardele de mediu și de siguranță aplicabile;

Consolidarea dimensiunii IMM-urilor în strategia industrială

26. salută Raportul anual al Comisiei privind IMM-urile europene 2020-2021 și este de acord că lipsa competențelor necesare și a accesului la finanțare reprezintă principalele bariere din calea digitalizării activităților IMM-urilor;
27. salută recunoașterea rolului IMM-urilor din Europa, precum și intenția Comisiei de a le ajuta să se extindă și să atragă lucrători calificați. Acest lucru necesită, la rândul său, un mediu favorabil întreprinderilor și investiții necesare în competențele și formarea lucrătorilor (de exemplu, cunoștințe TIC și/sau manageriale de nivel intern), precum și condiții de muncă decente. CoR solicită să fie sprijinite IMM-urile să elaboreze o strategie digitală sau un plan de acțiune, folosind instrumente financiare din fondul InvestEU și în ceea ce privește riscurile de solvabilitate care afectează IMM-urile;
28. observă că digitalizarea IMM-urilor poate să varieze semnificativ în interiorul statelor membre și între acestea, precum și de la o localitate sau o regiune la alta. Pentru a elimina acest decalaj digital, sprijinul pentru IMM-uri trebuie să fie adaptabil, bine proiectat și ținut pentru nevoile specifice ale acestora, să se bazeze pe dezvoltarea locală și regională durabilă și să ofere un sprijin adaptat celor din zonele rurale și mai puțin dezvoltate;
29. subliniază necesitatea de a realiza investiții în infrastructuri de testare și de validare precum centrele de testare Industrie 4.0, fabrici-pilot și centre de inovare digitală. Aceasta poate ajuta întreprinderile și mai ales IMM-urile să transforme mai rapid inovațiile în produse pregătite pentru a fi comercializate;
30. sugerează intensificarea colaborării dintre Comitetul European al Regiunilor și Comisia Europeană, mai ales cu rețeaua regiunilor europene întreprinzătoare, în vederea sprijinirii antreprenoriatului și a tranziției industriale la nivel local și regional. S-ar putea pune, de asemenea, accentul pe o mai bună legiferare și pe o mai bună punere în aplicare a politicilor UE, în cadrul platformei „Pregătiți pentru viitor”. Scopul ar fi îmbunătățirea mediului favorabil afacerilor, pregătind totodată întreprinderile pentru provocările viitoare;
31. salută instituirea unor consilieri de sustenabilitate, care să furnizeze consiliere specifică IMM-urilor;

32. salută explorarea avantajelor unei propuneri legislative pentru reglementarea principalelor servicii pentru întreprinderi, pe baza unor standarde armonizate. În special, CoR așteaptă cu interes standardele de servicii anunțate și subliniază că acestea ar putea contribui la depășirea dificultăților în furnizarea de servicii transfrontaliere. ALR sunt afectate de notificările insuficiente (astfel cum sunt menționate în raportul anual privind piața unică ce însoțește comunicarea) și de incertitudinea juridică, aceasta fiind o consecință a hotărârii CJUE din 2018 privind planificarea zonală;

33. regretă că obiectivul de investiții în C&D&I de 3 % din PIB este încă departe de a fi atins. În timp ce unele state membre ating acest nivel, altele sunt sub 1 %. Aceste diferențe frânează capacitatea globală a UE ca bloc, menținând-o în urma SUA, a Japoniei și a Chinei;

34. consideră că viitoarea punere în aplicare a Spațiului european de cercetare este o oportunitate de a crea mai multe sinergii la toate nivelurile de guvernare, pentru a sprijini tranziția industrială prin investiții sporite în cercetare și prin politici de inovare localizată;

35. dubla tranziție impune ca industria și forța de muncă pe care o utilizează să se adapteze și să se schimbe în funcție de o nouă realitate; prin urmare, solicită Comisiei să includă în agenda sa pentru competențe în Europa o abordare bazată pe realitatea zonei pentru sectoarele afectate de aceste tranziții; aceasta presupune, printre altele, conceperea de stimulente pentru a promova creșterea productivității forței de muncă prin utilizarea tehnologiilor de sprijin (cum ar fi realitatea augmentată și realitatea virtuală) și pentru reconversia forței de muncă din industriile puternic afectate de schimbările tehnologice, cum ar fi industria autovehiculelor;

Adăugarea unei dimensiuni teritoriale la ecosistemele industriale

36. salută evaluarea adaptată a necesităților celor 14 ecosisteme industriale europene care evidențiază decalaje în materie de investiții și opțiuni pentru sprijin în materie de politici, precum și studiul de caz privind provocarea în materie de decarbonizare a sectorului oțelului ⁽¹⁾; propune ca această analiză să fie completată de o evaluare a evoluțiilor pieței muncii și a nevoilor în materie de competențe;

37. își reiterează solicitarea de a consolida dimensiunea teritorială în strategia industrială actualizată, astfel încât regiunile și orașele, adică administrațiile care sunt cele mai apropiate de cetățeni și de ecosisteme, să își asume răspunderea pentru dubla tranziție ecologică și digitală a industriei lor, luând în considerare și necesitatea formării continue și a actualizării competențelor de care vor avea nevoie lucrătorii, expuși sau nu riscului de excluziune ca urmare a tranziției ⁽²⁾. Mai ales în faza de redresare, o politică industrială localizată este esențială, întrucât industria și dezvoltarea regională sunt strâns legate;

38. reiterează faptul că autoritățile regionale și locale au competențe importante în domenii de politică ce au impact asupra dezvoltării industriale. ALR-urile pot mobiliza o gamă variată de instrumente pentru a permite punerea în aplicare a unei strategii cuprinzătoare și ambițioase pentru politica industrială a UE, menită să asigure reziliența economică într-o perioadă de schimbări structurale; solicită Comisiei să includă nivelul local și regional în viitoarea proiectare a noii strategii industriale a UE ⁽³⁾;

39. evidențiază necesitatea unui pilon social puternic în mutațiile industriale, pentru a aborda în mod adecvat consecințele sociale ale schimbărilor structurale și pentru a permite regiunilor afectate în mod deosebit de pandemie să se redreseze din punct de vedere economic și social;

40. subliniază că dimensiunea regională poate fi consolidată cel mai bine prin folosirea unor strategii regionale de specializare inteligentă ca model de cooperare interregională; salută ideea dezvoltării suplimentare a conceptului de specializare inteligentă prin adăugarea „obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite” ca un al patrulea element (S4);

⁽¹⁾ Avizul Comitetului European al Regiunilor pe tema „Industria siderurgică: conservarea unor locuri de muncă și a unei creșteri durabile în Europa” (COR-2016-01726-00-01).

⁽²⁾ Avizul CoR pe tema „O nouă strategie industrială pentru Europa” (COR-2020-01374-00-00), punctul 4.

⁽³⁾ Avizul CoR pe tema „O nouă strategie industrială pentru Europa” (COR-2020-01374-00-00), punctul 6.

41. remarcă potențialul deosebit al cooperării interregionale și al noului său instrument I3, inclusiv pentru conectarea regiunilor care se confruntă cu cele mai mari provocări în ceea ce privește „dubla tranziție” cu alte regiuni, pentru a contribui la lanțurile valorice interregionale și la coeziune. Utilizarea sporită a acestui instrument, precum și posibilele instrumente suplimentare pot sprijini colaborarea interregională pentru consolidarea lanțurilor valorice europene. Rețelele europene, precum Inițiativa Vanguard, pot sprijini acest proces. CoR consideră că este extrem de important să se facă referire la strategiile de specializare inteligentă, în calitate de cadru și instrument pentru modernizarea industrială și pentru conceptul de inovare deschisă. CoR consideră că RIS3 trebuie aliniat la dezvoltarea parcursurilor de tranziție, întrucât strategiile S3 vizează, de asemenea, sprijinirea accelerării dublei tranziții;

42. subliniază cât de important este să se coordoneze multitudinea de noi inițiative ale UE din partea diferitelor servicii ale Comisiei care vizează sprijinirea transformării industriale. Obiectivele stabilite în strategia „Pregătiți pentru 55” pentru creșterea sustenabilității sunt ambițioase și trebuie să fie sprijinite de industrie prin măsuri concrete în vederea atingerii obiectivului de neutralitate climatică până în 2050. CoR propune derularea unui dialog strategic, condus de Comisia Europeană, privind corelarea ecosistemelor industriale cu ecosistemele de inovare regională. Scopul ar consta în promovarea guvernantei pe mai multe niveluri și în asigurarea unei coordonări sporite. Integrarea diferitelor inițiative de la nivelul UE în toate nivelurile de guvernare ar fi esențială.

Abordarea problemei dependențelor: punerea în practică a autonomiei strategice deschise

43. salută eforturile Comisiei Europene de a analiza în continuare dependențele și capacitățile strategice ale UE, printr-o evaluare aprofundată a mai multor domenii tehnologice și industriale strategice; salută eforturile de a identifica măsurile de consolidare a poziției UE în cadrul lanțurilor valorice globale; constată că „ecosistemele naturale” acoperă mai multe sectoare, mai ales la nivel regional, și fac parte dintr-o rețea. Există „fluxuri” europene, inclusiv sub forma lanțurilor valorice și de producție interregionale, care au nevoie de sprijin din partea Comisiei Europene;

44. salută atenția suplimentară acordată autonomiei strategice, însă subliniază că, după cum reiese din documentul neoficial elaborat de Spania și Țările de Jos, autonomia strategică nu implică izolaționism sau protecționism economic. Aceasta implică o reziliență și o interdependență sporite, prin acțiuni raționale și adaptate legate de dependențe asimetrice. CoR subliniază că, în unele lanțuri valorice strategice, Europa trebuie să își intensifice eforturile de deschidere și de facilitare a fluxurilor de importuri;

45. sprijină revizuirea dependențelor strategice, în special a celor care afectează în mod deosebit IMM-urile. În plus, sprijină acțiunile consolidate pentru a ajuta IMM-urile să combată perturbările și vulnerabilitățile sau să se diversifice prin conectarea lor cu noi parteneri locali și transfrontalieri;

46. își exprimă entuziasmul cu privire la dezvoltarea unui ghid/instrument de identificare a dependențelor strategice și de abordare a acestora prin achiziții publice;

Accelerarea dublei tranziții

47. subliniază importanța noilor modele de afaceri care contribuie la accelerarea dublei tranziții și, prin urmare, importanța unor concepte precum SOLVIT, ajutând întreprinderile cu soluții pragmatice pentru comerțul transfrontalier și prin facilitarea accesului la finanțare;

48. îndeamnă Comisia Europeană să instituie un mecanism de evaluare și prevenire a preluării de întreprinderi în sectoare de importanță vitală sau strategică pentru economia europeană, acordând o atenție deosebită întreprinderilor mai mici, adesea necotate la bursă, care sunt esențiale pentru ecosistemele regionale de inovare și antreprenoriat;

49. solicită ca regiunile și orașele să sprijine în continuare alianțele industriale în domenii strategice, care ar trebui să includă întreprinderile nou-înființate și IMM-urile, și propunerea de lansare a unor noi alianțe industriale. Aceste alianțe ar fi în domeniul lansatoarelor spațiale, al avioanelor cu zero emisii, al tehnologiei cloud și al procesoarelor și semiconductoarelor. CoR arată că există doi factori care conduc la succesul alianțelor: 1) guvernanta și necesitatea angajamentului din partea tuturor părților interesate și, în special, 2) guverne naționale, regionale și locale care să asigure funcționarea alianțelor;

50. salută faptul că Comisia, împreună cu industria, autoritățile publice, partenerii sociali și alte părți interesate, a creat căi de tranziție, începând cu turismul și industriile mari consumatoare de energie, pentru a înțelege mai bine domeniul de aplicare, costurile și condițiile măsurilor necesare pentru a însoți dubla tranziție a principalelor ecosisteme, conducând la un plan de acțiune pentru competitivitatea durabilă;

51. subliniază din nou importanța tranziției către o economie circulară, pentru o industrie sustenabilă și competitivă. Nu numai că circularitatea este esențială pentru atingerea obiectivelor climatice și a obiectivelor de dezvoltare durabilă, ci ea ajută industria să concureze la nivel global și ar putea constitui un element important al autonomiei strategice. Prin utilizarea circulară și frugală a unor materii prime și produse rare (și strategice), dependențele asimetrice pot fi limitate, iar autonomia poate fi consolidată⁽⁴⁾. Întrucât economia circulară reprezintă un impuls pentru lanțurile de aprovizionare mai scurte din punct de vedere geografic și afectează aproape toate tipurile de clustere și de industrii, dimensiunea teritorială și regională a ecosistemelor industriale este un element esențial al unei strategii industriale de succes, care vizează autonomia strategică. Având în vedere că numeroase IMM-uri nu sunt pregătite pentru această tranziție, în pofida eforturilor constante de a transforma modelele economice și de afaceri tradiționale, Comisia poate contribui la îmbunătățirea tranziției circulare. Acest lucru s-ar putea face, de exemplu, cu o piață unică pentru deșeuri și cu sprijin pentru modificarea operațiunilor de afaceri ale celor mai multe IMM-uri, care nu sunt lidere în domeniul inovării;

52. subliniază necesitatea de a se pune accentul pe sectoarele și pe domeniile în care se pot aduce cele mai mari contribuții la atingerea ambițiilor climatice. Acest lucru s-ar întâmpla mai ales în cazul industriei energointensive și al marilor clustere industriale, precum și în lanțurile de producție în care sunt integrate acestea. De asemenea, accentul asupra lanțurilor de producție ar fi în beneficiul IMM-urilor din industrie, acestea făcând deseori parte din lanțul de producție din jurul marilor întreprinderi. Aceasta va maximiza impactul asupra ambițiilor climatice. Industria este extrem de importantă, ca bază a piețelor regionale ale muncii din regiunile industriale. Aceasta înseamnă că tranziția industriei la un model sustenabil de afaceri este esențială, inclusiv din perspectiva ocupării forței de muncă și a unei tranziții incluzive la o economie sustenabilă și digitală;

53. subliniază că este esențial ca noul model industrial să caute soluții pentru a proteja locurile de muncă, în special în sectoarele puternic afectate de tranziția ecologică, cum ar fi cel al autovehiculelor, el fiind unul dintre principalii vectori ai economiei europene. Pentru a nu afecta ocuparea forței de muncă, tranziția ecologică impusă produselor din sectorul autovehiculelor trebuie să se desfășoare în mod flexibil și acordând timp suficient, în condiții de neutralitate tehnologică și prin sprijin financiar european acordat regiunilor afectate; acesta este necesar și pentru ca fabricile, furnizorii și centrele de producție să se poată adapta, pentru a asigura competitivitatea centrelor de producție existente și a putea adapta locurile de muncă;

54. subliniază că accesul la surse de energie electrică fiabile și la prețuri accesibile este esențial pentru competitivitatea industriei europene. Acest lucru necesită consolidarea capacităților de producție pe baza unor surse complet regenerabile. Atunci când se calculează viabilitatea economică a surselor de energie, trebuie luate întotdeauna în considerare costurile totale, și anume costurile egalizate ale întregului ciclu de viață al producerii de energie, costurile de sistem și costurile externe;

55. solicită o concepție amplă și incluzivă asupra creșterii economice, inclusiv în ce privește sexul, rasa, genul, limba, religia, opinia politică și circumstanțele personale și sociale, întrucât toți avem nevoie de talentele pe care le poate oferi Europa. Subliniază că femeile continuă să fie grav subreprezentate în funcțiile de conducere din întreprinderi și solicită întreprinderilor să facă din paritatea de gen la toate nivelurile de conducere o parte integrantă a principiului lor corporativ fundamental. Întreprinderile diversificate au mai mult succes decât întreprinderile care nu sunt reprezentative pentru societatea în care își desfășoară activitatea;

56. subliniază că trebuie revizuit fundamental cadrul Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, pentru a determina cum poate fi sprijinită mai eficient transformarea treptată a industriilor mari consumatoare de energie și dependente de comerțul exterior în procese cu emisii scăzute de CO₂ sau neutre din punctul de vedere al emisiilor de CO₂. De asemenea, programele de finanțare europene și naționale trebuie să dispună de resurse suficiente și trebuie să poată fi combinate între ele;

57. subliniază necesitatea asigurării unui echilibru între dinamica modificării, care este necesară pentru dubla tranziție, pe de o parte, și predictibilitatea cadrului de reglementare (mai ales pentru IMM-uri și pentru angajați), pe de altă parte. De asemenea, CoR subliniază că o tranziție incluzivă necesită utilizarea de fonduri pentru (re)formarea forței de muncă în ceea ce privește noi competențe la nivel regional și în cadrul mai multor sectoare. Scopul ar fi acela de a evita atât „blocarea” angajaților în sectoarele în care lucrează, cât și nevoia de a se muta în alte regiuni pentru a lucra;

(4) Avizul pe tema „Planul de acțiune privind materiile prime critice” (CDR-2021-04292-00-01).

58. menționează că aceasta înseamnă, de asemenea, că dubla tranziție trebuie să fie sprijinită de tranziția la o economie care să ia în considerare fenomenul îmbătrânirii populației și de inovațiile necesare pentru a-i include pe toți cetățenii în dubla tranziție;
59. CoR salută dezvoltarea de indicatori și ar dori să sublinieze faptul că competitivitatea pe termen lung, inclusiv reziliența, rezultă din tranziții mai rapide. Prin urmare, indicatorii ar trebui să măsoare viteza cu care are loc dubla tranziție și obstacolele în calea acesteia, nu competitivitatea în general;
60. atrage atenția Comisiei Europene asupra rolului important al autorităților locale și regionale și al agențiilor de dezvoltare regională în accelerarea dublei tranziții prin sprijinirea IMM-urilor digitale și ecologice; îndeamnă Comisia să adopte principiul „Gândeți la scară mică, acționați la nivel regional”.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Raportul Comisiei Europene privind politica în domeniul concurenței pentru anul 2020

(2022/C 97/10)

Raportor:	domnul Tadeusz TRUSKOLASKI (PL-AE), primarul orașului Białystok
Document de referință:	COM(2021) 373 final

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Introducere

1. consideră că piața unică europeană (JRE) este una dintre cele mai mari realizări ale Uniunii Europene (UE) și că politica UE în domeniul concurenței vizează menținerea unei economii de piață deschise, cu o concurență liberă, loială și efectivă, care să asigure condiții propice pentru o alocare eficientă a resurselor și promovarea inovării;
2. apreciază eforturile depuse până în prezent de Comisia Europeană (CE) și de Parlamentul European (PE) pentru a institui o politică clară, transparentă și eficace a UE în domeniul concurenței;
3. subliniază că reconcilierea normelor UE în materie de concurență cu politicile sale industriale, digitale, de mediu, climatice, sociale și în materie de comerț internațional este esențială pentru a asigura condiții de concurență echitabile în toate sectoarele și, pe această cale, pentru a garanta competitivitatea la nivel mondial, contribuind astfel la dezvoltarea IMM-urilor;
4. salută Regulamentul (UE) 2019/452 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune, precum și Cartea albă a CE referitoare la stabilirea unor condiții de concurență echitabile în ceea ce privește subvențiile străine;
5. este de acord cu afirmațiile care subliniază accesul limitat al consumatorilor la informații online complete cu privire la produse și servicii, din cauza numărului limitat de ecosisteme și platforme digitale disponibile și a disponibilității limitate a traducerilor în limbile naționale;
6. salută atenția acordată de Comisie inițiativei „Proiecte importante de interes european comun” (PIIEC);
7. subliniază că obiectivele politicii UE în domeniul concurenței ar trebui să țină seama în special de nevoile IMM-urilor, inclusiv ale celor din zonele rurale și mai puțin dezvoltate, și să creeze condiții de concurență corecte și echitabile, în beneficiul tuturor cetățenilor UE;
8. subliniază că eforturile de îmbunătățire a politicii UE în domeniul concurenței au o importanță deosebită pentru autoritățile locale și regionale, deoarece egalitatea de tratament între întreprinderi reprezintă un aspect esențial și una dintre priorități în ce privește funcționarea pieței interne;

Competitivitatea UE și ajutorul acordat întreprinderilor în contextul pandemiei

9. consideră că orice ajutor acordat ca urmare a pandemiei de COVID-19 trebuie acordat numai întreprinderilor care se confruntă cu un impact financiar imediat al pandemiei, ceea ce face ca activitatea lor economică să devină nerentabilă;
10. subliniază că de măsurile financiare temporare de răspuns la pandemie nu ar trebui să beneficieze întreprinderile nerentabile care refuză angajamentul în legătură cu obiectivele climatice ale UE, se află în proces de faliment, de restructurare majoră sau necesită o restructurare – dacă aceste procese fuseseră deja inițiate înainte de începutul pandemiei;

11. atrage atenția asupra liniilor generale ale unei reforme globale a impozitului pe profit, adoptată de cadrul incluziv al OCDE/G20 în octombrie 2021. Invită Comisia să propună, imediat după încheierea negocierilor, măsuri concrete pentru punerea în aplicare a noilor norme în UE, și îndeamnă să se depună eforturi pentru a dezvolta în continuare legislația fiscală globală, care să țină seama de întreprinderile de toate dimensiunile;
12. recunoaște că ajutorul public ar trebui conceput și acordat într-un mod transparent și responsabil din punct de vedere social, economic și ecologic;
13. salută restricțiile deja instituite de Comisie în ceea ce privește, printre altele, plata dividendelor, a primelor sau răscumpărarea acțiunilor întreprinderilor care beneficiază de ajutor;
14. încurajează crearea unor mecanisme care să faciliteze funcționarea în perioadele de încetinire a creșterii economice ca urmare a unor crize economice și de altă natură (ca în cazul pandemiei de COVID-19), dar să reducă cota de finanțare directă, care perturbă în mod artificial relațiile de pe piață;
15. atrage atenția că perturbarea condițiilor de operare cauzată, printre altele, de diferite tipuri de situații de criză incită întreprinderile să reorganizeze piața într-un mod care contravine principiilor politicii UE din domeniul concurenței, ceea ce duce, de exemplu la încheierea unor acorduri cu privire la volumul de producție și/sau în vederea creșterii rentabilității, lucru care este însă interzis în temeiul normelor UE în materie de concurență, consecința ultimă fiind transferul costurilor crizei asupra consumatorilor;
16. subliniază că obiectivul principal, chiar și în condiții de criză, rămâne garantarea faptului că consumatorii beneficiază de piețe competitive, ceea ce nu este posibil decât dacă acestea oferă prețuri echitabile și o gamă largă de produse de înaltă calitate;
17. consideră că asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi în cadrul pieței unice europene este esențială în special pentru IMM-uri, inclusiv pentru procesul de inovare, dezvoltarea de noi tehnologii ecologice și crearea de locuri de muncă durabile în UE;
18. invită CE să monitorizeze utilizarea și repartizarea diferitelor fonduri puse la dispoziție de UE ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19, inclusiv prin intermediul planurilor naționale de redresare și reziliență ale statelor membre, care trebuie să respecte normele UE în materie de concurență și ajutoare de stat;
19. se așteaptă la acțiuni ex ante în ce privește strategiile pentru situații de criză; planificarea politicii în domeniul concurenței trebuie să fie coerentă și consecventă într-un orizont decizional pe termen lung;

Noi domenii ale pieței europene

20. salută propunerea CE de act legislativ privind piețele digitale (DMA) și subliniază necesitatea urgentă de a crea un mediu de afaceri echitabil pentru furnizorii comerciali dependenți de controlorii fluxului de informație (*gatekeepers*), pentru a asigura concurența liberă și în mediul online;
21. invită CE, statele membre și regiunile să își intensifice eforturile de promovare a transferului de tehnologie, pentru a sprijini construirea unor lanțuri de valori ale UE și pentru a maximiza utilizarea capitalului disponibil; regiunile mai puțin dezvoltate, periferice, ultraperiferice și insulare ar trebui să beneficieze de un sprijin special;
22. subliniază că digitalizarea este deosebit de importantă pentru IMM-uri, deoarece oferă acces la piețe mai mari și elimină problemele teritoriale cauzate de dezavantajele geografice; ar trebui să se acorde fonduri UE pentru ca IMM-urile, în special cele din zonele rurale și din zonele mai puțin dezvoltate, să-și poată digitaliza activitățile. De asemenea, IMM-urile ar trebui să primească informații cu privire la oportunitățile de la nivelul UE în materie de digitalizare. ALR ar putea juca un rol esențial în diseminarea acestor informații;
23. consideră că dezvoltarea UE în direcția transformării digitale necesită luarea de măsuri împotriva structurilor monopoliste;
24. atrage atenția asupra importanței deosebite a interzicerii abuzului de poziție dominantă (articolul 102 din TFUE), atât pentru entitățile externe, cât și pentru cele din UE; acest aspect este și mai important în noile domenii slab formalizate și monitorizate ale pieței, aflate în plină dezvoltare;

25. subliniază că sancțiunile financiare aplicate în cazul încălcării condițiilor de concurență sunt doar o parte a soluției; în special, noul Act legislativ privind piețele digitale trebuie să determine controlorii fluxului de informație să înceteze practicile ilegale pentru a obține un avantaj competitiv; critică faptul că acele costuri cauzate de sancțiunile în materie de concurență sunt transferate consumatorilor, ducând, în cele din urmă, la o situație ale cărei unice victime sunt cetățenii UE;

26. subliniază că Direcția Generală Concurență din cadrul Comisiei Europene are propria sa Direcție pentru afaceri digitale, care, în ultimii ani, a efectuat mai multe anchete sectoriale (de exemplu, ancheta din sectorul comerțului electronic și ancheta din sectorul internetului obiectelor pentru consumatori), care au condus, între altele, la propunerea legislativă pentru un Act legislativ privind piețele digitale; se așteaptă ca Direcția Generală Concurență să țină seama de rezultatele anchetelor antitrust în punerea în aplicare a Actului privind piețele digitale;

27. este de acord cu opinia PE, potrivit căreia resursele actuale ale Direcției Generale Concurență (DG COMP) sunt insuficiente în raport cu volumul de muncă și cu provocările existente;

28. recunoaște provocarea pe care o reprezintă elaborarea și punerea în aplicare a politicii în domeniul concurenței, în special în domeniul pieței digitale, unde se desfășoară concentrarea, agregarea și utilizarea datelor pe piețe cu prețuri zero și se utilizează algoritmi iliciți de stabilire a prețurilor, în special de către platformele mari; în acest sens, își exprimă satisfacția că Actul legislativ privind piețele digitale urmărește, printre altele, să garanteze că serviciile și produsele oferite de o platformă de control al fluxului de informații sunt tratate la fel ca serviciile și produsele similare oferite de terți pe platforma de control al fluxului de informații, garantând astfel libera concurență;

29. se așteaptă ca CE să depună eforturi în vederea adaptării registrului organizațiilor de lobby care solicită soluții digitale specifice în numele entităților din afara UE și pentru o mai mare transparență a surselor lor de finanțare;

30. salută evaluarea de către CE a necesității unor noi instrumente pentru a asigura eficacitatea politicii UE în domeniul concurenței, astfel de instrumente fiind deosebit de utile în special în noile domenii de piață care abia se conturează și care sunt prea puțin descrise;

31. este de acord cu observația că consumatorii au prea puțin control asupra propriilor date și asupra identității lor digitale, cu atât mai mult cu cât majoritatea furnizorilor de servicii digitale impun acordarea consimțământului fără a lăsa consumatorilor vreo altă opțiune, dacă nu doresc să își piardă accesul la anumite servicii.

32. încurajează CE să elaboreze o legislație care să oblige deținătorii de date să șteargă datele dacă consumatorii nu le-au utilizat serviciile timp de o anumită perioadă (de exemplu, un an);

33. își exprimă sprijinul pentru acțiunile în favoarea serviciilor de interes economic general (SIEG), care rămân esențiale pentru supraviețuirea multor comunități din Europa, în special în regiunile izolate, îndepărtate sau periferice ale Uniunii;

34. subliniază că, în domeniul serviciilor financiare, s-au dezvoltat unele structuri de oligopol și că unele mari companii din domeniul tehnologiei au devenit actori importanți pe piața serviciilor financiare; ca atare, se impun măsuri de control și asigurarea securității consumatorilor; în acest sens, subliniază importanța aplicării articolului 102 din TFUE și în cazul serviciilor online, astfel încât micii furnizori din orașe și regiuni care își oferă online serviciile/produsele să nu sufere un dezavantaj concurențial;

35. solicită CE să revizuiască Directiva privind creditul de consum, deoarece protecția consumatorilor este insuficientă la ora actuală, iar accesul publicului la informații de sensibilizare cu privire la impactul diversilor factori asupra variabilității produselor este prea scăzut;

36. îndeamnă Comisia să investigheze clauzele și practicile neloiale utilizate în contractele încheiate cu consumatorii, în special de sectorul bancar, întrucât acest sector, în pofida importanței sale substanțiale, trebuie tratat ca și alte sectoare ale pieței;

37. subliniază necesitatea de a proteja contribuabilii și clienții băncilor de povara salvării sistemului financiar;

Politica UE în domeniul concurenței în raport cu țările terțe

38. se alătură apelului PE la consolidarea instrumentelor de apărare comercială pentru a combate practicile comerciale neloiale și a proteja competitivitatea industriei europene;

39. se așteaptă la măsuri legate de cele două direcții de urmat de către politica UE în domeniul concurenței, astfel încât, în cadrul pieței unice europene, să se garanteze libertățile și mecanismele de combatere a concentrărilor, inclusiv a creării de monopoli, precum și atingerea unui echilibru între puterea de piață a cumpărătorilor și cea a vânzătorilor; în schimb, în raport cu țările terțe, trebuie aplicate mecanisme echivalente cu modelele de promovare a exporturilor (de exemplu, din China sau Statele Unite);

40. atrage atenția asupra faptului că lupta împotriva monopolizării pieței europene trebuie să fie la fel de puternică în cazul entităților din UE și a celor din afara UE; în prezent, mai ales în domeniul comerțului electronic, există numeroase disfuncționalități, care rezultă din monopolizarea tehnologiilor digitale de vârf de către corporațiile americane și chineze;

41. se așteaptă ca politica industrială să fie dezvoltată în așa fel încât să reprezinte un instrument de convergență a regiunilor și să sprijine o realocare spațială eficientă a resurselor, fără a denatura concurența;

42. invită Comisia să atragă atenția asupra rolului întreprinderilor străine deținute de stat, care sunt sprijinite și subvenționate de guvernele lor într-un mod pe care normele privind piața unică a UE îl interzic entităților din UE;

43. solicită un tratament egal al partenerilor comerciali ai UE; prin urmare, se așteaptă ca Comisia să oficializeze normele care garantează aceleași condiții de acces pe piață, în materie de concurență sau de ajutor de stat; orice încălcare a condițiilor ar trebui să implice suspendarea schimburilor bazate pe reguli speciale, astfel încât amenințarea cu sancțiuni să reprezinte un stimulent eficace;

44. constată că măsurile actuale în favoarea concurenței confirmă faptul că entitățile din afara UE nu respectă aceleași norme, beneficiind, printre altele, de un sprijin guvernamental puternic, inclusiv de sprijin financiar; această situație impune flexibilizarea legislației europene din domeniul concurenței, în special în ce privește ajutoarele de stat, întrucât ea nu ține seama într-o măsură suficientă de natura concurenței cu care trebuie să se confrunte întreprinderile europene în țările terțe în care nu sunt respectate aceleași norme;

45. solicită consolidarea lucrărilor privind politica comercială a UE, mai degrabă decât urmărirea altor piețe, precum cea a SUA, întrucât formula actuală este în concordanță cu convingerile cetățenilor UE și cu tradițiile în materie de antreprenoriat; UE trebuie să își consolideze politica comercială pentru a fi mai asertivă în ceea ce privește reciprocitatea accesului pe piață și controlul subvențiilor pentru industrie;

46. încurajează extinderea modelului de control al concentrărilor de capital; merită atrasă atenția asupra expansiunii lor tot mai marcate, care duc nu numai la apariția unor monopoli pe piață, ci și la creșterea gradului de ocupare a pieței, atât pe plan vertical, cât și orizontal, ceea ce are un impact negativ asupra deconcentrării lanțurilor valorice;

47. atingerea obiectivelor de combatere a inegalităților sociale și a crizei climatice, ridicarea standardelor de mediu, îmbunătățirea implementării obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU, punerea în aplicare a politicilor din domeniul climei și de protecție a consumatorilor necesită măsuri care să abordeze fără ezitare orice încălcare a condițiilor aplicabile, cum ar fi condițiile de producție, de ocupare a forței de muncă sau de mediu, de către furnizorii din afara UE;

Viitorul politicii UE în domeniul concurenței

48. subliniază că dispozițiile Acordului comercial și de cooperare dintre UE și Regatul Unit care reglementează supravegherea ajutoarelor de stat și a subvențiilor impun ambelor părți restricții semnificative în ceea ce privește subvențiile publice; deși legislația UE în materie de concurență continuă să stabilească standarde pentru condiții de concurență echitabile în virtutea acestor dispoziții, articolele 3.4.2 și 3.5 din acord prevăd că anumite tipuri de subvenții nu trebuie acordate de către părți dacă au sau ar putea avea un efect „semnificativ” asupra comerțului sau investițiilor dintre părți; invită, prin urmare, Comisia să monitorizeze îndeaproape respectarea de către Regatul Unit a acestor dispoziții pentru a evita orice dumping sub formă de subvenții din partea Regatului Unit;

49. pledează pentru o acțiune mai radicală împotriva boicotării, falsificării și imitării în scopuri de comercializare frauduloasă a produselor și serviciilor statelor membre pe piața mondială; IMM-urile trebuie să beneficieze de un sprijin clar din partea instituțiilor europene pe piețele externe;

50. atrage atenția asupra necesității unei delimitări clare între obiectivele politicii în domeniul concurenței, care ar trebui aplicată înainte de toate pe piața unică europeană, și o politică industrială orientată către sprijinirea actorilor care concurează pe piața mondială;

51. consideră că acțiunile pe termen lung din cadrul politicii UE în domeniul concurenței ar trebui să consolideze reziliența lanțurilor valorice pentru a reduce dependența de entitățile din țările terțe, iar în cazul în care acest lucru nu este posibil, pentru a garanta un grad ridicat de diversificare a furnizorilor;

52. subliniază că normele UE în materie de concurență și ajutoare de stat trebuie să fie coerente cu Pactul verde european, cu Strategia digitală a UE, cu Pilonul european al drepturilor sociale și cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU; subliniază că statele membre continuă să fie responsabile pentru stabilirea mixului lor energetic, dar regretă că o serie de state membre nu condiționează ajutoarele de stat de astfel de obiective;

53. salută faptul că studiul recent comandat de Comisie privind tendințele pieței în domeniul asistenței medicale și al locuințelor sociale și privind implicațiile în materie de ajutoare de stat, realizat în contextul unei evaluări în curs a pachetului privind serviciile de interes economic general (SIEG) din 2012 cu privire la asistența medicală și locuințele sociale ⁽¹⁾, preia în mare măsură solicitările formulate de CoR în avizul său din octombrie 2016 privind ajutoarele de stat și serviciile de interes economic general ⁽²⁾, în special în ce privește următoarele două puncte: (1) plafonul *de minimis* de 500 000 EUR este atins cu ușurință și, ținând seama de creșterea globală a sprijinului sub formă de ajutoare de stat acordat sectoarelor, ar trebui luată în considerare o creștere a acestui plafon din motive de proporționalitate; (2) definiția locuințelor sociale este considerată opacă, deoarece nu există o definiție unică a locuințelor sociale în statele membre ale UE. În plus, definiția actuală pare a fi depășită, întrucât nevoile populației în materie de locuințe accesibile sunt în creștere. Prin urmare, CoR își reiterează solicitarea ca trimiterea prea restrictivă la „cetățenii defavorizați sau din categorii mai puțin avantajate” să fie eliminată din definiție;

54. invită Comisia Europeană să monitorizeze și să investigheze în detaliu impactul actorilor financiari, în special al platformelor digitale, asupra concurenței de pe piață și asupra deciziilor consumatorilor;

55. subliniază că trebuie revizuit în mod fundamental cadrul UE privind ajutoarele de stat pentru sprijinirea transformării treptate a industriilor primare mari consumatoare de energie care depind de comerțul exterior în entități care lucrează cu procese cu emisii scăzute de dioxid de carbon și neutre din punctul de vedere al emisiilor de carbon. Sprijinul trebuie acordat nu numai pentru investiții, ci și pentru costuri de exploatare. Prin urmare, programele de finanțare europene și naționale trebuie să dispună de resurse suficiente, care să poată fi combinate între ele. Acordurile climatice bazate pe proiecte, care includ garantarea guvernamentală pe termen lung a prețului de dioxid de carbon, pot aduce, la rândul lor, contribuții semnificative la transformarea industrială;

56. atrage atenția asupra necesității de a crea și aplica instrumente eficace pentru a exercita presiuni asupra entităților interne și externe care nu respectă normele în materie de concurență;

57. consideră că asigurarea aplicării stricte și imparțiale a normelor UE în materie de concurență de către autorități independente în domeniul concurenței este esențială pentru întreprinderile europene care își desfășoară activitatea pe piața internă și la nivel internațional, în special pentru IMM-uri, și îndeamnă, prin urmare, ca sancțiunile la adresa celor care încalcă ordinea stabilită să fie aplicate în mod mai energic;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-09/kd0621047enn_SGEI_evaluation.pdf

⁽²⁾ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2016-01460-00-ac-tra-en.docx/content>

58. face apel la mai multă ambiție în implementarea noilor soluții, în special a celor legate de neutralitatea climatică a economiei europene, și la o atitudine curajoasă privind consolidarea directă a uniformității pieței unice;
59. încurajează măsurile de corelare a politicii de coeziune cu politica în domeniul concurenței, astfel încât sprijinul să implice, în ultimă instanță, armonizarea normelor și a principiilor pentru entitățile din cadrul pieței unice europene; în acest sens, salută flexibilitatea introdusă în legătură cu pandemia de COVID-19 în domeniul ajutoarelor de stat pentru politica regională; atrage atenția asupra sondajului realizat de Comisia COTER a CoR în rândul autorităților de gestionare a fondurilor structurale cu privire la punerea în aplicare a măsurilor de însoțire pentru programele CRII și CRII +, care a arătat că majoritatea autorităților de management al fondurilor structurale sprijină ideea unei creșteri temporare a pragului de *minimis* pentru ajutoarele de stat;
60. recunoscând că întreprinderile europene trebuie să fie în măsură să concureze pe piețele mondiale în condiții de egalitate, solicită CE să adapteze politica UE în domeniul concurenței și ajutorul de stat pentru a promova dezvoltarea industrială, în special în domeniile cu cel mai înalt nivel de excelență tehnică și tehnologică, și să sprijine ferm extinderea întreprinderilor europene în afara pieței unice europene.
61. salută inițiativa Comisiei Europene de a propune modificări ale Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA) pentru a facilita și mai mult sprijinul public în favoarea tranziției verzi și digitale a UE ⁽³⁾. Subliniază că exceptarea anumitor categorii de ajutoare de la obligația de notificare facilitează acordarea rapidă a ajutoarelor de către statele membre în cazul în care sunt îndeplinite condițiile pentru limitarea denaturării concurenței pe piața internă;
62. subliniază că este important ca UE să rămână o economie deschisă și să promoveze în continuare un comerț internațional liber, echitabil, durabil, care să aducă beneficii tuturor partenerilor comerciali; în acest sens, sprijină eforturile depuse de Comisia Europeană în vederea reformării OMC, cu scopul de a revigora și de a consolida această organizație, printre altele prin modernizarea funcționării sale în domenii esențiale și prin eliminarea lacunelor din cadrul său de reglementare, astfel încât să poată răspunde în mod adecvat provocărilor actuale în materie de politică comercială;
63. solicită din nou Comisiei Europene să elaboreze norme mai flexibile și mai eficiente privind ajutoarele de stat, care să permită aeroporturilor regionale să primească asistență financiară în conformitate cu dispozițiile din FEDR și MRR pentru regiunile periferice, ultraperiferice sau mai puțin dezvoltate, unde nu există o alternativă mai eficientă și mai sustenabilă ⁽⁴⁾.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽³⁾ Consultarea Comisiei Europene din 6 octombrie 2021 în vederea adoptării, în prima jumătate a anului 2022, a RGECA revizuit.

⁽⁴⁾ COTER-VII-010, COR-2021-00471-00-00, Avizul Comitetului European al Regiunilor: Viitorul aeroporturilor regionale – provocări și oportunități.

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Dimensiunea de gen a fondurilor structurale și de coeziune 2021-2027, cu accent pe pregătirea programelor operaționale

(2022/C 97/11)

Raportoare: Donatella PORZI (IT-PSE)

RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Context și observații generale

1. reamintește importanța politicii de coeziune, care are ca obiective generale promovarea dezvoltării economice și sociale a Uniunii Europene și reducerea decalajelor de dezvoltare dintre diversele regiuni, în vederea realizării coeziunii economice, sociale și teritoriale;
2. subliniază că, în acest context, egalitatea de gen ar trebui înțeleasă în mod adecvat ca: 1) un principiu fundamental care trebuie respectat atunci când se legiferează cu privire la politica de coeziune; 2) un criteriu orizontal pentru elaborarea programelor politicii de coeziune; 3) un obiectiv ce trebuie urmat de aceste programe; și 4) un puternic stimulent necesar pentru a atinge obiectivele de dezvoltare durabilă și echilibrată ale politicii de coeziune;
3. egalitatea de gen continuă să fie tratată într-o manieră generală și limitată la domeniile de politică ale FSE+, precum și la etapa de analiză a contextului și a programării, fiind necesar ca, în mod regulat, să se acorde o mai mare atenție în etapele de elaborare legislativă, punere în aplicare, monitorizare și evaluare;
4. subliniază că egalitatea de gen aduce beneficii nu numai femeilor, ci și întregii societăți, deoarece reprezintă un motor puternic de dezvoltare socială și economică, astfel cum se prevede și în Strategia UE privind egalitatea de gen 2020-2025, care subliniază că egalitatea de gen contribuie la creșterea ocupării forței de muncă și a productivității;
5. este convins că egalitatea de gen și de șanse, pe lângă consolidarea sistemelor de protecție socială, în special a celor legate de protecția mamei și a copilului și de asistență, vor facilita echilibrul dintre viața profesională și cea familială, ceea ce – la rândul său – ar putea contribui la creșterea ratei de participare a femeilor pe piața muncii și la contracararea gravei crize demografice cu care se confruntă o mare parte a Europei. Creșterea sprijinului pentru familiile europene și participarea femeilor pe piața forței de muncă sunt măsuri importante de atenuare a problemelor de sustenabilitate din sistemele de protecție socială și care îi ajută pe tineri să își asume rolul de părinți;
6. recunoaște și apreciază eforturile depuse de instituțiile europene în promovarea integrării perspectivei de gen și importanța deosebită acordată realizării obiectivelor Pilonului european al drepturilor sociale în cadrul legislativ și programatic al politicii de coeziune în perioada 2021-2027, în special cu privire la condițiile favorizante și la sistemul de monitorizare în programele de cheltuieli legate de obiective specifice;
7. pe de altă parte, este îngrijorat că, în 2017, rata de ocupare a forței de muncă în cazul femeilor din Europa era încă cu aproximativ 12 procente mai scăzută decât în cazul bărbaților (67,3 %, față de 79 %), iar salariul mediu cu 16 procente mai mic și că, potrivit analizei Institutului european pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați (EIGE), performanțele țărilor UE în integrarea perspectivei de gen au scăzut din 2012. Potrivit EIGE, care măsoară de la 0 la 16 elementele-cheie ale integrării perspectivei de gen, valoarea medie înregistrată în statele membre a scăzut de la 8,4 (în 2012) la 7,4 (în 2018);
8. regretă, de asemenea, că Strategia UE privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025 nu include acțiuni specifice de integrare a egalității de gen în toate domeniile de politică ale UE, reamintind necesitatea de a consolida utilizarea unor indicatori eficace pentru măsurarea și evaluarea impactului de gen în punerea în aplicare a strategiilor;

9. îndeamnă, prin urmare, Comisia Europeană să își intensifice eforturile pentru atingerea unei veritabile egalități de gen, care să fie urmărită prin dubla abordarea a inițiativelor specifice de combatere a inegalităților specifice, pe de o parte, și prin integrare, ca abordare orizontală, care să acopere toate politicile europene, pe de altă parte;
10. reamintește că, pentru a urmări o veritabilă egalitate de gen, acest obiectiv trebuie inclus în fiecare etapă a procesului decizional și în etapa ulterioară de implementare, atunci când sunt stabilite prioritățile, când sunt elaborate politicile și când sunt alocate resursele. În acest scop, este important ca autoritățile locale și regionale să supună programele unor evaluări adecvate ale impactului de gen;
11. recomandă, cu toate acestea, ca abordarea integratoare a egalității de gen să nu distragă atenția de la de măsurile și investițiile specifice care vizează în mod specific eliminarea cauzelor discriminării și sprijinirea proceselor de emancipare, participare și consolidare a rolului femeilor în societate și în lumea muncii;
12. în acest scop, îndeamnă Comisia Europeană să utilizeze într-o mai mare măsură instrumentele instituite de EIGE pentru a monitoriza periodic gradul de implementare a angajamentelor privind egalitatea de gen și coeziunea; în cazul în care aceste instrumente nu sunt suficiente, solicită crearea de instrumente specifice pentru măsurarea realizărilor concrete care să îngemăneze egalitatea și coeziunea;
13. consideră că, în ceea ce privește principiul unei mai bune legiferări, este necesar să se aibă mai multă grijă că măsurile legislative adoptate să poată avea un impact real și efectiv asupra contextului social și cultural, transformând garanțiile juridice cuprinse în Cartă într-o dinamică a schimbărilor structurale în relațiile dintre sexe. În acest scop, este necesar să se elaboreze o legislație care să nu considere persoanele doar ca abstracțiuni juridice, ci să fie tot mai preocupată să intervină în realitatea concretă a cazurilor de discriminare în societate;
14. trebuie abordate criteriul de gen și legătura sa cu decalajul digital, fiind necesare mai multe investiții în digitalizare, inovare digitală și conectivitate digitală; politica de coeziune trebuie să sprijine accesul egal al femeilor și bărbaților la formare și la ocuparea forței de muncă și să contribuie la asigurarea faptului că tranziția justă, verde și digitală nu adâncește disparitatea de gen dintre bărbați și femei;
15. îndeamnă Comisia Europeană să prezinte o propunere de metodologie pentru a evalua impactul de gen al programelor finanțate de Uniunea Europeană, punând la dispoziție date și indicatori specifici pentru fiecare sex, în conformitate cu ceea ce s-a convenit în ultimul acord interinstituțional privind disciplina bugetară. Invită, ca atare, Comisia să pună în aplicare măsuri de formare adecvate pentru ca autoritățile de management să utilizeze mai bine aceste noi metodologii;
16. subliniază că pandemia de COVID-19, care a afectat în special sectoarele economice cu o puternică prezență feminină, a exacerbât inegalitățile de gen. Femeile exercită mai frecvent acele meserii considerate în mod tradițional „profesii feminine”, cum ar fi asistența medicală, comerțul cu amănuntul și îngrijirea copiilor. Din acest motiv, femeile au activat în prima linie în timpul pandemiei, ceea ce le-a expus în mod disproporționat la virus și la impactul crizei. De asemenea, impactul de gen mai mare al pandemiei se reflectă nu numai în ratele mai scăzute de ocupare a forței de muncă, ci și în dificultatea mai mare a femeilor – decât în cazul bărbaților – de a reveni la locul de muncă în urma reluării activității: ca atare, trebuie create instrumente adecvate pentru a încuraja reintegrarea femeilor care și-au pierdut locul de muncă ca urmare a izolării, inclusiv prin valorificarea experienței dobândite în urma crizelor anterioare;
17. consideră că, printre diversele instrumente de intervenții ale Uniunii, politica de coeziune este cea care, prin amploarea finanțărilor, prin natura lor și prin punerea lor în aplicare, este cea mai în măsură să contribuie la realizarea efectivă a egalității între femei și bărbați; subliniază că, mai ales în regiunile ale căror programe reprezintă o parte semnificativă din bugetul total, impactul de gen depinde și de modul în care sunt formulate și puse în aplicare programele;
18. invită Comisia Europeană și, în special, statele membre să se coordoneze îndeaproape cu autoritățile locale și regionale atunci când elaborează acordul de parteneriat, pentru a ține seama de provocările pe care politicile eficiente în materie de egalitate le implică la nivel local și regional;

19. subliniază că diversele fonduri ale politicii de coeziune permit punerea în aplicare a unor măsuri care vizează nemijlocit să contribuie la egalitatea de gen în ocuparea forței de muncă, la incluziunea socială și educația și îngrijirea copiilor, cum este cazul Fondului social european (FSE). Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) ar trebui să contribuie mai mult, de la investiții și servicii în sprijinul antreprenoriatului feminin, la reducerea disparității de gen în cercetare și inovare și la îmbunătățirea accesului la infrastructura fizică, la cea a TIC și la cea socială;

20. speră, ca atare, că contribuția la egalitatea de gen nu va fi considerată doar o sarcină a Fondului social – de fapt un fond ce se adresează în primul rând persoanelor –, ci va implica toate fondurile, inclusiv FEDR, care operează în mare măsură în favoarea întreprinderilor, și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), care joacă un rol important în promovarea dezvoltării zonelor rurale și interne, domenii în care problema egalității de gen și a participării femeilor la munca femeilor este adesea mai acută. Este necesar să se îmbunătățească sinergiile între coeziune, fondurile de redresare și alte programe existente în marja politicii de coeziune;

21. reiterează cu fermitate că politica de coeziune trebuie să abordeze problematica egalității de gen și a participării femeilor pe piața muncii, acordând prioritate obiectivelor conexe, deoarece ar fi nerealist să se preconizeze o mai mare coeziune economică și socială fără a crește participarea femeilor pe piața muncii și fără a elimina discriminarea și inegalitățile salariale;

22. consideră, prin urmare, că, printre cheile de lectură care trebuie luate în considerare în mod corespunzător în acest demers, interpretarea intervențiilor politicii de gen este foarte importantă, inclusiv ca instrument de realizare practică a obiectivelor politicii de coeziune; salută inițiativa Comisiei de a include o secțiune specifică cu privire la egalitatea de gen în cel de al VIII-lea raport privind coeziunea;

23. recomandă ca autoritățile de management ale programelor cofinanțate de Uniunea Europeană pentru perioada 2021-2027 să elaboreze proiecte menite: (a) să favorizeze concilierea perioadelor de viață și muncă, stimulând întreprinderile să pună la punct strategii potrivite pentru locurile de muncă; (b) să încurajeze reintegrarea în muncă a femeilor care și-au pierdut locul de muncă din cauza COVID-19; (c) să consolideze și să îmbunătățească serviciile de îngrijire a persoanelor, pentru ca femeile să fie degrevate de aceste sarcini; (d) să demareze acțiuni specifice și menite să stimuleze participarea femeilor în acele domenii de activitate dominate în mod tradițional de bărbați; (e) să combată stereotipurile și rolurile de gen și să prevină discriminarea și hărțuirea sexuală și de gen la locul de muncă; (f) să facă uz de competențe și expertize specifice pentru a îndruma întregul proces de integrare a dimensiunii de gen; (g) să ofere beneficiarilor de fonduri europene ajutor și îndrumări utile pentru a optimiza integrarea perspectivei de gen în diverse domenii de intervenție, de la politicile de ocupare a forței de muncă la cercetare și dezvoltare, de la protecția mediului la transporturi publice și tehnologii digitale; (h) să încurajeze femeile să devină întreprinzători; (i) să acorde atenție obiectivului de îmbunătățire a siguranței femeilor atunci când are loc proiectarea infrastructurii; (j) să promoveze acțiunile menite să garanteze învățământul mixt și să pună capăt stereotipurilor și rolurilor de gen în sălile de curs; (k) să elimine imaginea sexistă a femeilor în mijloacele de comunicare;

24. recomandă autorităților de management ale perioadei de programare 2021-2027 să colaboreze, să își coordoneze activitatea și să solicite sprijinul organismelor de promovare a egalității în dobândirea de competențe și cunoștințe specifice pentru a integra în mod sistematic perspectiva de gen pe parcursul întregului ciclu de finanțare, atât în elaborarea programelor operaționale, cât și în punerea în aplicare și evaluarea acestora, permițând astfel să se evalueze impactul pe care aceste programe îl au asupra reducerii disparităților de gen în timpul și după implementarea acestor programe;

25. speră că evaluarea modelelor de organizare a serviciilor publice (de exemplu, în transportul public) și a modelelor de intervenție în general va fi extinsă tot mai mult pentru a verifica coerența lor cu obiectivele de promovare a egalității de gen;

26. consideră că este extrem de important ca perspectiva de gen să fie inclusă și în planurile naționale de redresare elaborate în cadrul instrumentului NextGenerationEU, aplicând principiile și instrumentele de evaluare a genului în proiectele majore;

27. recomandă punerea la dispoziția autorităților locale și regionale a datelor și statisticilor necesare pentru a efectua evaluări adecvate ale inegalităților de gen existente;

28. solicită o mai bună diseminare a instrumentelor, cum ar fi evaluarea impactului de gen și integrarea dimensiunii de gen în buget (*gender budgeting*) la nivelul programelor europene, care sunt încă prea rar utilizate în prezent;
29. atrage atenția asupra experienței din perioada 2014-2020, cu referire la următoarele puncte critice cărora ar trebui să li se acorde atenție: (a) decalajul dintre declarațiile oficiale și câștigurile efective; (b) lipsa de cunoștințe adecvate privind modul de punere în aplicare a integrării perspectivei de gen, în special în intervențiile Fondului european de dezvoltare regională; (c) necesitatea unei componente mai mari de gen în criteriile de selecție și în sistemele de evaluare; (d) oportunitatea unei legături mai strânse între strategiile naționale și acțiunile politicii de coeziune în domeniul egalității de gen; (e) utilitatea dezvoltării unui sistem de guvernanță pentru a coordona și monitoriza integrarea perspectivei de gen;
30. subliniază că este important ca autoritățile de management să pună în aplicare schimburi de idei și de bune practici cu organismele societății civile care sunt active în promovarea egalității de gen, prin consolidarea activităților de formare, coordonare și evaluare, atât în ceea ce privește autoritățile de management, cât și parteneriatul.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

INTERACTIO – ÎN FORMAT HIBRID – A 147-A SESIUNE PLENARĂ A COR, 1.12.2021-2.12.2021

Avizul Comitetului European al Regiunilor: Abordarea europeană a inteligenței artificiale – Legea privind inteligența artificială

(aviz revizuit)

(2022/C 97/12)

Raportor:	domnul Guido Rink (NL-PSE), membru al autorității executive a Consiliului Local Emmen
Documente de referință:	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor – Promovarea unei abordări europene în domeniul inteligenței artificiale COM(2021) 205 Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (Legea privind inteligența artificială) și de modificare a anumitor acte legislative ale Uniunii COM(2021) 206

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Considerentul 1

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Scopul prezentului regulament este de a îmbunătăți funcționarea pieței interne prin stabilirea unui cadru juridic uniform, în special pentru dezvoltarea, comercializarea și utilizarea inteligenței artificiale, în conformitate cu valorile Uniunii. Prezentul regulament urmărește o serie de motive imperative de interes public major, cum ar fi un nivel ridicat de protecție a sănătății, a siguranței și a drepturilor fundamentale, și asigură libera circulație transfrontalieră a bunurilor și serviciilor bazate pe IA, împiedicând astfel statele membre să impună restricții privind dezvoltarea, comercializarea și utilizarea sistemelor de IA, cu excepția cazului în care acest lucru este autorizat în mod explicit de prezentul regulament.	Scopul prezentului regulament este de a îmbunătăți funcționarea pieței interne și a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor , prin stabilirea unui cadru juridic uniform, în special pentru dezvoltarea, comercializarea și utilizarea inteligenței artificiale, în conformitate cu valorile Uniunii. Prezentul regulament urmărește o serie de motive imperative de interes public major, cum ar fi un nivel ridicat de protecție a sănătății, a siguranței și a drepturilor fundamentale, și asigură libera circulație transfrontalieră a bunurilor și serviciilor bazate pe IA, împiedicând astfel statele membre să impună restricții privind dezvoltarea, comercializarea și utilizarea sistemelor de IA, cu excepția cazului în care acest lucru este autorizat în mod explicit de prezentul regulament.

Expunere de motive

Prin referirea la drepturile fundamentale se dorește sublinierea legăturii cu Carta drepturilor fundamentale a UE.

Amendamentul 2

Nou considerent după considerentul 6

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p><i>Definirea sistemelor de IA este un proces continuu, care ar trebui să țină seama de contextul în care funcționează IA și să țină pasul cu evoluțiile din societate în acest domeniu, fără să piardă din vedere legătura dintre ecosistemul de excelență și ecosistemul încrederii;</i></p>

Expunere de motive

Evoluțiile din domeniul IA și al tehnologiei necesită o abordare adaptivă și evolutivă. Acest considerent dorește să sublinieze că definiția IA ar trebui să reflecte momentul și stadiul dezvoltării sistemelor și aplicațiilor IA.

Amendamentul 3

Considerentul 20

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pentru a se asigura că aceste sisteme sunt utilizate în mod responsabil și proporțional, este de asemenea important să se stabilească faptul că, în fiecare dintre aceste trei situații enumerate în mod exhaustiv și strict definite, ar trebui luate în considerare anumite elemente, în special în ceea ce privește natura situației care a stat la baza cererii și consecințele utilizării asupra drepturilor și libertăților tuturor persoanelor vizate, precum și garanțiile și condițiile prevăzute pentru utilizare. În plus, utilizarea sistemelor de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spațiile accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii ar trebui să facă obiectul unor limite de timp și spațiu adecvate, având în vedere, în special, dovezile sau indicațiile privind amenințările, victimele sau autorul infracțiunii. Baza de date de referință a persoanelor ar trebui să fie adecvată pentru fiecare caz de utilizare în fiecare dintre cele trei situații menționate mai sus.</p>	<p>Pentru a se asigura că aceste sisteme sunt utilizate în mod responsabil și proporțional, este de asemenea important să se stabilească faptul că, în fiecare dintre aceste trei situații enumerate în mod exhaustiv și strict definite, ar trebui luate în considerare anumite elemente, în special în ceea ce privește natura situației care a stat la baza cererii și consecințele utilizării asupra drepturilor și libertăților tuturor persoanelor vizate, precum și garanțiile și condițiile prevăzute pentru utilizare. Consultarea autorităților locale și regionale relevante ar trebui să aibă loc înainte de utilizarea excepțională a acestor sisteme. În plus, utilizarea sistemelor de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spațiile accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii ar trebui să facă obiectul unor limite de timp și spațiu stricte, având în vedere, în special, dovezile sau indicațiile privind amenințările, victimele sau autorul infracțiunii. Baza de date de referință a persoanelor ar trebui să fie adecvată pentru fiecare caz de utilizare în fiecare dintre cele trei situații menționate mai sus.</p>

Expunere de motive

Sistemele de identificare biometrică la distanță „în timp real” nu ar trebui utilizate fără stabilirea unor condiții stricte.

Amendamentul 4

Considerentul 21

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Fiecare utilizare a unui sistem de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spațiile accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii ar trebui să facă obiectul unei autorizări exprese și specifice de către o autoritate judiciară sau o autoritate administrativă independentă a unui stat membru. O astfel de autorizație ar trebui, în principiu, să fie obținută înainte de utilizare, cu excepția situațiilor de urgență justificate în mod corespunzător, și anume situațiile în care necesitatea de a utiliza sistemele în cauză este de așa natură încât obținerea unei autorizații înainte de începerea utilizării este imposibilă din punctul de vedere al eficacității și în mod obiectiv. În astfel de situații de urgență, utilizarea ar trebui să fie limitată la ceea ce este minim și absolut necesar și să facă obiectul unor garanții și condiții adecvate, astfel cum sunt stabilite în dreptul intern și specificate în contextul fiecărui caz individual de utilizare urgentă de către însăși autoritatea de aplicare a legii. În plus, în astfel de situații, autoritatea de aplicare a legii ar trebui să încerce să obțină o autorizație cât mai curând posibil, indicând motivele pentru care nu a fost în măsură să o solicite mai devreme.</p>	<p>Fiecare utilizare a unui sistem de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spațiile accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii ar trebui să facă obiectul unei autorizări exprese și specifice de către o autoritate judiciară sau o autoritate administrativă independentă a unui stat membru. O astfel de autorizație ar trebui să fie obținută înainte de utilizare, cu excepția situațiilor de urgență justificate în mod corespunzător, și anume situațiile în care necesitatea de a utiliza sistemele în cauză este de așa natură încât obținerea unei autorizații înainte de începerea utilizării este imposibilă din punctul de vedere al eficacității și în mod obiectiv. În orice caz, utilizarea ar trebui să fie limitată la ceea ce este minim și absolut necesar și să facă obiectul unor garanții și condiții adecvate, astfel cum sunt stabilite în dreptul intern. În plus, autoritatea de aplicare a legii ar trebui să informeze imediat autoritatea locală și regională și să încerce să obțină de la autoritățile competente o autorizație.</p>

Expunere de motive

Responsabilitatea politică și administrativă pentru gestionarea și controlul spațiilor publice revine autorităților locale și regionale. Prin urmare, acestea ar trebui să fie implicate în mod corespunzător în implementarea unor astfel de sisteme în spațiile publice. În situații urgente, în care consultarea prealabilă nu poate fi așteptată în mod rezonabil, autoritatea locală sau regională în cauză ar trebui să fie informată imediat cu privire la introducerea sistemelor biometrice în spațiul public.

Amendamentul 5

Considerentul 39

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Sistemele de IA utilizate în gestionarea migrației, a azilului și a controlului la frontieră afectează persoane care se află adesea într-o poziție deosebit de vulnerabilă și care depind de rezultatul acțiunilor autorităților publice competente. Acuratețea, caracterul nediscriminatoriu și transparența sistemelor de IA utilizate în aceste contexte sunt, prin urmare, deosebit de importante pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor afectate, în special a drepturilor acestora la liberă circulație, nediscriminare, protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, protecția internațională și buna administrare. Prin urmare, este oportun ca sistemele IA cu grad ridicat de risc destinate a fi utilizate de autoritățile publice competente însărcinate cu sarcini în domeniile migrației, azilului și gestionării controlului la frontiere să fie clasificate ca poligrafe și instrumente similare sau să detecteze starea emoțională a unei persoane fizice; pentru evaluarea anumitor riscuri prezentate de persoanele fizice care intră pe teritoriul unui stat membru sau care solicită viză sau azil; pentru verificarea autenticității documentelor relevante ale persoanelor fizice; acordarea de asistență autorităților publice competente în ceea ce privește examinarea cererilor de azil, de vize și de permise de ședere și a plângerilor conexe cu privire la obiectivul de stabilire a eligibilității persoanelor fizice care solicită un statut. Sistemele de IA din domeniul migrației, azilului și gestionării controlului la frontiere reglementate de prezentul regulament ar trebui să respecte cerințele procedurale relevante stabilite de Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului, de Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului și de alte acte legislative relevante.</p>	<p>Sistemele de IA utilizate în gestionarea migrației, a azilului și a controlului la frontieră afectează persoane care se află adesea într-o poziție deosebit de vulnerabilă și care depind de rezultatul acțiunilor autorităților publice competente. Acuratețea, caracterul nediscriminatoriu și transparența sistemelor de IA utilizate în aceste contexte sunt, prin urmare, deosebit de importante pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor afectate, în special a drepturilor acestora la liberă circulație, nediscriminare, protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, protecția internațională și buna administrare. Prin urmare, este necesar ca sistemele IA cu grad ridicat de risc destinate a fi utilizate de autoritățile publice competente însărcinate cu sarcini în domeniile migrației, azilului și gestionării controlului la frontiere să fie clasificate ca poligrafe și instrumente similare sau să detecteze starea emoțională a unei persoane fizice; Pentru evaluarea anumitor riscuri prezentate de persoanele fizice care intră pe teritoriul unui stat membru sau care solicită viză sau azil; Pentru verificarea autenticității documentelor relevante ale persoanelor fizice; Acordarea de asistență autorităților publice competente în ceea ce privește examinarea cererilor de azil, de vize și de permise de ședere și a plângerilor conexe cu privire la obiectivul de stabilire a eligibilității persoanelor fizice care solicită un statut. Sistemele de IA din domeniul migrației, azilului și gestionării controlului la frontiere reglementate de prezentul regulament ar trebui să respecte cerințele procedurale relevante stabilite de Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului, de Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului și de alte acte legislative relevante.</p>

Expunere de motive

Această adaptare exprimă necesitatea de a supune sistemele de IA în cauză regimului mai solid pentru sistemele de IA cu grad ridicat de risc.

Amendamentul 6

Considerentul 43

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Cerințele ar trebui să se aplice sistemelor de IA cu grad ridicat de risc în ceea ce privește calitatea seturilor de date utilizate, documentația tehnică și păstrarea evidențelor, transparența și furnizarea de informații către utilizatori, supravegherea umană, robustețea, acuratețea și securitatea cibernetică. Aceste cerințe sunt necesare pentru a atenua în mod eficace riscurile pentru sănătate, siguranță și drepturile fundamentale, după caz, în funcție de scopul preconizat al sistemului, și nefiind disponibile în mod rezonabil alte măsuri mai puțin restrictive privind comerțul, se evită astfel restricțiile nejustificate în calea comerțului.</p>	<p>Cerințele ar trebui să se aplice sistemelor de IA cu grad ridicat de risc în ceea ce privește calitatea seturilor de date utilizate, documentația tehnică și păstrarea evidențelor, transparența și furnizarea de informații către utilizatori, supravegherea umană, robustețea, acuratețea și securitatea cibernetică. Aceste cerințe sunt necesare pentru a atenua în mod eficace riscurile pentru sănătate, siguranță, siguranța datelor, drepturile consumatorilor și drepturile fundamentale, după caz, în funcție de scopul preconizat al sistemului, și nefiind disponibile în mod rezonabil alte măsuri mai puțin restrictive privind comerțul, se evită astfel restricțiile nejustificate în calea comerțului. Persoanele fizice sau grupurile de persoane care utilizează sisteme IA cu grad ridicat de risc introduse pe piața Uniunii sau puse în funcțiune în alt mod ar trebui să poată găsi informații public disponibile într-un mod adecvat, ușor accesibil și inteligibil și să aibă acces la informații explicite, ușor accesibile și disponibile publicului, care să explice faptul că sunt supuse unor astfel de sisteme.</p>

Expunere de motive

Cerințele în materie de transparență și informare aplicabile furnizorilor și utilizatorilor ar trebui extinse la persoanele sau grupurile de persoane potențial afectate de utilizarea sistemelor IA cu grad ridicat de risc, astfel cum sunt enumerate în anexa III la regulament. Prin „mod inteligibil” se înțelege, printre altele, „o limbă ușor de înțeles și accesibilă utilizatorului, inclusiv în limbaje oral-auditive și în cele manual-gestuale”.

Amendamentul 7

Nou considerent după considerentul 44

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p>Furnizorii de sisteme de IA se abțin de la orice măsură care promovează discriminarea nejustificată pe criterii de sex, origine, religie sau convingeri, handicap, vârstă, orientare sexuală sau discriminare pe orice alt motiv în sistemul lor de management al calității.</p>

Expunere de motive

Discriminarea ilegală își are originea în acțiunea umană. În cadrul sistemelor lor de calitate, furnizorii de sisteme de IA ar trebui să se abțină de la orice măsuri care ar putea promova discriminarea.

Amendamentul 8

Considerentul 47

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pentru a aborda opacitatea care poate determina anumite sisteme de IA să fie imposibil de înțeles sau prea complexe pentru persoanele fizice, ar trebui să fie impus un anumit grad de transparență pentru sistemele de IA cu grad ridicat de risc. Utilizatorii ar trebui să poată interpreta rezultatele sistemului și să le poată utiliza în mod corespunzător. Prin urmare, sistemele de IA cu grad ridicat de risc ar trebui să fie însoțite de documentația relevantă și de instrucțiuni de utilizare și să includă informații concise și clare, inclusiv în ceea ce privește posibilele riscuri la adresa drepturilor fundamentale și în ceea ce privește discriminarea, după caz.</p>	<p>Pentru a aborda opacitatea care poate determina anumite sisteme de IA să fie imposibil de înțeles sau prea complexe pentru persoanele fizice sau autoritățile publice de la toate nivelurile, ar trebui să fie impus un înalt grad de transparență pentru sistemele de IA cu grad ridicat de risc. Utilizatorii ar trebui să poată interpreta rezultatele sistemului și să le poată utiliza în mod corespunzător. Prin urmare, sistemele de IA cu grad ridicat de risc ar trebui să fie însoțite de documentația relevantă și de instrucțiuni de utilizare și să includă informații concise și clare, inclusiv în ceea ce privește posibilele riscuri la adresa drepturilor fundamentale și în ceea ce privește discriminarea, după caz.</p>

Expunere de motive

Responsabilitatea celor care concep sisteme de IA cu grad ridicat de risc este slăbită prin utilizarea cuvintelor „un anumit nivel de transparență”.

Amendamentul 9

Considerentul 48

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Sistemele de IA cu grad ridicat de risc ar trebui să fie concepute și dezvoltate astfel încât persoanele fizice să poată supraveghea funcționarea lor. În acest scop, furnizorul sistemului ar trebui să identifice măsuri adecvate de supraveghere umană înainte de introducerea sa pe piață sau de punerea sa în funcțiune. În special, după caz, astfel de măsuri ar trebui să garanteze că sistemul este supus unor constrângeri operaționale integrate care nu pot fi dezactivate de sistem și care sunt receptive la operatorul uman și că persoanele fizice cărora le-a fost încredințată supravegherea umană au competența, pregătirea și autoritatea necesare pentru îndeplinirea acestui rol.</p>	<p>Sistemele de IA cu grad ridicat de risc ar trebui să fie concepute și dezvoltate astfel încât persoanele fizice și autoritățile publice de la toate nivelurile de guvernare să poată supraveghea funcționarea lor. În acest scop, furnizorul sistemului ar trebui să identifice măsuri adecvate de supraveghere umană înainte de introducerea sa pe piață sau de punerea sa în funcțiune. În special, după caz, astfel de măsuri ar trebui să garanteze că sistemul este supus unor constrângeri operaționale integrate care nu pot fi dezactivate de sistem și care sunt receptive la operatorul uman și că persoanele fizice cărora le-a fost încredințată supravegherea umană au competența, pregătirea și autoritatea necesare pentru îndeplinirea acestui rol.</p>

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 10

Considerentul 67

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Sistemele de IA cu grad ridicat de risc ar trebui să poarte marcajul CE pentru a indica conformitatea lor cu prezentul regulament, astfel încât să poată circula liber în cadrul pieței interne. Statele membre ar trebui să nu genereze obstacole nejustificate în calea introducerii pe piață sau a punerii în funcțiune a sistemelor de IA cu risc ridicat care sunt conforme cu cerințele prevăzute de prezentul regulament și care poartă marcajul CE.</p>	<p>Sistemele de IA cu grad ridicat de risc ar trebui să poarte marcajul CE pentru a indica conformitatea lor cu prezentul regulament, astfel încât să poată circula liber în cadrul pieței interne. Statele membre ar trebui să nu genereze obstacole în calea introducerii pe piață sau a punerii în funcțiune a sistemelor de IA cu risc ridicat care sunt conforme cu cerințele prevăzute de prezentul regulament și care poartă marcajul CE. Statele membre au competența de a reglementa practicile și sistemele IA cu grad ridicat de risc numai pe baza unor interese de securitate publică și națională imperative și justificate corespunzător.</p>

Expunere de motive

Deși statele membre nu ar trebui să obstrucționeze aplicarea regulamentului, acestea ar trebui să își păstreze dreptul de a reglementa sistemele de IA cu grad ridicat de risc în cazul în care sunt în joc interese de securitate publică și națională.

Amendamentul 11

Considerentul 70

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Anumite sisteme de IA destinate să interacționeze cu persoane fizice sau să genereze conținut pot prezenta riscuri specifice de uzurpare a identității sau de înșelăciune, indiferent dacă acestea se califică drept sisteme cu risc ridicat sau nu. Prin urmare, în anumite circumstanțe, utilizarea acestor sisteme ar trebui să facă obiectul unor obligații specifice în materie de transparență, fără a aduce atingere cerințelor și obligațiilor pentru sistemele de IA cu grad ridicat de risc. În special, persoanele fizice ar trebui să fie informate că interacționează cu un sistem de IA, cu excepția cazului în care acest lucru este evident din circumstanțele și din contextul utilizării. În plus, persoanele fizice ar trebui notificate atunci când sunt expuse unui sistem de recunoaștere a emoțiilor sau unui sistem biometric de clasificare. Astfel de informații și notificări ar trebui să fie furnizate în formate accesibile pentru persoanele cu handicap. În plus, utilizatorii care utilizează un sistem de IA pentru a genera sau a manipula conținuturi de imagine, audio sau video care se aseamănă în mod apreciabil cu persoane, locuri sau evenimente existente și care par a fi autentice în mod fals, ar trebui să dezvăluie faptul că respectivul conținut a fost creat sau manipulat în mod artificial, prin etichetarea în consecință a rezultatului inteligenței artificiale și divulgarea originii sale artificiale.</p>	<p>Anumite sisteme de IA destinate să interacționeze cu persoane fizice sau să genereze conținut pot prezenta riscuri specifice de uzurpare a identității sau de înșelăciune, indiferent dacă acestea se califică drept sisteme cu risc ridicat sau nu. Prin urmare, înainte de utilizarea acestor sisteme ar trebui să existe obligații specifice în materie de transparență, fără a aduce atingere cerințelor și obligațiilor pentru sistemele de IA cu grad ridicat de risc. În special, persoanele fizice ar trebui să fie informate în mod sistematic că interacționează cu un sistem de IA. În plus, persoanele fizice ar trebui notificate atunci când sunt expuse unui sistem de recunoaștere a emoțiilor sau unui sistem biometric de clasificare. Astfel de informații și notificări ar trebui să fie furnizate în formate accesibile pentru persoanele cu handicap. În plus, utilizatorii care utilizează un sistem de IA pentru a genera sau a manipula conținuturi de imagine, audio sau video care se aseamănă în mod apreciabil cu persoane, locuri sau evenimente existente și care par a fi autentice în mod fals, ar trebui să dezvăluie faptul că respectivul conținut a fost creat sau manipulat în mod artificial, prin etichetarea în consecință a rezultatului inteligenței artificiale și divulgarea originii sale artificiale.</p>

Expunere de motive

Nu ar trebui să se facă nicio excepție de la obligația de transparență și de informare atunci când persoanele fizice interacționează cu sistemele IA.

Amendamentul 12

Considerentul 76

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Pentru a facilita o punere în aplicare armonioasă, eficace și armonizată a prezentului regulament, ar trebui instituit un Comitet european pentru inteligența artificială. Comitetul ar trebui să fie responsabil pentru o serie de sarcini consultative, inclusiv emiterea de avize, recomandări, consiliere sau orientări cu privire la aspecte legate de punerea în aplicare a prezentului regulament, inclusiv cu privire la specificațiile tehnice sau standardele existente referitoare la cerințele stabilite în prezentul regulament, precum și furnizarea de consiliere și asistență Comisiei cu privire la chestiuni specifice legate de inteligența artificială.</p>	<p>Pentru a facilita o punere în aplicare armonioasă, eficace și armonizată a prezentului regulament, ar trebui instituit un Comitet european pentru inteligența artificială. Comitetul ar trebui să fie responsabil pentru o serie de sarcini consultative, inclusiv emiterea de avize, recomandări, consiliere sau orientări cu privire la aspecte legate de punerea în aplicare a prezentului regulament, inclusiv cu privire la specificațiile tehnice sau standardele existente referitoare la cerințele stabilite în prezentul regulament, precum și furnizarea de consiliere și asistență Comisiei cu privire la chestiuni specifice legate de inteligența artificială. Membrii Comitetului european pentru inteligența artificială ar trebui să reprezinte interesele societății europene. Componenta Comitetului european pentru inteligența artificială ar trebui să fie echilibrată din punctul de vedere al genului.</p>

Expunere de motive

Comitetul european pentru IA ar trebui să reprezinte o bună reflectare a intereselor largi ale societății europene. Printre acestea se numără aspecte precum drepturile omului, utilizarea eficientă din punct de vedere climatic și energetic a sistemelor de IA, siguranța, incluziunea socială, sănătatea etc. Echilibrul de gen este o condiție prealabilă pentru diversitate în consiliere, elaborarea de orientări etc.

Amendamentul 13

Considerentul 77

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Statele membre joacă un rol esențial în aplicarea și asigurarea respectării prezentului regulament. În acest sens, fiecare stat membru ar trebui să desemneze una sau mai multe autorități naționale competente în scopul supravegherii aplicării și punerii în aplicare a prezentului regulament. Pentru a spori eficiența organizațională din partea statelor membre și pentru a stabili un punct oficial de contact cu publicul și cu alți omologi la nivelul statelor membre și al Uniunii, în fiecare stat membru, o autoritate națională ar trebui desemnată drept autoritate națională de supraveghere.</p>	<p>Statele membre joacă un rol esențial în aplicarea și asigurarea respectării prezentului regulament. În acest sens, fiecare stat membru ar trebui să desemneze una sau mai multe autorități naționale competente în scopul supravegherii aplicării și punerii în aplicare a prezentului regulament. Pentru a spori eficiența organizațională din partea statelor membre și pentru a stabili un punct oficial de contact cu publicul și cu alți omologi la nivelul statelor membre și al Uniunii, în fiecare stat membru, o autoritate națională ar trebui desemnată drept autoritate națională de supraveghere. Autorităților locale și regionale ar trebui să li se încredințeze sarcini de supraveghere sau de asigurare a respectării legii atunci când statele membre consideră necesar acest lucru.</p>

Expunere de motive

Pentru a asigura caracterul executoriu al regulamentului și al cadrului său de monitorizare și executare, statul membru ar trebui să fie împuternicit să încredințeze autorităților locale și regionale, atunci când este necesar și acolo unde este posibil, sarcina de a îndeplini sarcini de monitorizare sau de asigurare a respectării legii.

Amendamentul 14

Considerentul 79

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Pentru a asigura o aplicare adecvată și eficace a cerințelor și a obligațiilor prevăzute în prezentul regulament, și anume în legislația de armonizare a Uniunii, sistemul de supraveghere a pieței și de conformitate a produselor instituit prin Regulamentul (UE) 2019/1020 ar trebui să se aplice în întregime. În cazul în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea mandatului lor, autoritățile sau organismele publice naționale care supraveghează aplicarea dreptului Uniunii care protejează drepturile fundamentale, inclusiv organismele de promovare a egalității, ar trebui să aibă, de asemenea, acces la orice documentație creată în temeiul prezentului regulament.	Pentru a asigura o aplicare adecvată și eficace a cerințelor și a obligațiilor prevăzute în prezentul regulament, și anume în legislația de armonizare a Uniunii, sistemul de supraveghere a pieței și de conformitate a produselor instituit prin Regulamentul (UE) 2019/1020 ar trebui să se aplice în întregime. În cazul în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea mandatului lor, autoritățile sau organismele publice naționale și, dacă este cazul, cele locale sau regionale , care supraveghează aplicarea dreptului Uniunii care protejează drepturile fundamentale, inclusiv organismele de promovare a egalității, ar trebui să aibă, de asemenea, acces la orice documentație creată în temeiul prezentului regulament.

Expunere de motive

Prin acest amendament se ține seama de diferitele structuri de guvernare din statele membre ale UE.

Amendamentul 15

Considerentul 83

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Pentru a asigura o cooperare de încredere și constructivă a autorităților competente la nivelul Uniunii și la nivel național, toate părțile implicate în aplicarea prezentului regulament ar trebui să respecte confidențialitatea informațiilor și a datelor obținute în cursul îndeplinirii sarcinilor lor.	Pentru a asigura o cooperare de încredere și constructivă a autorităților competente la nivelul Uniunii și la nivel național, regional și local , toate părțile implicate în aplicarea prezentului regulament ar trebui să respecte confidențialitatea informațiilor și a datelor obținute în cursul îndeplinirii sarcinilor lor.

Expunere de motive

Prin acest amendament se ține seama de diferitele structuri de guvernare din statele membre ale UE.

Amendamentul 16

TITLUL I, articolul 3, alineatul (1) – Definiții

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
„sistem de inteligență artificială” (sistem de IA) înseamnă un software care este dezvoltat prin una sau mai multe dintre tehnicile și abordările enumerate în anexa I și care, pentru un anumit set de obiective definite de om, poate genera rezultate precum conținuturi, previziuni, recomandări sau decizii care influențează mediile cu care interacționează;	„sistem de inteligență artificială” (sistem de IA) înseamnă un software care este dezvoltat prin una sau mai multe dintre tehnicile și abordările enumerate în lista neexhaustivă din anexa I, combinate cu practici sociale și elemente de identitate și cultură și care, pentru un anumit set de obiective definite de om, prin observarea mediului înconjurător prin colectarea de date, interpretarea datelor structurate sau nestructurate colectate, gestionarea de cunoștințe sau prelucrarea informațiilor derivate din aceste date , poate genera rezultate precum conținuturi, previziuni, recomandări sau decizii care influențează mediile cu care interacționează;

Expunere de motive

Un sistem de IA constă dintr-o combinație de elemente tehnice ce corelează date, algoritmi și putere de calcul cu practici sociale, elemente specifice societății, identității și culturii. Ca atare, definiția acestui mecanism socio-tehnic dinamic ar trebui adaptată exigențelor viitorului și actualizată regulat, pentru a reflecta cu acuratețe impactul societal tot mai mare al IA, identificând totodată provocările și oportunitățile în schimbare rapidă din domeniul IA, inclusiv legătura dintre gestionarea cunoștințelor și IA. În acest context, un algoritm dezvoltat de un alt algoritm ar trebui, de asemenea, să facă obiectul regulamentului.

Amendamentul 17

Articolul 5 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Sunt interzise următoarele practici în domeniul inteligenței artificiale:</p> <p>(a) introducerea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea unui sistem de IA care utilizează tehnici subliminale fără ca persoanele să fie conștiente de acest lucru, pentru a denatura în mod semnificativ comportamentul unei persoane într-un mod care aduce sau poate aduce prejudicii fizice sau psihologice persoanei respective sau altei persoane;</p> <p>(b) introducerea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea unui sistem de IA care exploatează oricare dintre vulnerabilitățile unui anumit grup de persoane din cauza vârstei, a unui handicap fizic sau mental, pentru a denatura în mod semnificativ comportamentul unei persoane care aparține grupului respectiv într-un mod care aduce sau poate aduce prejudicii fizice sau psihologice persoanei respective sau altei persoane;</p>	<p>Sunt interzise următoarele practici în domeniul inteligenței artificiale:</p> <p>(a) introducerea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea unui sistem de IA care utilizează tehnici subliminale fără ca persoanele să fie conștiente de acest lucru, pentru a denatura în mod semnificativ comportamentul unei persoane într-un mod care aduce sau poate aduce prejudicii fizice sau psihologice persoanei respective sau altei persoane, încalcă sau este probabil să încalce drepturile fundamentale ale unei alte persoane sau ale unui grup de persoane, inclusiv sănătatea și siguranța fizică sau psihologică a acestora, are sau poate avea un efect negativ asupra consumatorilor, inclusiv pierderi monetare sau discriminare economică, subminează sau poate submina democrația și statul de drept;</p> <p>(b) introducerea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea unui sistem de IA care exploatează oricare dintre vulnerabilitățile unui anumit grup de persoane din cauza vârstei, a unui handicap fizic sau mental, pentru a denatura în mod semnificativ comportamentul unei persoane care aparține grupului respectiv într-un mod care aduce sau poate aduce prejudicii fizice sau psihologice persoanei respective sau altei persoane;</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(c) introducerea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea sistemelor de IA de către autoritățile publice sau în numele acestora pentru evaluarea sau clasificarea credibilității persoanelor fizice într-o anumită perioadă de timp, pe baza comportamentului lor social sau a caracteristicilor personale sau de personalitate cunoscute sau preconizate, cu un punctaj privind comportamentul social care conduce la una dintre următoarele situații sau la ambele:</p> <p>(i) tratamentul prejudiciabil sau nefavorabil al anumitor persoane fizice sau al unor grupuri întregi de persoane în contexte sociale care nu au legătură cu contextele în care datele au fost generate sau colectate inițial;</p> <p>(ii) tratamentul prejudiciabil sau nefavorabil al anumitor persoane fizice sau al unor grupuri întregi de persoane care este nejustificat sau disproporționat în raport cu comportamentul social al acestora sau cu gravitatea acestuia;</p> <p>(d) utilizarea sistemelor de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spații accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii, cu excepția cazului și în măsura în care o astfel de utilizare este strict necesară pentru unul dintre următoarele obiective:</p> <p>(i) căutarea specifică a potențialelor victime ale infracționalității, inclusiv a copiilor dispăruți;</p> <p>(ii) prevenirea unei amenințări specifice, substanțiale și iminente la adresa vieții sau a siguranței fizice a persoanelor fizice sau a unui atac terorist;</p> <p>(iii) detectarea, localizarea, identificarea sau urmărirea penală a autorului unei infracțiuni sau a unei persoane suspectate de o infracțiune menționată la articolul 2 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584/JAI⁽⁶²⁾ și pedepsită în statul membru în cauză cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privativă de libertate pentru o perioadă maximă de cel puțin trei ani, astfel cum este stabilit de legislația statului membru respectiv.</p>	<p>(c) introducerea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea sistemelor de IA de către autoritățile publice sau în numele acestora pentru evaluarea sau clasificarea credibilității persoanelor fizice sau ale unui grup de persoane, într-o anumită perioadă de timp, pe baza comportamentului lor social sau a caracteristicilor personale sau de personalitate cunoscute sau preconizate, care să ducă la evaluarea comportamentului social prin intermediul sistemelor de IA în scopuri generale;</p> <p>(d) introducerea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea sistemelor de IA de către autoritățile publice sau în numele acestora, aplicând evaluarea comportamentului social prin intermediul sistemelor de IA fără supraveghere umană în scopuri specifice, adică în contexte sociale care au legătură cu contextele în care datele au fost generate sau colectate inițial, pentru evaluarea sau clasificarea credibilității persoanelor fizice sau a unor grupuri de persoane de-a lungul unei anumite perioade de timp, pe baza comportamentului lor social sau a caracteristicilor personale sau de personalitate cunoscute sau preconizate, cu un punctaj privind comportamentul social care duce la un tratament prejudiciabil sau nefavorabil al anumitor persoane fizice sau al unor grupuri întregi de persoane care este nejustificat sau disproporționat în raport cu comportamentul lor social sau cu gravitatea acestuia;</p>

⁽⁶²⁾ Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, 18.7.2002, p. 1).

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p>(e) utilizarea sistemelor de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spații accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii, cu excepția cazului și în măsura în care o astfel de utilizare este strict necesară pentru unul dintre următoarele obiective:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) căutarea specifică a potențialelor victime ale infracționalității, inclusiv a copiilor dispăruți; (ii) prevenirea unei amenințări specifice, substanțiale și iminente la adresa vieții sau a siguranței fizice a persoanelor fizice sau a unui atac terorist; (iii) detectarea, localizarea, identificarea sau urmărirea penală a autorului unei infracțiuni sau a unei persoane suspectate de o infracțiune menționată la articolul 2 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584/JAI ⁽⁶²⁾ și pedepsită în statul membru în cauză cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privativă de libertate pentru o perioadă maximă de cel puțin trei ani, astfel cum este stabilit de legislația statului membru respectiv. <p>⁽⁶²⁾ Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, 18.7.2002, p. 1).</p>

Expunere de motive

Tehnicile subliminale în general pot submina libertatea, drepturile omului și, prin urmare, funcționarea statului de drept democratic. În același timp, inteligența artificială poate submina drepturile consumatorilor. Scopul adăugirilor este de a clarifica acest lucru.

În ceea ce privește clasificarea socială de către autoritățile publice sau în numele acestora, aceasta ar trebui interzisă dacă este efectuată în scopuri generale, având în vedere pericolele care rezultă din astfel de practici, astfel cum se explică în considerentul 17. Generarea sau colectarea de date în scopuri specifice ar trebui permisă numai cu supraveghere umană și cu condiția să nu încalce dreptul la demnitate și nediscriminare și valorile egalității și justiției.

Recomandare de amendament 18

Articolul 5 alineatul (4)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Un stat membru poate decide să prevadă posibilitatea de a autoriza, integral sau parțial, utilizarea sistemelor de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spațiile accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii, în limitele și condițiile enumerate la alineatul (1) litera (d) și la alineatele (2) și (3). Statul membru respectiv stabilește în dreptul său intern normele detaliate necesare pentru solicitarea, eliberarea și exercitarea, precum și pentru supravegherea autorizațiilor menționate la alineatul (3). Normele respective specifică, de asemenea, pentru care dintre obiectivele enumerate la alineatul (1) litera (d), inclusiv pentru care dintre infracțiunile menționate la punctul (iii) din alineatul respectiv, pot fi autorizate autoritățile competente să utilizeze respectivele sisteme în scopul asigurării respectării legii.</p>	<p>Un stat membru poate decide să prevadă posibilitatea de a autoriza, integral sau parțial, utilizarea sistemelor de identificare biometrică la distanță „în timp real” în spațiile accesibile publicului în scopul asigurării respectării legii, în limitele și condițiile enumerate la alineatul (1) litera (d) și la alineatele (2) și (3). Statul membru respectiv stabilește în dreptul său intern normele detaliate necesare pentru solicitarea, eliberarea și exercitarea, precum și pentru supravegherea autorizațiilor menționate la alineatul (3). Normele respective specifică, de asemenea, pentru care dintre obiectivele enumerate la alineatul (1) litera (d), inclusiv pentru care dintre infracțiunile menționate la punctul (iii) din alineatul respectiv, pot fi autorizate autoritățile competente să utilizeze respectivele sisteme în scopul asigurării respectării legii. <i>Aceste norme stabilesc modalitățile de informare și consultare a autorităților locale și regionale în cauză. Consultarea ar trebui să aibă loc înainte de utilizarea excepțională a acestor sisteme în spațiul public. În situații urgente, în care consultarea prealabilă nu poate fi așteptată în mod rezonabil, autoritatea locală și regională relevantă este informată imediat cu privire la implementarea practicii IA relevante.</i></p>

Expunere de motive

Responsabilitatea politică și administrativă pentru gestionarea și controlul spațiilor publice revine autorităților locale și regionale. Prin urmare, aceștia ar trebui să fie în măsură să furnizeze informații înainte de implementarea unor astfel de practici de IA și să fie informați în mod corespunzător cu privire la utilizarea excepțională a sistemelor IA în scopul asigurării respectării legii.

În situații de urgență, în care consultarea prealabilă nu poate fi așteptată în mod rezonabil, autoritatea locală sau regională în cauză este informată imediat.

Recomandare de amendament 19

Articolul 13

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Articolul 13 – Transparența și furnizarea de informații utilizatorilor</p> <p>1. Sistemele de IA cu grad ridicat de risc sunt proiectate și dezvoltate astfel încât să se asigure că funcționarea lor este suficient de transparentă pentru a permite utilizatorilor să interpreteze rezultatele sistemului și să le utilizeze în mod corespunzător. Se asigură un tip și un grad adecvat de transparență, în vederea respectării obligațiilor relevante ale utilizatorului și ale furnizorului prevăzute în capitolul 3 din prezentul titlu.</p>	<p>Articolul 13a – Transparența și furnizarea de informații utilizatorilor</p> <p>1. Sistemele de IA cu grad ridicat de risc sunt proiectate și dezvoltate astfel încât să se asigure că funcționarea lor este suficient de transparentă pentru a permite utilizatorilor să interpreteze rezultatele sistemului și să le utilizeze în mod corespunzător. Se asigură un tip și un grad adecvat de transparență și explicații inteligibile, în vederea respectării obligațiilor relevante ale utilizatorului și ale furnizorului prevăzute în capitolul 3 din prezentul titlu. <i>Explicațiile se furnizează cel puțin în limba țării în care este utilizat sistemul IA.</i></p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>2. Sistemele de IA cu grad ridicat de risc sunt însoțite de instrucțiuni de utilizare într-un format digital adecvat sau în alte moduri, care includ informații concise, complete, corecte și clare care sunt relevante, accesibile și ușor de înțeles pentru utilizatori.</p> <p>3. Informațiile menționate la alineatul (2) precizează:</p> <p>(a) identitatea și datele de contact ale furnizorului și, după caz, ale reprezentantului său autorizat;</p> <p>(b) caracteristicile, capacitățile și limitările performanței sistemului de IA cu grad ridicat de risc, inclusiv:</p> <p>(i) scopul său preconizat;</p> <p>(ii) nivelul de acuratețe, robustețe și securitate cibernetică menționat la articolul 15 în raport cu care sistemul de IA cu grad ridicat de risc a fost testat și validat și care poate fi preconizat, precum și orice circumstanță cunoscută și previzibilă care ar putea avea un impact asupra nivelului preconizat de acuratețe, robustețe și securitate cibernetică;</p> <p>(iii) orice circumstanță cunoscută sau previzibilă legată de utilizarea sistemului de IA cu grad ridicat de risc în conformitate cu scopul preconizat sau în condiții de utilizare necorespunzătoare previzibile în mod rezonabil, care poate conduce la riscuri pentru sănătate și siguranță sau pentru drepturile fundamentale;</p> <p>(iv) performanța sa în ceea ce privește persoanele sau grupurile de persoane în legătură cu care urmează să fie utilizat sistemul;</p> <p>(v) după caz, specificațiile pentru datele de intrare sau orice altă informație relevantă în ceea ce privește seturile de date de antrenament, de validare și de testare utilizate, ținând seama de scopul preconizat al sistemului de IA;</p>	<p>2. Sistemele de IA cu grad ridicat de risc sunt însoțite de instrucțiuni de utilizare ușor de înțeles și accesibile pentru publicul larg, într-un format digital adecvat sau în alte moduri, care includ informații concise, complete, corecte și clare care sunt relevante, accesibile și ușor de înțeles pentru utilizatori.</p> <p>3. Informațiile menționate la alineatul (2) precizează:</p> <p>(a) identitatea și datele de contact ale furnizorului și, după caz, ale reprezentantului său autorizat;</p> <p>(b) caracteristicile, capacitățile și limitările performanței sistemului de IA cu grad ridicat de risc, inclusiv:</p> <p>(i) scopul său preconizat;</p> <p>(ii) nivelul de acuratețe (exprimat în indicatorii de modelare relevanți), robustețe și securitate cibernetică menționat la articolul 15 în raport cu care sistemul de IA cu grad ridicat de risc a fost testat și validat și care poate fi preconizat, precum și orice circumstanță cunoscută și previzibilă care ar putea avea un impact asupra nivelului preconizat de acuratețe, robustețe și securitate cibernetică;</p> <p>(iii) orice circumstanță cunoscută sau previzibilă legată de utilizarea sistemului de IA cu grad ridicat de risc în conformitate cu scopul preconizat sau în condiții de utilizare necorespunzătoare previzibile în mod rezonabil, care poate conduce la riscuri pentru sănătate și siguranță sau pentru drepturile fundamentale;</p> <p>(iv) performanța sa în ceea ce privește persoanele sau grupurile de persoane în legătură cu care urmează să fie utilizat sistemul;</p> <p>(v) după caz, specificațiile pentru datele de intrare sau orice altă informație relevantă în ceea ce privește seturile de date de antrenament, de validare și de testare utilizate, ținând seama de scopul preconizat al sistemului de IA;</p> <p>(vi) parametrii utilizați pentru ajustarea modelului și măsurile luate pentru a preveni supradimensionarea și subutilizarea;</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>(c) modificările aduse sistemului de IA cu grad ridicat de risc și performanței acestuia care au fost determinate de către furnizor la momentul evaluării inițiale a conformității, dacă este cazul;</p> <p>(d) măsurile de supraveghere umană menționate la articolul 14, inclusiv măsurile tehnice instituite pentru a facilita interpretarea rezultatelor sistemelor de IA de către utilizatori;</p> <p>(e) durata de viață preconizată a sistemului de IA cu grad ridicat de risc și orice măsură de întreținere și de îngrijire necesară pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a sistemului de IA respectiv, inclusiv în ceea ce privește actualizările software-ului.</p>	<p>(c) modificările aduse sistemului de IA cu grad ridicat de risc și performanței acestuia care au fost determinate de către furnizor la momentul evaluării inițiale a conformității, dacă este cazul;</p> <p>(d) măsurile de supraveghere umană menționate la articolul 14, inclusiv măsurile tehnice instituite pentru a facilita interpretarea rezultatelor sistemelor de IA de către utilizatori;</p> <p>(e) durata de viață preconizată a sistemului de IA cu grad ridicat de risc și orice măsură de întreținere și de îngrijire necesară pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a sistemului de IA respectiv, inclusiv în ceea ce privește actualizările software-ului.</p> <p>13b Transparența și furnizarea de informații utilizatorilor</p> <p>Persoanele sau grupurile de persoane în legătură cu care se intenționează utilizarea unui sistem IA cu grad ridicat de risc sunt informate într-un mod adecvat, ușor accesibil și inteligibil și au acces la informații explicite, ușor accesibile și accesibile publicului cu privire la o astfel de utilizare.</p>

Expunere de motive

Pentru a consolida ecosistemul încrederii, instrucțiunile de utilizare a sistemelor IA cu grad ridicat de risc ar trebui puse la dispoziția publicului. Aceste instrucțiuni trebuie să fie redactate într-un limbaj accesibil, în limba țării în care este instalat sistemul IA.

În contextul transparenței și al capacității de interpretare a algoritmilor, ar trebui să fie posibil să se explice cu ce parametri a fost ajustat modelul și ce măsuri au fost luate pentru a preveni supraechiparea și subutilizarea.

Articolul 13 reglementează obligația de transparență și de informare a persoanelor care interacționează cu sistemele de IA sau care ar putea fi afectate de sistemul IA.

Amendamentul 20

Articolul 14 alineatul (4)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Măsurile menționate la alineatul (3) permit persoanelor cărora li se încredințează supravegherea umană următoarele acțiuni, în funcție de circumstanțe:</p> <p>(a) să înțeleagă pe deplin capacitățile și limitările sistemului de IA cu grad ridicat de risc și să fie în măsură să monitorizeze în mod corespunzător funcționarea acestuia, astfel încât semnele de anomalii, disfuncționalități și performanțe neașteptate să poată fi detectate și abordate cât mai curând posibil;</p>	<p>Măsurile menționate la alineatul (3) permit persoanelor cărora li se încredințează supravegherea umană următoarele acțiuni, în funcție de circumstanțe:</p> <p>(a) să înțeleagă pe deplin capacitățile și limitările sistemului de IA cu grad ridicat de risc și să fie în măsură să monitorizeze în mod corespunzător funcționarea acestuia, astfel încât semnele de anomalii, disfuncționalități și performanțe neașteptate să poată fi detectate și abordate cât mai curând posibil;</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(b) să rămână conștiente de posibila tendință de a se baza în mod automat sau excesiv pe rezultatele obținute de un sistem de IA cu grad ridicat de risc („părtinire legată de automatizare”), în special în cazul sistemelor de IA cu grad ridicat de risc utilizate pentru a furniza informații sau recomandări pentru decizii care urmează să fie luate de persoanele fizice;	(b) să rămână conștiente de posibila tendință de a se baza în mod automat sau excesiv pe rezultatele obținute de un sistem de IA cu grad ridicat de risc („părtinire legată de automatizare”) sau pe orice altă formă de părtinire , în special în cazul sistemelor de IA cu grad ridicat de risc utilizate pentru a furniza informații sau recomandări pentru decizii care urmează să fie luate de persoanele fizice;
(c) să poată interpreta în mod corect rezultatele sistemului de IA cu grad ridicat de risc, ținând seama în special de caracteristicile sistemului și de instrumentele și metodele de interpretare disponibile;	(c) să poată interpreta în mod corect rezultatele sistemului de IA cu grad ridicat de risc, ținând seama în special de caracteristicile sistemului și de instrumentele și metodele de interpretare disponibile;
(d) să poată să decidă, în orice situație specială, să nu utilizeze sistemul de IA cu grad ridicat de risc sau să ignore, să anuleze sau să inverseze rezultatele sistemului de IA cu grad ridicat de risc;	(d) să poată să decidă, în orice situație specială, să nu utilizeze sistemul de IA cu grad ridicat de risc sau să ignore, să anuleze sau să inverseze rezultatele sistemului de IA cu grad ridicat de risc;
(e) să poată interveni în funcționarea sistemului de IA cu grad ridicat de risc sau să întrerupă sistemul prin intermediul unui buton „stop” sau al unei proceduri similare.	(e) să poată interveni în funcționarea sistemului de IA cu grad ridicat de risc sau să întrerupă sistemul prin intermediul unui buton „stop” sau al unei proceduri similare.

Expunere de motive

Există mai multe forme de părtinire care pot fi problematice. Printre exemple se numără prejudecățile proiectantului sau ale utilizatorului (prejudecăți sociale), părtinirea legată de măsura în care sistemul IA implementat reprezintă o soluție adecvată la această problemă (prejudecăți tehnologice) și formele statistice de părtinire.

Amendamentul 21

Articolul 14, alineat nou după alineatul (5)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Orice decizie luată de sistemele IA menționate în anexa III punctul (5) literele (a) și (b) face obiectul unei intervenții umane și se bazează pe un proces decizional riguros. Trebuie garantată intervenția factorului uman în legătură cu aceste decizii.

Expunere de motive

Articolul 14 se referă numai la supravegherea de către om a sistemelor de IA cu risc ridicat. În ceea ce privește deciziile guvernamentale, este important să se sublinieze faptul că trebuie garantată intervenția și contactul uman și respectarea garanțiilor procedurale.

Amendamentul 22

Articolul 17 alineatul (1), literă nouă după litera (m)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Furnizorii de sisteme de IA cu grad ridicat de risc instituie un sistem de management al calității care asigură conformitatea cu prezentul regulament. Acest sistem este documentat în mod sistematic și ordonat sub formă de politici, proceduri și instrucțiuni scrise și include cel puțin următoarele aspecte:</p> <p>(a) o strategie pentru conformitatea cu reglementările, inclusiv conformitatea cu procedurile de evaluare a conformității și cu procedurile de gestionare a modificărilor aduse sistemului de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(b) tehnicile, procedurile și acțiunile sistematice care urmează să fie utilizate pentru proiectarea, controlul proiectării și verificarea proiectării sistemului de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(c) tehnicile, procedurile și acțiunile sistematice care urmează să fie utilizate pentru dezvoltarea, controlul calității și asigurarea calității sistemului de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(d) procedurile de examinare, testare și validare care trebuie efectuate înainte, în timpul și după dezvoltarea sistemului de IA cu grad ridicat de risc, precum și frecvența cu care acestea trebuie efectuate;</p> <p>(e) specificațiile tehnice, inclusiv standardele, care urmează să fie aplicate și, în cazul în care normele armonizate relevante nu sunt aplicate integral, mijloacele care trebuie utilizate pentru a se asigura că sistemul de IA cu grad ridicat de risc respectă cerințele prevăzute în capitolul 2 din prezentul titlu;</p> <p>(f) sisteme și proceduri pentru gestionarea datelor, inclusiv colectarea datelor, analiza datelor, etichetarea datelor, stocarea datelor, filtrarea datelor, extragerea datelor, agregarea datelor, păstrarea datelor și orice altă operațiune privind datele care este efectuată înainte și în scopul introducerii pe piață sau al punerii în funcțiune a sistemelor de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(g) sistemul de gestionare a riscurilor menționat la articolul 9;</p> <p>(h) înființarea, implementarea și întreținerea unui sistem de monitorizare ulterioară introducerii pe piață în conformitate cu articolul 61;</p>	<p>Furnizorii de sisteme de IA cu grad ridicat de risc instituie un sistem de management al calității care asigură conformitatea cu prezentul regulament. Acest sistem este documentat în mod sistematic și ordonat sub formă de politici, proceduri și instrucțiuni scrise și include cel puțin următoarele aspecte:</p> <p>(a) o strategie pentru conformitatea cu reglementările, inclusiv conformitatea cu procedurile de evaluare a conformității și cu procedurile de gestionare a modificărilor aduse sistemului de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(b) tehnicile, procedurile și acțiunile sistematice care urmează să fie utilizate pentru proiectarea, controlul proiectării și verificarea proiectării sistemului de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(c) tehnicile, procedurile și acțiunile sistematice care urmează să fie utilizate pentru dezvoltarea, controlul calității și asigurarea calității sistemului de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(d) procedurile de examinare, testare și validare care trebuie efectuate înainte, în timpul și după dezvoltarea sistemului de IA cu grad ridicat de risc, precum și frecvența cu care acestea trebuie efectuate;</p> <p>(e) specificațiile tehnice, inclusiv standardele, care urmează să fie aplicate și, în cazul în care normele armonizate relevante nu sunt aplicate integral, mijloacele care trebuie utilizate pentru a se asigura că sistemul de IA cu grad ridicat de risc respectă cerințele prevăzute în capitolul 2 din prezentul titlu;</p> <p>(f) sisteme și proceduri pentru gestionarea datelor, inclusiv colectarea datelor, analiza datelor, etichetarea datelor, stocarea datelor, filtrarea datelor, extragerea datelor, agregarea datelor, păstrarea datelor și orice altă operațiune privind datele care este efectuată înainte și în scopul introducerii pe piață sau al punerii în funcțiune a sistemelor de IA cu grad ridicat de risc;</p> <p>(g) sistemul de gestionare a riscurilor menționat la articolul 9;</p> <p>(h) înființarea, implementarea și întreținerea unui sistem de monitorizare ulterioară introducerii pe piață în conformitate cu articolul 61;</p>

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(i) procedurile legate de raportarea incidentelor grave și a funcționării defectuoase în conformitate cu articolul 62;	(i) procedurile legate de raportarea incidentelor grave și a funcționării defectuoase în conformitate cu articolul 62;
(j) gestionarea comunicării cu autoritățile naționale competente, cu autoritățile competente, inclusiv cu cele sectoriale, care furnizează sau sprijină accesul la date, cu organismele notificate, cu alți operatori, cu clienți sau cu alte părți interesate;	(j) gestionarea comunicării cu autoritățile naționale competente, cu autoritățile competente, inclusiv cu cele sectoriale, care furnizează sau sprijină accesul la date, cu organismele notificate, cu alți operatori, cu clienți sau cu alte părți interesate;
(k) sisteme și proceduri pentru păstrarea evidențelor tuturor documentelor și informațiilor relevante;	(k) sisteme și proceduri pentru păstrarea evidențelor tuturor documentelor și informațiilor relevante;
(l) gestionarea resurselor, inclusiv măsurile legate de securitatea aprovizionării;	(l) gestionarea resurselor, inclusiv măsurile legate de securitatea aprovizionării;
(m) un cadru de asigurare a răspunderii care stabilește responsabilitățile cadrelor de conducere și ale altor categorii de personal în ceea ce privește toate aspectele enumerate la prezentul alineat.	(m) un cadru de asigurare a răspunderii care stabilește responsabilitățile cadrelor de conducere și ale altor categorii de personal în ceea ce privește toate aspectele enumerate la prezentul alineat;
	(n) măsuri de prevenire a discriminării nejustificate pe criterii de sex, origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă, orientare sexuală sau pe orice motiv;
	(o) o explicație a modului în care au fost luate în considerare aspectele etice la proiectarea sistemului IA cu risc ridicat.

Expunere de motive

Adăugirea subliniază că incluziunea și combaterea discriminării nejustificate ar trebui să fie elemente importante ale sistemului de calitate.

Sistemul trebuie să respecte valorile etice pe care un utilizator al sistemului IA dorește să le stabilească sau în privința cărora furnizorul se poate aștepta în mod rezonabil să fie asociate cu un sistem IA cu risc ridicat. Furnizorul ar trebui să poată explica modul în care a ținut seama de acest lucru.

Amendamentul 23

Articolul 19 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Furnizorii de sisteme de IA cu grad ridicat de risc se asigură că sistemele lor sunt supuse procedurii relevante de evaluare a conformității potrivit articolului 43, înainte de introducerea lor pe piață sau de punerea lor în funcțiune. În cazul în care conformitatea sistemelor de IA cu cerințele prevăzute în capitolul 2 din prezentul titlu a fost demonstrată în urma respectivei evaluări a conformității, furnizorii întocmesc o declarație de conformitate UE potrivit articolului 48 și aplică marcajul CE de conformitate potrivit articolului 49.	Furnizorii de sisteme de IA cu grad ridicat de risc se asigură că sistemele lor sunt supuse procedurii relevante de evaluare a conformității potrivit articolului 43, înainte de introducerea lor pe piață sau de punerea lor în funcțiune. În cazul în care conformitatea sistemelor de IA cu cerințele prevăzute în capitolul 2 din prezentul titlu a fost demonstrată în urma respectivei evaluări a conformității, furnizorii întocmesc o declarație de conformitate UE potrivit articolului 48 și aplică marcajul CE de conformitate potrivit articolului 49. Furnizorul de sisteme IA cu grad ridicat de risc publică declarația de conformitate UE și un rezumat al evaluării conformității într-un loc accesibil publicului.

Expunere de motive

Pentru a consolida ecosistemul încrederii în sistemele IA, sistemele de IA cu risc ridicat ar trebui să fie deschise. Prin urmare, publicul ar trebui să poată verifica dacă evaluarea conformității a fost stabilită în mod corespunzător, în conformitate cu normele regulamentului.

Amendamentul 24

Articolul 29, alineat nou după alineatul (6)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p><i>Utilizatorii sistemelor de IA cu risc ridicat trebuie să efectueze o evaluare etică înainte de utilizarea sistemului. Ei trebuie să fie în măsură să explice posibilul impact al utilizării tehnologiei asupra oamenilor și societății. Ei specifică scopul urmărit cu implementarea sistemului IA, valorile generale și modul în care au fost ponderate valorile respective și dacă au fost sau nu puse în aplicare în sistem. Utilizatorii sistemelor de IA evaluează impactul real al acestora asupra oamenilor și societății pe parcursul întregului ciclu de viață al sistemului IA.</i></p>

Expunere de motive

Etica este un concept larg. Există multe modalități în care poate fi transpusă în practică etica în domeniul tehnologiei, atât în ceea ce privește justificările teoretice, cât și metodologiile, instrumentele și valorile de proiectare concrete. Valorile sunt elemente considerate importante de către anumite persoane sau grupuri de persoane; ele pot fi mai concrete sau mai conceptuale. Este important să existe o abordare deschisă în ce privește punerea în aplicare a gamei de valori morale existente și să se evalueze în permanență ciclul de viață al sistemului IA.

Amendamentul 25

Articolul 52 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Furnizorii se asigură că sistemele de IA destinate să interacționeze cu persoane fizice sunt proiectate și dezvoltate astfel încât persoanele fizice să fie informate că interacționează cu un sistem de IA, cu excepția cazului în care acest lucru este evident din circumstanțele și contextul de utilizare. Această obligație nu se aplică sistemelor de IA autorizate prin lege pentru a detecta, a preveni, a investiga și a urmări penal infracțiunile, cu excepția cazului în care aceste sisteme sunt disponibile publicului pentru a denunța o infracțiune.</p>	<p>Furnizorii se asigură că sistemele de IA destinate să interacționeze cu persoane fizice sunt proiectate și dezvoltate astfel încât persoanele fizice să fie informate că interacționează cu un sistem de IA. Această obligație nu se aplică sistemelor de IA autorizate prin lege pentru a detecta, a preveni, a investiga și a urmări penal infracțiunile, cu excepția cazului în care aceste sisteme sunt disponibile publicului pentru a denunța o infracțiune. Sfera opțiunilor și statutul juridic al persoanelor fizice care interacționează cu sistemele IA nu ar trebui să fie restricționate de această interacțiune.</p>

Expunere de motive

În cazul în care artefactele tehnologice sunt utilizate ca mediu pentru interacțiunea cu persoane fizice, poate exista riscul de a limita alegerile făcute de persoanele fizice care interacționează cu aceste artefacte. Persoanele fizice ar trebui să fie întotdeauna informate în mod corespunzător ori de câte ori se confruntă cu sisteme de IA, iar acest lucru nu ar trebui să facă obiectul interpretării unei situații date. Drepturile lor ar trebui să fie garantate în orice moment în interacțiunile lor cu sistemele de IA.

Amendamentul 26

Articolul 57 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Comitetul este alcătuit din autoritățile naționale de supraveghere, care sunt reprezentate de șeful autorității respective sau de un înalt funcționar echivalent al acesteia, precum și din Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor. La reuniuni pot fi invitate și alte autorități naționale în cazul în care chestiunile discutate le privesc.	Comitetul este alcătuit din autoritățile naționale de supraveghere, care sunt reprezentate de șeful autorității respective sau de un înalt funcționar echivalent al acesteia, precum și din Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor. La reuniuni pot fi invitate și alte autorități naționale, regionale și locale în cazul în care chestiunile discutate le privesc.

Expunere de motive

Autoritățile locale și regionale ar trebui, de asemenea, să poată participa la supravegherea sistemelor de IA și să prezinte rapoarte cu privire la punerea lor în aplicare pe teren.

Amendamentul 27

Articolul (58)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Atunci când oferă consiliere și asistență Comisiei în contextul articolului 56 alineatul (2), comitetul, în special:	Atunci când oferă consiliere și asistență Comisiei în contextul articolului 56 alineatul (2), comitetul, în special:
(a) asigură colectarea și schimbul de expertiză și de bune practici între statele membre;	(a) asigură colectarea și schimbul de expertiză și de bune practici între statele membre, autorități regionale și locale ;
(b) contribuie la practici administrative uniforme în statele membre, inclusiv pentru funcționarea spațiilor de testare în materie de reglementare menționate la articolul 53;	(b) contribuie la practici administrative uniforme în statele membre, inclusiv pentru funcționarea spațiilor de testare în materie de reglementare menționate la articolul 53;
(c) emite avize, recomandări sau contribuții scrise cu privire la aspecte legate de punerea în aplicare a prezentului regulament, în special:	(c) emite avize, recomandări sau contribuții scrise cu privire la aspecte legate de punerea în aplicare a prezentului regulament, în special:
(i) privind specificațiile tehnice sau standardele existente referitoare la cerințele prevăzute în titlul III capitolul 2;	(i) privind specificațiile tehnice sau standardele existente referitoare la cerințele prevăzute în titlul III capitolul 2;
(ii) privind utilizarea normelor armonizate sau a specificațiilor comune menționate la articolele 40 și 41;	(ii) privind utilizarea normelor armonizate sau a specificațiilor comune menționate la articolele 40 și 41;
(iii) privind pregătirea documentelor de orientare, inclusiv a orientărilor referitoare la stabilirea amenzilor administrative menționate la articolul 71.	(iii) privind pregătirea documentelor de orientare, inclusiv a orientărilor referitoare la stabilirea amenzilor administrative menționate la articolul 71.

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
------------------------------------	------------------

Expunere de motive

Autoritățile locale și regionale sunt cele mai apropiate de locuitorii și economiile locale. Ele ar trebui să fie în mod explicit bine poziționate în ceea ce privește schimbul de cunoștințe.

Amendamentul 28

Articolul 59 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Fiecare stat membru instituie sau desemnează autorități naționale competente cu scopul de a asigura aplicarea și punerea în aplicare a prezentului regulament. Autoritățile naționale competente sunt organizate astfel încât să garanteze obiectivitatea și imparțialitatea activităților și sarcinilor lor.	Fiecare stat membru instituie sau desemnează autorități naționale competente cu scopul de a asigura aplicarea și punerea în aplicare a prezentului regulament. Autoritățile naționale competente sunt organizate astfel încât să garanteze obiectivitatea și imparțialitatea activităților și sarcinilor lor. Autoritățile locale și regionale ar trebui împuternicite să îndeplinească sarcini de supraveghere sau de asigurare a respectării legii atunci când statele membre consideră necesar acest lucru.

Expunere de motive

Pentru a asigura caracterul executoriu al regulamentului și al cadrului de monitorizare și executare dat, statul membru ar trebui să fie capabil să încredințeze autorităților locale și regionale, atunci când este necesar și acolo unde este posibil, îndeplinirea sarcinii de monitorizare sau de asigurare a respectării normelor. În acest context, autoritățile locale și regionale trebuie să beneficieze de sprijin și formare pentru a fi pe deplin împuternicite să îndeplinească sarcini de supraveghere sau de punere în aplicare.

Amendamentul 29

Articolul 69 alineatul (3)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Codurile de conduită pot fi elaborate de furnizori individuali de sisteme de IA sau de organizații care îi reprezintă sau de ambele, inclusiv cu implicarea utilizatorilor și a oricăror părți interesate și a organizațiilor lor reprezentative. Codurile de conduită pot acoperi unul sau mai multe sisteme de IA, ținând seama de similaritatea scopului preconizat al sistemelor relevante.	Codurile de conduită pot fi elaborate de autorități naționale, locale sau regionale, de furnizori individuali de sisteme de IA sau de organizații care îi reprezintă sau de ambele, inclusiv cu implicarea utilizatorilor și a oricăror părți interesate și a organizațiilor lor reprezentative. Codurile de conduită pot acoperi unul sau mai multe sisteme de IA, ținând seama de similaritatea scopului preconizat al sistemelor relevante.

Expunere de motive

Autoritățile naționale, locale și regionale ar trebui să aibă competența juridică de a elabora coduri de conduită pentru sistemele de IA pe care le dezvoltă sau le utilizează.

Amendamentul 30

ANEXA I – Tehnici și abordări în materie de inteligență artificială menționate la articolul 3 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Având în vedere stadiul actual al științei, IA include următoarele tehnici și metode:
(a) Abordări de învățare automată, inclusiv învățarea supervizată, nesupervizată și prin întărire, utilizând o gamă largă de metode, inclusiv învățarea profundă;	(a) Abordări de învățare automată, inclusiv învățarea supervizată, nesupervizată și prin întărire, utilizând o gamă largă de metode, inclusiv învățarea profundă;
(b) Abordări bazate pe logică și cunoaștere, inclusiv reprezentarea cunoștințelor, programare inductivă (logică), baze de cunoștințe, motoare inductive și deductive, sisteme de raționament (simbolic) și de expertiză;	(b) Abordări bazate pe logică și cunoaștere, inclusiv reprezentarea cunoștințelor, programare inductivă (logică), baze de cunoștințe, motoare inductive și deductive, sisteme de raționament (simbolic) și de expertiză;
(c) Abordări statistice, estimări bayeziene, metode de căutare și de optimizare.	(c) Abordări statistice, estimări bayeziene, metode de căutare și de optimizare.

Expunere de motive

Definiția și lista tehnicilor IA ar trebui să fie adaptate exigențelor viitorului. Lista tehnicilor și abordărilor specifice utilizate pentru dezvoltarea sistemelor de IA nu ar trebui să fie o listă exhaustivă și trebuie să fie clar că se bazează pe situația științifică actuală.

Amendamentul 31

Anexa III, 1-5

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Sistemele de IA cu grad ridicat de risc conform articolului 6 alineatul (2) sunt sistemele de IA enumerate în oricare dintre următoarele domenii:	Sistemele de IA cu grad ridicat de risc conform articolului 6 alineatul (2) sunt sistemele de IA enumerate în oricare dintre următoarele domenii:
1. identificarea biometrică și clasificarea persoanelor fizice:	1. identificarea biometrică și clasificarea persoanelor fizice:
(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru identificarea biometrică la distanță a persoanelor fizice „în timp real” și „ulterior”;	(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru identificarea biometrică la distanță a persoanelor fizice „în timp real” și „ulterior”;
2. gestionarea și exploatarea infrastructurilor critice:	2. gestionarea și exploatarea infrastructurilor critice:
(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate drept componente de siguranță în gestionarea și operarea traficului rutier și în aprovizionarea cu apă, gaz, încălzire și energie electrică;	(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate drept componente de siguranță în gestionarea și operarea traficului rutier și în aprovizionarea cu apă, gaz, încălzire și energie electrică și infrastructura de telecomunicații, apă și internet;

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>3. educație și formare profesională:</p> <p>(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate în scopul stabilirii accesului sau al repartizării persoanelor fizice la instituțiile de învățământ și de formare profesională;</p> <p>(b) sisteme de IA destinate a fi utilizate în scopul evaluării elevilor din instituțiile de învățământ și formare profesională și al evaluării participanților la testele necesare în mod normal pentru admiterea în instituțiile de învățământ;</p> <p>4. ocuparea forței de muncă, gestionarea lucrătorilor și accesul la activități independente:</p> <p>(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru recrutarea sau selectarea persoanelor fizice, în special pentru anunțarea posturilor vacante, examinarea sau filtrarea candidaturilor, evaluarea candidaților în cursul interviurilor sau al testelor;</p> <p>(b) inteligență artificială destinată a fi utilizată pentru luarea deciziilor privind promovarea și încetarea relațiilor contractuale legate de muncă, pentru alocarea sarcinilor și pentru monitorizarea și evaluarea performanței și a comportamentului persoanelor aflate în astfel de relații;</p> <p>5. accesul la servicii esențiale private și la serviciile și beneficiile publice, precum și posibilitatea de a beneficia de acestea:</p> <p>(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate de autoritățile publice sau în numele autorităților publice pentru a evalua eligibilitatea persoanelor fizice pentru prestații și servicii de asistență publică, precum și pentru a acorda, a reduce, a revoca sau a recupera astfel de prestații și servicii;</p> <p>(b) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru a evalua bonitatea persoanelor fizice sau pentru a stabili punctajul lor de credit, cu excepția sistemelor de IA puse în funcțiune de furnizori la scară mică pentru uz propriu;</p> <p>(c) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru dispecerizare sau pentru a stabili prioritatea în dispecerizarea serviciilor de primă intervenție de urgență, inclusiv de către pompieri și de asistență medicală;</p>	<p>3. educație și formare profesională:</p> <p>(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate în scopul stabilirii accesului sau al repartizării persoanelor fizice la instituțiile de învățământ și de formare profesională;</p> <p>(b) sisteme de IA destinate a fi utilizate în scopul evaluării elevilor din instituțiile de învățământ și formare profesională și al evaluării participanților la testele necesare în mod normal pentru admiterea în instituțiile de învățământ;</p> <p>4. ocuparea forței de muncă, gestionarea lucrătorilor și accesul la activități independente:</p> <p>(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru recrutarea sau selectarea persoanelor fizice, în special pentru anunțarea posturilor vacante, examinarea sau filtrarea candidaturilor, evaluarea candidaților în cursul interviurilor sau al testelor;</p> <p>(b) inteligență artificială destinată a fi utilizată pentru luarea deciziilor privind promovarea și încetarea relațiilor contractuale legate de muncă, pentru alocarea sarcinilor și pentru monitorizarea și evaluarea performanței și a comportamentului persoanelor aflate în astfel de relații;</p> <p>5. accesul la servicii esențiale private și la serviciile și beneficiile publice, precum și posibilitatea de a beneficia de acestea:</p> <p>(a) sisteme de IA destinate a fi utilizate de autoritățile publice sau în numele autorităților publice pentru a evalua și decide cu privire la eligibilitatea persoanelor fizice pentru prestații și servicii de asistență publică, precum și pentru a acorda, a reduce, a revoca sau a recupera astfel de prestații și servicii;</p> <p>(b) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru a defini bonitatea persoanelor fizice sau punctajul lor de credit, cu excepția sistemelor de IA puse în funcțiune de furnizori la scară mică pentru uz propriu;</p> <p>(c) sisteme de IA destinate a fi utilizate pentru dispecerizare sau pentru a stabili prioritatea în dispecerizarea serviciilor de primă intervenție de urgență, inclusiv de către pompieri și de asistență medicală;</p>

Expunere de motive

Telecomunicațiile, infrastructura de apă și de internet fac parte integrantă din infrastructura critică.

Problema calificării sistemelor cu risc ridicat este dacă astfel de sisteme ar putea prezenta un risc real pentru cetățeni. Simpla evaluare analitică și teoretică a creanțelor rezidenților față de serviciile publice nu implică un risc ridicat. Completarea cuvântului „evaluează” cu „decide” subliniază că acest risc se reflectă efectiv în procesul decizional, în special pentru rezidenți.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Un ecosistem de excelență

1. subliniază că ambiția Comisiei de a transforma UE într-un lider mondial în dezvoltarea responsabilă și centrată pe oameni a IA poate fi realizată numai dacă autoritățile locale și regionale ocupă o poziție puternică. Autoritățile locale și regionale sunt cele mai în măsură să contribuie la crearea unui mediu favorabil creșterii investițiilor în IA în următorii ani și la stimularea încrederii în IA;
2. subliniază că, pe lângă implicarea lor, este important ca autoritățile locale și regionale să beneficieze de sprijin și formare pentru a-și consolida competențele în domeniu, în special în măsura în care este posibil ca ele să asume sarcini de supraveghere și de aplicare a legii;
3. observă că finanțarea UE va deveni disponibilă pentru dezvoltarea IA, dar atrage atenția asupra abordării fragmentate a dezvoltării IA din cauza diversității programelor, care sporește riscul de fragmentare și de suprapunere;
4. invită, prin urmare, Comisia să dezvolte și să interconecteze spații comune de date („common data spaces”) puternice și multiforme, în care cazurile de utilizare societală pot fi soluționate prin utilizarea datelor publice și private. Acest lucru necesită, de asemenea, alinierea la inițiativele legislative din cadrul Strategiei europene privind datele.

Un ecosistem al încrederii

5. regretă că propunerea de regulament nu menționează autoritățile locale și regionale, deși cadrul juridic se va aplica atât actorilor publici, cât și celor privați;
6. observă, în acest sens, că sistemele de IA pot juca un rol important în interacțiunea autorităților locale și regionale cu cetățenii și în furnizarea de servicii. În plus, sistemele de IA au potențialul, printre altele, de a îmbunătăți eficiența sectorului public și de a ajuta autoritățile locale și regionale să răspundă ajustărilor care trebuie efectuate la nivel local și regional în contextul tranzițiilor verzi și digitale. Prin urmare, este important ca experiența dobândită de autoritățile locale și regionale să fie utilizată în mod activ în revizuirea în curs a regulamentului;
7. solicită clarificări suplimentare cu privire la definițiile termenilor „furnizor” și „utilizator”, în special în situațiile în care întreprinderile, instituțiile de cercetare, autoritățile publice și cetățenii dezvoltă și testează în comun sistemele IA în „laboratoare vii”. De asemenea, ar trebui să se acorde atenția cuvenită cetățenilor sau consumatorilor afectați de deciziile bazate pe IA ale sistemelor utilizate de utilizatorii profesioniști;
8. subliniază necesitatea consultării prealabile a autorităților locale și regionale relevante în cazul utilizării sistemelor de IA pentru identificarea biometrică în timp real a persoanelor fizice la distanță în zonele accesibile publicului, în scopul aplicării legii;
9. salută consultarea publică organizată de Comisia Europeană cu privire la adaptarea normelor privind răspunderea civilă în contextul provocărilor specifice erei digitale și inteligenței artificiale ⁽¹⁾ și se așteaptă ca rezultatul acestei consultări să fie un cadru actualizat, care să asigure despăgubirea consumatorilor pentru prejudiciile cauzate de aplicațiile IA;
10. se întreabă de ce sistemele de IA utilizate în procesele democratice, cum ar fi alegerile, nu se află pe lista sistemelor de IA cu risc ridicat;
11. solicită ca sistemele de IA cu grad ridicat de risc să fie supuse aceluiași cerințe de transparență și de informare pentru persoanele fizice la care sunt supuși în prezent utilizatorii;
12. subliniază riscurile și implicațiile majore în materie de drepturi ale omului asociate cu utilizarea clasificărilor sociale;
13. în acest context, este foarte sceptic în legătură cu cele două motive prevăzute în regulament ⁽²⁾ pentru a stabili dacă o clasificare socială conduce la un tratament prejudiciabil sau nefavorabil al unor persoane sau grupuri de persoane, deoarece este extrem de dificil să se stabilească existența unor astfel de motive. În acest context, Comitetul îndeamnă la formularea clară a unor garanții solide pentru a se asigura că interzicerea practicilor de clasificare socială nu este eludată;

(1) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12979-Civil-liability-adapting-liability-rules-to-the-digital-age-and-artificial-intelligence/public-consultation_ro

(2) Articolul 5 alineatul (1) litera (c).

14. observă că considerentele regulamentului abordează riscurile la care sunt expuse persoanele ca urmare a interacțiunii lor cu sistemele de IA cu grad ridicat de risc în contextul, printre altele, al educației, formării, ocupării forței de muncă, gestionării resurselor umane, al accesului la activități independente sau al accesului la anumite servicii publice și private esențiale și al exercitării acestora;

15. invită Comisia să examineze mai aprofundat calificarea pentru risc ridicat a sistemelor de IA destinate utilizării de către autoritățile publice ⁽³⁾;

16. solicită ca o autoritate să ofere consiliere ex ante aprofundată cu privire la interpretarea dispozițiilor din regulament și în legătură cu Regulamentul general privind protecția datelor. Acest lucru va spori securitatea juridică și va reduce costurile de proiectare și implementare a sistemelor de IA;

17. subliniază, în acest sens, importanța clarității în formularea regulamentului, care este esențială pentru construirea unui ecosistem de încredere și pentru eliminarea incertitudinii juridice legate de dezvoltarea și utilizarea sistemelor de IA. Acest lucru ar evita interpretările greșite ale cerințelor propuse și ar reduce la minimum riscurile de gestionare defectuoasă ulterioară a aplicațiilor IA, maximizând astfel eficacitatea și credibilitatea sancțiunilor prevăzute de regulament. În același timp, și în conformitate cu agenda Comisiei Europene privind o mai bună reglementare, detectarea timpurie și eliminarea potențialelor suprapuneri și/sau conflicte cu normele existente sunt de o importanță majoră;

18. constată că multe autorități locale și regionale utilizează aceleași sisteme de IA pentru sarcini similare. Sistemele sunt concepute, în marea majoritate a cazurilor, de întreprinderi private;

19. constată că propunerea de regulament nu trebuie privită ca fiind de sine stătătoare din punctul de vedere al garantării drepturilor cetățenilor – ea trebuie privită în contextul legislației existente. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să se asigure că iau în permanență măsurile administrative necesare pentru a putea face față oportunităților și riscurilor pe care le prezintă utilizarea IA în sectorul public;

20. observă că acest lucru înseamnă că, în evaluarea conformității, normele europene și naționale sunt interpretate de întreprinderi și de organismele notificate și, prin urmare, această interpretare influențează practica autorităților locale și regionale care utilizează aceste sisteme de IA. Acest lucru face dificilă determinarea măsurii în care politica locală și regională poate fi luată în considerare în aceste sisteme de IA. Prin urmare, Comitetul acordă atenție nevoilor specifice ale autorităților locale și regionale și faptului că o abordare universală poate submina eficacitatea sistemelor de IA în ceea ce privește satisfacerea acestor nevoi. În plus, Comitetul sugerează că statele membre ar trebui să aibă competența de a reglementa sistemele de IA cu grad ridicat de risc în eventualitatea unor motive imperative și justificate de interes public;

21. solicită, în acest sens, ca evaluările conformității să fie transparente și accesibile publicului. În plus, autoritățile locale și regionale ar trebui, de asemenea, să poată participa la monitorizarea sistemelor de IA, să raporteze cu privire la punerea lor în aplicare pe teren și să contribuie în mod oficial la evaluarea de către Comisia Europeană a aplicării regulamentului;

22. subliniază că recurgerea la un spațiu de testare în materie de reglementare („regulatory sandbox”) presupune stabilirea unor condiții juridice, metodologice și etice adecvate pentru a permite dezvoltarea tehnologiei, elaborarea legislației și evaluarea acesteia din urmă. Ar trebui stabilite și criterii clare pentru admiterea antreprenorilor în spațiul de testare în materie de reglementare; Pentru a se garanta că organizațiile de consumatori pot pune în aplicare dispozițiile Legii privind inteligența artificială, aceasta trebuie inclusă în anexa I la Directiva privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor [(UE) 2020/1828].

Campanii de informare

23. subliniază importanța campaniilor publice, astfel încât publicul larg să fie informat și familiarizat cu existența și utilitatea sistemelor de IA, precum și cu posibilele riscuri. Subliniază, de asemenea, nevoia urgentă de informații cuprinzătoare pentru consumatori în domeniul inteligenței artificiale/al proceselor decizionale bazate pe calculator. Solicită, în acest sens, Comisiei Europene să furnizeze finanțare pentru astfel de campanii;

⁽³⁾ Anexa III alineatul (5) litera (a).

Sarcini administrative

24. își exprimă îngrijorarea cu privire la sarcina administrativă pe care ar putea să o implice regulamentul propus. Sarcina administrativă poate împiedica întreprinderile mici și mijlocii, autoritățile locale și regionale să promoveze inovarea și să implementeze sisteme de IA ⁽⁴⁾.

Proportionalitate și subsidiaritate

25. consideră că proiectul de regulament respectă cerințele principiilor proporționalității și subsidiarității. Valoarea adăugată a acțiunii UE în acest domeniu și caracterul adecvat al temeiurilor juridice alese de Comisie sunt evidente și coerente. Evaluarea impactului a inclus o secțiune distinctă privind subsidiaritatea. În plus, până la termenul stabilit, 2 septembrie 2021, niciun parlament național nu a emis un aviz motivat privind nerespectarea principiului subsidiarității.

Bruxelles, 2 decembrie 2021.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁴⁾ Un studiu recent (*Study to Support an Impact Assessment of Regulatory Requirements for Artificial Intelligence in Europe*, p. 12), susținut de Comisia Europeană, a estimat că, pe baza unor ipoteze rezonabile, obținerea certificării pentru un sistem de IA ar putea costa, în medie, între 16 800 și 23 000 EUR, echivalentul a aproximativ 10-14 % din costurile de dezvoltare.

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO